

Hrvatski Glasnik

GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

GODINA XVI

Broj 175

TUZLA, LIPANJ 2008.

Cijena 1 KM, 4 Kn

ISSN 1840-1260

POSVETA CRKVE U TUZLI

UVODNIK

Dragi čitatelji Hrvatskoga Glasnika pred vama je 175. broj. Primili smo za 174. broj velik broj čestitki, pohvala i podrške da ustrajemo, posebno od naših ljudi u inozemstvu, a i značajnih sveučilišnih profesora, književnika i novinara iz inozemstva. Radujemo se. Uspijevamo već šesnaestu godinu. Sve je to zasluga vrijednih suradnika, koji su ispisali tisuće i tisuće stranica faktografske građe, literarno-povijesnih činjenica i biografskog pristupa. Ako bude želje, moći će se tiskati iz objavljenog materijala više knjiga vrijednih za povijest Hrvata i svih naroda ovoga kraja. Pripremu i tisak radi naša stalna firma PrintCom i za tehničku opremljenost lista imamo sve pohvale. Zahvaljujemo se svima, posebno svima onima koji financijski pomažu da list može kontinuirano izlaziti.

U mjesecu lipnju bilo je mnogo događanja. Posebno ističemo velike svečanosti obilježavanja 320. godišnjice od prisilnog odlaska Hrvata-katolika sa svojim franjevcima i kipom Radosne Gospe u Bač i druge krajeve, uz obećanje da će se vratiti što se do danas nije dogodilo.

Rimokatoličke župe Lukavac, Driječ, Živinice i Tuzla proslavile su blagdan patrona župe, a posvećene je i crkva sv. Petra i Pavla u Tuzli.

Franjevački samostan u Tuzli organizirao je u okviru manifestacije "Petrovo u Tuzli" više koncerata.

Dobili smo još jedno Panonsko jezero na velikom radost Tuzlaka.

Bilo je mnogo i drugih događanja, koje ćete naći u ovom broju: iz Tuzle, Napretka i Napretkovih podružnica, KSC i kulturna zbivanja u gradu Tuzli.

U ovom broju najviše je bio angažiran urednik Ivica Kovačević, jer je glavni i odgovorni urednik Juraj Novosel teško bolestan. Kako će sve to završiti - to jedino Bog zna. Vjerujem u najbolje.

Svima hvala na molitvama i dobrim željama za moje ozdravljenje. Pozdravlja vas vaš Juraj.

Naslovnica: Potpisivanje Povelje o posveti Crkve

Sv. Petra i Pavla u Tuzli

Foto: Martin Antunović

POSVETA CRKVE I OLTARA

U subotu 28. lipnja upriličena je posveta oltara i crkve svetih apostola Petra i Pavla u Tuzli. Posvetu je obavio nadbiskup vrhbosanski Vinko kardinal Puljić u konceleciji s dekanom Tuzlanskog dekanata prečasnim Perom Iljkićem, gvardijanom i župnikom iz Tuzle, fra Zdravkom Anđićem te brojnim drugim svećenicima. "Riječ je o liturgijskom obredu kojim se Bogu posvećuju svete građevine. Budući da se mi kršćani smatramo svetima i pozvani smo na svetost, tako i sve ono s čim se susrećemo,

posvećeno", kazao je kardinal te dodao: "Obitelj je simbol zajedništva, to je Crkva u malom. Središte obitelji je stol gdje se zajednički obitelj sastaje, razgovara i blaguje. Ova crkva simbol je obiteljskog zajedništva cijele župe. Središte u toj crkvi jeste oltar gdje se mi okupljamo oko stola Gospodnjeg da čujemo riječ Božju, da ju blagujemo i da prikazemo žrtvu. Zato je jako bitna posveta oltara jer je to mjesto središte crkve, mjesto kojemu se klanjamo jer je sveto, posebno nakon ovog posvećenja."

Kardinal simbolično predaje ključeve Gvardijanu

želimo da bude posvećeno, da bude sveto", kazao je fra Zdravko te dodao da se posveta crkve obavlja jednom u vijeku trajanja građevine te da je taj dan samim tim poseban i na poseban način se i obilježava.

U svojoj propovijedi kardinal je vjernicima tumačio značenje čina posvete. "Kao što čovjek na početku svoga života krsnom vodom postaje kršćanin, po kojem postaje djeca Božja, hram Duha svetoga, to se događa i sa crkvom. Ona tom vodom biva oprana i ovo zdanje postaje mjesto gdje će Bog boraviti, gdje ćemo Boga susretati, gdje ćemo Boga slaviti, gdje će se riječ Božja naviještati, gdje će se prikazivati žrtva. Isto tako znamo da poslije krštenja primamo i krizmu, sveto pomazanje po kojem potvrđujemo svoju vjeru. Pomazanjem dobivamo i poslanje da tu vjeru svjedočimo i naviještamo. Kao što smo mi tako opečaćeni Duhom svetim, tako i ova crkva biva pomazana i

Kardinal Puljić simbolično je fra Zdravku predao ključeve crkve i svetohraništa, a potpisali su i Povelju čiji su jedan primjerak zajedno s moćima sv. Konrada ugradili u oltar. Povelja je vrlo važan dokument jer svjedoči o bitnom događaju koji će ova župa od sada pa ubuduće proslavljati svake godine, rečeno je.

Blagoslov Crkve

Gradnju crkve u Tuzli župna zajednica na čelu s tadašnjim župnikom fra Josipom Zvonimirovom Bošnjakovićem započela je u rujnu 1983. godine. Blagoslovljena je 1987. godine i od tada se u njoj vjerni narod okuplja i zahvaljuje Bogu na svim dobročinstvima kojima ga obasipa. Ovo je treća rimokatolička crkva koja je građena u zadnjih 200 godina na području grada Tuzle i predstavlja pravi simbol ovoga grada.

Tekst: Ankica S. Č., **Foto:** M. A.

U Tuzli proslavljen blagdan svetih Petra i Pavla

APOSTOLSKI PRVACI NAS POZIVAJU NA POMIRENJE S BOGOM

Dan nakon posvete crkve i oltara, u Tuzli je proslavljen blagdan zaštitnika ove župe, blagdan svetih Petra i Pavla. Svećenici i vjernici krenuli su ispred crkve te u procesiji došli do starog crkvišta, mjesta gdje je održano misno slavlje.

Misu je predvodio dr. fra Ivan Sesar, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije, a sudjelovali su i dekan Tuzlanskog dekanata, prečasní Pero Iljkić, gvardijan i župnik u Tuzli, fra Zdravko Anđić, fra Vitomir Silić, dugogodišnji odgojitelj u Franjevačkom sjemeništu i noviciatu, fra Robert Jolić, urednik lista "Naša ognjišta", fra Martin Antunović, župnik u Zvorniku i direktor Opće gimnazije pri KSC u Tuzli, te još desetak svećenika Tuzlanskog dekanata.

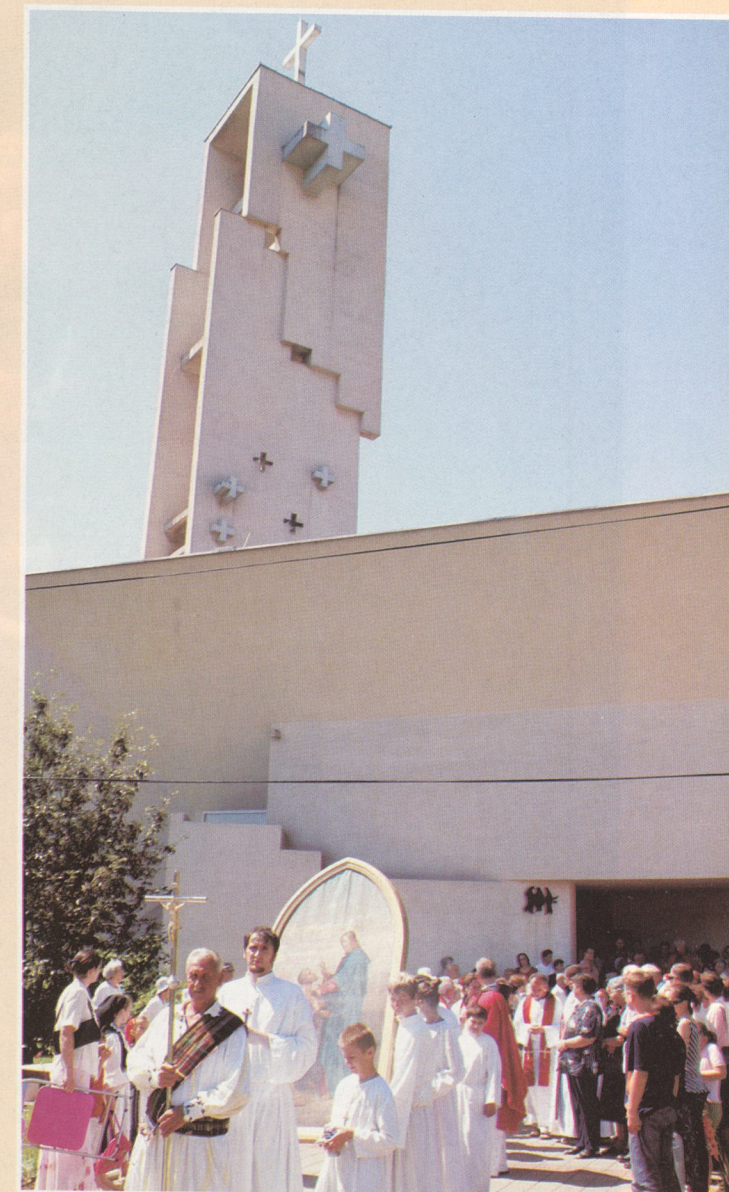

Fra Ivan je u svojoj propovijedi iskazao uvjerenje da je vjernike na staro crkvište dovela čežnja za svetošću i susretom s Bogom po primjeru miljenika Božjih, svetih Petra i Pavla. "Teško ćemo naći svece koji su toliko spustili nebo na zemlju, koji su toliko pojednostavili i učinili ljupkim put čovjeka ka Bogu kao što su to dvojica apostolskih prvaka. Petar i Pavao koliko god imaju povijesno značenje, toliko su i njihove osobe postale simboli kršćanstva i naviještanja radosne vijesti Evanđelja", kazao je fra Ivan te dodao da su Petar i Pavao dva različita čovjeka koja se dopunjuju i vode prema punini spoznaje Isusa Krista. Kako je kazao, to nam govori da su svi ljudi sposobni i pozvani svjedočiti i naviještati Isusa Krista i njegovo sveto Evanđelje i to u svako vrijeme i na svakom mjestu bez iznimke. "Sveci su najveći dokaz da je moguće u svako vrijeme, ma kako ono bilo složeno i teško živjeti život dostojan čovjeka, živjeti časno i pošteno, da je moguće u svakom vremenu i u svakom okruženju živjeti sveto. Oni su nam svojim životom posvjedočili da je moguće obraćenje, potpuno sjedinjenje s Bogom", kazao je te dodao da nas upravo apostolski prvaci pozivaju na promjenu vlastitog života, na pomirenje s Bogom, obraćenje i sjedinjenje s Isusom Kristom.

Proslavi blagdana svetih apostola Petra i Pavla nazočilo je nekoliko tisuća vjernika iz cijelog Tuzlanskog dekanata, a posebno su je uveličali najmlađi članovi KUD "Sveti Ilija" iz Doknja koji su došli u narodnim nošnjama. Nakon Mise na crkvištu je nastupio i izvorni sastav "Tradicijska".

Ankica S. Č.

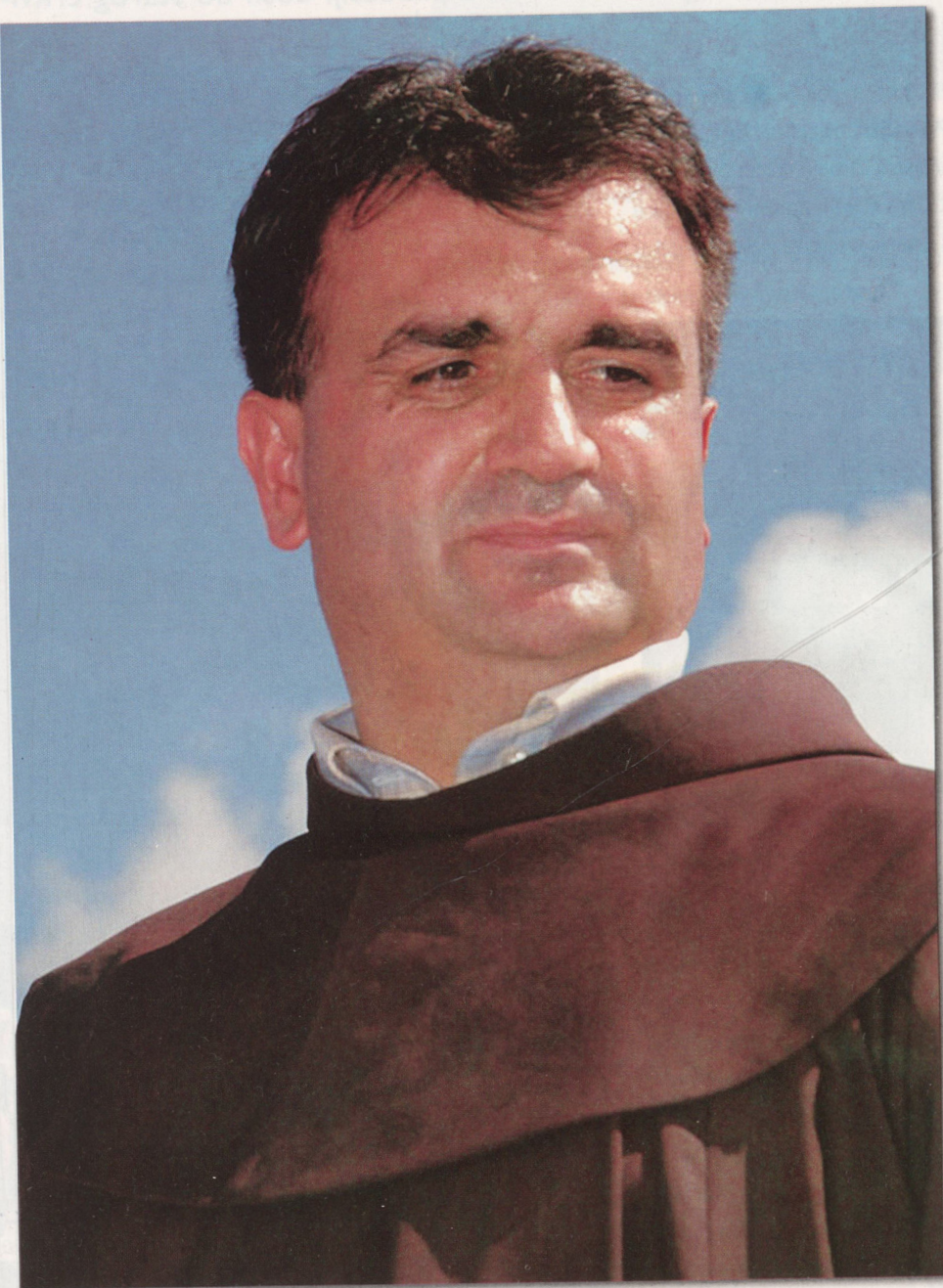
Foto: M. A.

DR. FRA IVAN SESAR

– PROVINCIJAL HERCEGOVAČKE FRANJEVAČKE PROVINCIJE

Fra Ivan Sesar je rođen 1967. godine u župi Kočerin u blizini Širokog Brijega. Klasičnu gimnaziju završava u Visokom i Dubrovniku gdje je i maturirao. Franjevački je habit obukao u Hercegovačkoj franjevačkoj provinciji na Humcu, a zatim nastavio studij teologije u Makarskoj i Bolonji gdje je i diplomirao. Nakon toga zaređen je za svećenika, te je dvije godine obnašao dužnost pomoćnog odgojitelja novaka na Humcu. Odlazi na poslijediplomski studij u Rim gdje je magistrirao i doktorirao crkveno pravo. Godine 2000. imenovan je župnikom u Međugorju, a godinu kasnije za zamjenika provincijala. Ujedno je obnašao i dužnost odgojitelja novaka te službu pravника provincije. Nakon tri godine ponovno biva imenovan za župnika u Međugorju gdje ostaje sve do 2007. godine kada je izabran za provincijala Hercegovačke franjevačke provincije, dužnost koju i sada obnaša.

Najmlađi ikada izabrani provincijal

HG: Dužnost provincijala je vrlo složena i teška. Uzmemo li uz to i činjenicu da ste Vi najmlađi ikada izabrani provincijal, kao i da ste prije toga obnašali mnoge odgovorne dužnosti, možemo slobodno reći da je uopće čast razgovarati s jednom osobom koja je za kratko vrijeme postigla tako dobre rezultate. Recite nam kako je to biti provincijal?

SESAR: Biti provincijal nije lagano kao što nije lagano ni obnašati bilo koju odgovornu dužnost u današnje vrijeme gdje možemo s pravom reći da u društvu vlada kriza autoriteta. Ja imam sreću da sam iako relativno mlad obnašao dosta odgovornih službi prije službe provincijala. Dva puta sam bio župnik u Međugorju u župi koja je svjetskih razmjera i koja je uistinu po mnogo čemu specifična i drugačija od drugih. Dakle, nosio sam tri godine to odgovorno i teško breme međugorske župe, a obnašao sam i druge odgovorne službe, između ostalog vodio Informativni centar u koji spada i Radio postaja Mir Međugorje. Šest godina sam bio na službi zamjenika provincijala koja mi je uvelike pomogla na mojim sadašnjim zadacima. Dobrim dijelom sam poznavao tu cijelu situaciju i znao manje više ono što me čeka. Služba je po sebi složena i odgovorna posebno što fra tri Hercegovačke franjevačke provincije djeluju u različitim zemljama diljem Europe i cijelog svijeta. Upravljanje tom institucijom iz Mostara, odnosno s jednoga mjesta, nije lako. Naše ljudske snage su uvijek ograničene, ali vjerujući u Božju pomoć i milost dajemo se i stavljamo se u službu u ovom ili onom poslanju, odnosno zvanju.

HG: Ima li nekih problema koji opterećuju provinciju?

SESAR: Problema ima. Gdje god su živi ljudi, tu postoje i određeni problemi, odnosno određene poteškoće. Znači da Hercegovačka franjevačka provincija ima jednu specifičnost, tzv. "Hercegovački slučaj" koji već godinama pritišće tu zajednicu, ali, hvala Bogu, stvari idu na bolje. Stanje se postupno stabilizira i to jer ono što ulijeva dodatni optimizam u ovom poslu koji radim i kojim se bavim.

Cijela zajednica i dan danas trpi posljedice "Hercegovačkog slučaja"

HG: To su uistinu bolna pitanja kojih je nemoguće ne dotaknuti se kada je riječ o Crkvi u Hercegovini. "Hercegovački slučaj" unio je podijeljenost vjernika, dijecezanskih svećenika i franjevaca koja se očituje i dan danas. U kojoj mjeri je situacija danas bolja nego ranije?

SESAR: To je jedna vrlo složena stvar, jedna povijesna datost. Život je takav da i danas ja kao provincijal i cijela ta

zajednica trpi posljedice, na žalost, tog nesretnog slučaja gdje mislim da uz malo više sluha, malo više dobre volje s jedne i s druge strane, mnoge stvari su se mogle izbjeći. Ono što je najžalosnije danas je to da u svemu tome najviše trpe oni koji su najmanje krivi za to, a to je narod. Mnoge stvari su otišle predaleko i nemoguće je očekivati da će se preko noći te stvari same od sebe ili od bilo koga riješiti. Kroz to vrijeme služilo se različitim metodama, pokušavalo na različite načine to riješiti i uvidjelo se da to ne ide baš tako jednostavno i da je najbolji put za rješenje, iskreni dijalog, povjerenje i zajedničko traženje rješenja.

HG: Kakvo je stanje sada sa vjernicima u Hercegovini? Koliko je procentualno Hrvata katolika i u kojoj mjeri pojave sekta utječu da taj broj nije možda veći?

SESAR: Teško je govoriti o nekim procentima, ali činjenica je da u Hercegovini koja je stoljećima i tradicionalno katolička sredina, da je broj sekta sve veći i da različite sekte na tim područjima, posebno u mjestima gdje stanje nije idealno i gdje postoje određeni sukobi, neriješena pitanja o župama koje su posljedica "Hercegovačkog slučaja", taj broj sekta je još veći.

HG: Imaju li franjevci po Vama u Hercegovini mjesto koje zaslužuju?

SESAR: Činjenica je da su franjevci stoljećima bili vezani na jedan specifičan način za taj narod, da su živjeli i trpjeli s narodom, bili odani tom narodu. Ta spona, ta veza između naroda i hercegovačkih fratara kao što je i slučaj u bosanskoj provinciji, ostavila je svoga traga i dan danas. Te povijesne zasluge franjevaca za očuvanje katoličanstva i očuvanje vjere na prostorima Hercegovine ali možemo s pravom reći i Bosne sigurno su neizmjerne i velike. Mislim da moramo biti realni i otvorenih očiju gledati stvarnost, biti u službi Crkve i jedni i drugi jer svi pripadamo istoj crkvi. Mislim da bismo se svi morali izdignuti iznad onoga ako mogu tako reći, osobnoga interesa i gledati opće dobro, dobro naroda, biti u službi dobra jer svjesni smo činjenice da živimo u vrlo složenom stanju na ovim prostorima i da jedino zajedničkim snagama, i političkim i crkvenim kao i tim sveopćim jedinstvom, možemo sačuvati ono što je najvažnije, a to je naša opstojnost na ovim prostorima.

Međugorje je planetarni magnet koji okuplja vjernike iz cijelog svijeta

HG: Prije nego ste postali provincijal kao što ste kazali nekoliko godina ste bili župnik u Međugorju. Što je za Vas Međugorje?

SESAR: Međugorje je dar neba zemlji jer neovisno od toga da li netko vjerovao ili ne u Međugorje, ono što danas ne možemo zanijekati je činjenica da je Međugorje jedno od najpoznatijih mjesta molitve u svijetu. Međugorje je jedan planetarni magnet koji okuplja hodočasnike iz cijelog svijeta. To je mjesto molitve, činjenica koja je na djelu. Nisam pozvan niti kompetentan govoriti o vjerodostojnosti fenomena, samog ukazanja. To prepuštamo sudu Crkve, ali, ono što je nepobitno činjenica je da Međugorje spada u jedno od najvećih svjetskih mjesta molitve koje svake godine posjećuju milijuni hodočasnika doslovno iz cijeloga svijeta.

HG: Može li se uopće govoriti o nekim brojkama, podacima o broju vjernika koji su došli u Međugorje?

SESAR: Nemoguće je odrediti precizan broj hodočasnika. Ne postoji nikakva agencija niti institucija koja to

može ili koja se uopće trudi registrirati taj broj hodočasnika. Ono što postoji kao neka evidencija jeste broj podijeljenih pričesti. Taj broj u moje vrijeme, odnosno zadnje godine kad sam ja bio dosegao je milijun i tristo tisuća. Koliko taj podatak odgovara stvarnosti, to je drugo pitanje. Taj broj sustavno raste iz godine u godinu što je sigurno nepobitno svjedočanstvo da je broj hodočasnika u Međugorje sve veći.

HG: Crkva na priznaje fenomen nadnaravnosti, ukazanja Gospe. No, nisu li po Vama činjenice koje ste naveli dovoljan razlog za ispunjenje uvjeta da Međugorje bude priznato i proglašeno međunarodnim svetištem?

SESAR: Ono što se ne može zanijekati i nerazborito bi bilo nijekati jeste činjenica da je to de facto istinsko mjesto molitve gdje mnogi ljudi prema vlastitom svjedočanstvu doživljavaju obraćenje, promjenu života, istinski susret s Bogom. Dakle, ako se stablo poznaje po plodovima, onda uistinu moramo reći da je Međugorje djelo Božje. No, mi niti prejudiciramo niti požurujemo sud Crkve. Neka svatko radi svoj posao. Župa Međugorje povjerena je Hercegovačkoj franjevačkoj provinciji i prije samog fenomena ukazanja međugorskih i na nama je da činimo sve što je u našoj moći kako bismo pružili tim hodočascima ono zbog čega su došli u Međugorje i ono što traže u Međugorju. Nismo opterećeni niti strahujemo za Međugorje, niti smo opterećeni kada će Crkva donijeti odluku. To u ovom trenutku nije najvažnija stvar. Na nama je da ispunimo ono što se od nas traži, a to je dati pastoralnu uslugu onim hodočascima koji dolaze u Međugorje.

HG: U javnosti je bilo oprečnih svakojakih izjava po pitanju Međugorja. Je li istina da je mostarskom biskupu od Rima došla zabrana davanja izjava o Međugorju?

SESAR: Ne znam i ne bih spekulirao niti se upuštao u takve komentare. To biste morali pitati njega.

HG: Mlad ste čovjek a imate jako bogatu biografiju. Između ostalog ste i pravnik. Gdje i kada ste završili pravo?

SESAR: Godine 2000. doktorirao sam Crkveno pravo, područje užeg sektora - Redovničko pravo na Papinomu sveučilištu u Rimu. Kao pravnik rješavao sam i brinuo se za pravna pitanja naše zajednice. Od prije dvije godine radim na drugostupanjskom Crkvenom sudu u Sarajevu za ženidbene veze.

HG: Osim toga Vaše ime se vezuje i uz mnoge druge organizacije poput Fonda prijatelja talenata, Uprave vijeća Majčinog sela, Informativni centar Mir i dr. Recite nam nešto o tom svom radu.

SESAR: Mnoge od tih stvari koje ste nabrojili su već prošlost jer su službe nespojive. Ja sam oko deset godina vodio Udrugu "Fra Slavko Barbarić", odnosno Fond prijatelja talenata nakon smrti utemeljitelja fra Slavka Barbarića. To je jedan vrlo plemeniti projekt koji se brine za siromašne nadarene studente i koji je kroz svojih 15. godina postojanja pomogao više od 1.500 studenata. To je jedna vrlo plemenita akcija u kojoj sam s ponosom bio na čelu sve do prošle godine. Sad sam to prepustio svom zamjeniku, fra Miljenku Šteki. Direktor Informativnog centra sam također bio prije nego sam izabran za provincijala. Sada sam razriješen tih službi, odnosno oslobođen sam istih i danas obnašam službu provincijala i suca na drugostupanjskom sudu u Sarajevu.

Uloga roditelja u odgoju djece je nezamjenjiva

HG: Veliku pozornost pridajete djeci i mladima. Manjka li po Vama toj populaciji u današnjem vremenu pozornosti njihovih roditelja?

SESAR: Sigurno da se kao zajednica, odnosno provincija i zahvaljujući prije svega daru Međugorja određenim projektima jako puno pozornosti posvećuje mladima. Mislimo da je to vrlo važna stvar jer bez mladih osposobljenih ljudi ne možemo niti očekivati, niti se nadati boljem i ljepšem sutra. Zato držimo da rad s mladima je vrlo važna stvar. Moram istaknuti da na području Hercegovine, odnosno na području župa koje su povjerene fratrima Hercegovačke franjevačke provincije vrlo uspješno djeluje FRAMA koja ima samo jedan cilj, a to je pomoći današnjem mladom čovjeku, odnosno mladoj osobi da otkrije pravi smisao svoga života, odnosno da izađe na pravi put. Uloga roditelja je nezamjenjiva i tu ulogu ne može zamijeniti nikakva druga institucija. Kao svećenik uvijek naglašavam tu važnost uloge roditelja. Na žalost, danas mnogi roditelji misle da novcem ili na neki drugi način mogu nadomjestiti ljubav i ono vrijeme koje je potrebno dati svojoj djeci. Mislim da se ta majčinska i očinska ljubav i ono što je najvažnije, vrijeme koje se treba dati djetetu ne može zamijeniti nikakvim drugim načinom i da je sve to drugo zavaravanje i da je preopasno. Ne treba nikada smetnuti s uma da je ta uloga roditelja nezamjenjiva. Crkva i škola su nadopuna, rade u istom pravcu i podupiru tu roditeljsku ulogu, ali ona kao takva, uloga roditelja u odgoju djece, apsolutno je nezamjenjiva.

HG: Što biste za kraj poručili našim čitateljima?

SESAR: Malo prije sam kazao da na žalost živimo u jednom dosta složenom stanju u društvu koje uvelike ugrožava opstojnost jednoga naroda na ovim prostorima. Ta ugroženost ne dolazi samo sa strane, ne dolazi samo od drugih, ne dolazi samo iz daleka. Na žalost, ta ugroženost vrlo često puta dolazi i iznutra, dolazi iz naše razjedinjenosti, pa usudujem se reći na svim područjima. Prije svega te političke razjedinjenosti koja se itekako osjeća i koju hrvatski narod itekako skupo plaća. Zbog tih različitih podjela i često puta netrpeljivosti, događaju se one stvari koje se nikako i ni po koju cijenu ne bi smjele žrtvovati. Govorim o sveopćem jedinstvu, misleći i na crkveno i na ovo političko jedinstvo jer mislim da jedino ujedinenjem snagama poštivajući tradicionalne kršćanske vrijednosti koje su nadživjele sve sustave, vode pravom cilju, dakle, to je sveopće jedinstvo i poštivanje kršćanskih vrijednosti.

Ankica S. Č.

REPUBLIKA HRVATSKA UVIJEK PRIJATELJ BIH

Generalni konzul Republike Hrvatske u Tuzli Josip Juras povodom Dana državnosti Republike hrvatske upriličio je svečani prijem za sve predstavnike političkih, kulturnih i društvenih institucija.

Prioritet RH prijateljstvo sa susjedima

Od 2000. godine pa sve do konca prošle godine Republika Hrvatska je uskladila 276 zakona sa zakonima EU. „Vjerujem da ćemo u zacrtanom roku biti članica EU i NATO Saveza.“ rekao je na početku obraćanja hrvatski konzul u Tuzli Josip Juras. On je istaknuo da je jedan od prioriteta njegove zemlje prijateljstvo sa svim zemljama Europe i svijeta, a posebice sa zemljama u susjedstvu. „Poznato je da je Hrvatska podržala da Sarajevo bude sjedište tajništva Vijeća za regionalnu suradnju, a BiH je podržala kandidaturu Hrvatske da bude generalni tajnik tog Vijeća za Regionalnu suradnju. BiH i RH surađuju i na drugim razinama. Što se tiče visine ulaganja na prostorima BiH, Republika Hrvatska se nalazi na trećem mjestu.“ ističe konzul Juras.

Hrvatska će i uvijek pomagati Hrvatski narod u BiH

Na svečanom prijemu istaknuta je važnost potpisivanja Sporazuma o Stabilizaciji i pridruživanju BiH s EU. Juras vjeruje da će BiH zajedno s Hrvatskom aplicirati prema europskim fondovima određene projekte kako bi se što prije i bezbolnije izvukle iz krize nakon strahovitog rata koje se ove dvije zemlje pretrpjele. „Ono što uvijek treba istaknuti jeste da RH financira različite projekte hrvatskog naroda na prostorima BiH. Jedna temeljna Ustavna odrednica RH je briga za hrvatski narod na prostorima BiH. Hrvatska uvijek stoji iza stvarne ravnopravnosti i konstitutivnosti sva tri naroda i drugih naroda koji žive u BiH.“ istaknuo je Juras i dodao da je upravo

Republika Hrvatska, a naročito Ministarstvo znanosti RH na čelu s Draganom Primorcem su nizom projekata doprinijeli jačanju odnosa Tuzle i Hrvatske. Valja imati na umu i činjenicu da je Tuzlanska županija dala i zastupnika u Saboru RH Ivu Andrića-Lužanskog.

ravnopravnost naroda garancija za opstojnost i budućnost BiH. „Zato je želja Hrvatske vanjske politike i mene kao konzula da se naši odnosi uvijek zasnivaju na poštovanju, razumijevanju, dostojanstvu, poštivanju cjelovitosti svake države.“ zaključio je Hrvatski konzul u Tuzli Josip Juras.

HDZ BiH Tuzla čestitao Dan državnosti

Povodom Dana državnosti Republike Hrvatske članovi predsjedništva HDZ BiH Soli Tuzla Mijo Krešić i Rado Pejić uputili su čestitke generalnom konzulu Republike Hrvatske u Tuzli, Josipu Jurasu. Dan državnosti Republike Hrvatske za Hrvate Tuzle kao i za sve Hrvatske državljane diljem svijeta je izuzetno važan, kako u pogledu kulturne, gospodarske i društvene suradnje, tako i u svim drugim životnim segmentima. „Posebice je važno to što je Hrvatska potpisnica Daytonskog mirovnog sporazuma i to je garant, kako opstojnosti tako i konstitutivnosti hrvatskog naroda.“ rekao je Rado Pejić, predsjednik Općinskog odbora HDZ BiH Tuzla.

Maja Nikolić

GENERALNI KONZUL JURAS I PREMIJER MUJIĆ OBIŠLI GOSPODARSKE SUBJEKTE U LUKAVCU, GRADAČCU I SREBRENIKU

Generalni konzul Republike Hrvatske u BiH mr. Josip Juras i premijer Tuzlanske županije Enes Mujić sa suradnicima upriličili su posjet nekoliko gospodarskih subjekata na području općine Lukavac, Gradačac i Srebrenik. Točnije, posjetili su poduzeća Luciana Lukavac, Poljovet Gradačac i Lovac na Ormanici u općini Srebrenik.

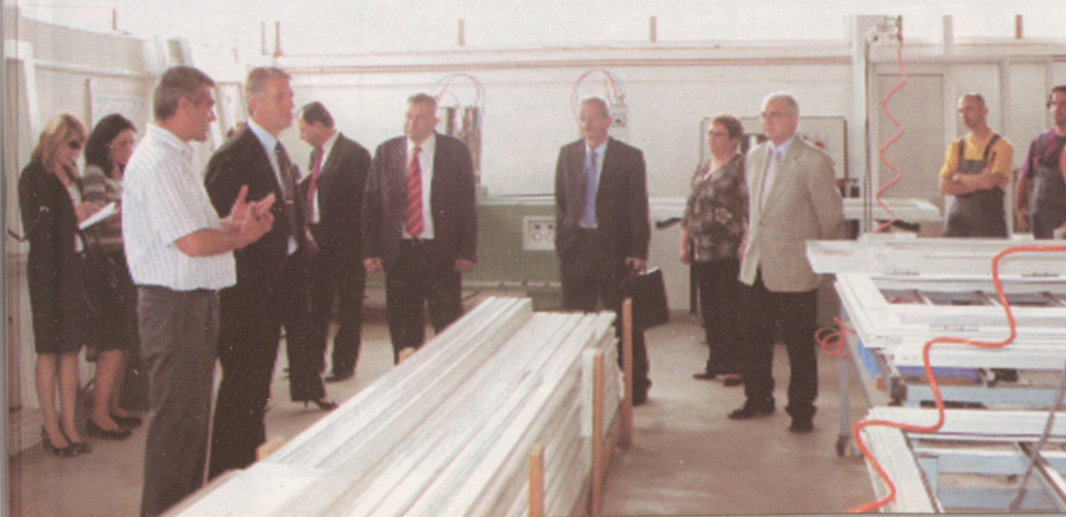
Inicijator obilaska ovih subjekata je konzul Juras koji je kazao da je u pitanju jedan zajednički interes. „Zamolio sam premijera Mujića da obidemo proizvodne pogone na području TŽ čiji su vlasnici Hrvati. Ovo su poduzeća u kojima je uposlen veliki broj radnika, a vlasnici i direktori poduzeća puno ulažu u proizvodnju te namjeravaju još investirati. Osobno mislim da će i Vlada TŽ iznaći načina i mogućnosti kao i federalne institucije da se ovim ljudima pomogne u svrhu zapošljavanja još više djelatnika i proširenja proizvodnje“ – kazao je konzul Juras te dodao da sve to budnim okom prati i Vlada Republike Hrvatske koja će sagledati mogućnosti, te kroz određene kreditne aranžmane potpomoći određene projekte. „Smatram da je ostanak najbolji izbor za koji se građani s ovih područja trebaju opredijeliti. Stoga treba učiniti sve kako bi se pojačala i proširila proizvodnja bilo kroz povoljne kredite ili neke druge načine. Cilj je da što veći broj ljudi ostanu ovdje živjeti i raditi“, kaže Juras. Na pitanje zašto su baš izabrana navedena poduzeća pojasnio je da su u pitanju uspješni gospodarski subjekti koje treba još više potpomoći, a s druge strane riječ je o raznovrsnim djelatnostima. Poduzeće Luciana se bavi graditeljstvom i proizvodnjom pratećih elemenata za gra-

devinu, Poljovet se bavi poljoprivrednom proizvodnjom, a Lovac turizmom i ugostiteljstvom. Josip Božić direktor Luciana Lukavac izrazio je zadovoljstvo što se izaslanstvo odlučilo posjetiti mala poduzeća kakva je i Luciana. „Smatram da su mala i srednja poduzeća stup u svim zemljama našega okruženja pa tako mislim i da će kod nas zauzeti nešto značajnije mjesto u ukupnom broju zaposlenih i u proizvodnji“ – kazao je Božić. Poduzeće Luciana osnovano je prije 12 godina. Godinama se razvijalo i proširivalo, a planovi su i da istim ili sličnim tempom nastave i u budućnosti za što će im biti potrebna pomoć Vlade TŽ, odnosno resornih ministarstava. „Za daljnji naš razvoj i proširenje kapaciteta nismo dovoljni samo mi i naše ideje. Često zavisimo od infrastrukture koja nam je osnova za daljnji razvoj, a ovdje trenutno nemamo dva osnovna segmenta, a to su adekvatno napajanje električnom energijom i adekvatna prometnica“ – kazao je Božić.

Poduzeće Luciana trenutno upošljava 65 djelatnika, od toga 54 u stalnom radnom odnosu koji su uposleni u TŽ, a ostalih 11 radi na temelju Ugovora o poslovno tehničkoj suradnji izvan BiH. Vlada TŽ u svojim planovima ima predviđen obilazak poduzeća kako bi na terenu mogla sagledati stanje, mogućnosti i kapacitete. „Budućnost naše županije, države pa i regije jeste upravo u povećanju broja malih i srednjih poduzeća. Imamo plan obići mnoge od njih i u razgovoru s njihovim predstavnicima vidimo što oni žele i očekuju, na koji način poticajem možemo određena sredstva usmjeriti u tom pravcu. Vlada ima svoje koncepte, međutim, najbolji su koncepti i planovi ako to zajedno uradimo“ kazao je premijer Mujić, te dodao da što se tiče problema s kojima se susreće Luciana Lukavac, vrlo brzo će doći do intervencije elektro poduzećima koja su nadležna za električnu energiju kako bi ovaj dio napojili adekvatnom električnom energijom.

Osim što je obilazak poduzeća bio prilika za razgovor o eventualnim problemima i njihovom rješavanju, bila je to i prilika da se gospodarstvenicima prenese načini na koje mogu lako doći do određenih povoljnih kreditnih sredstava, pa čak i nepovratnih kada je u pitanju poticaj novom zapošljavanju.

Ankica S. Č.

Potpisan ugovor za izradu Idejnog projekta autoceste Tuzla-Orašje

Za pet godina vozit ćemo se novom autocestom

Početkom lipnja svečano je potpisan ugovor za izradu Idejnog projekta autoceste Tuzla-Orašje između Federalne direkcije cesta, te tvorca idejnog projekta dekana Rudarskog fakulteta Tuzla Abdulaha Bašića.

Za pet godina cesta gotova

Kada se 2000. godine tek govorilo o projektu mogućnosti gradnje autoceste Tuzla – Orašje sve je izgledalo besmisleno, mađa i danas, osam godina kasnije izgleda nestvarno ali optimisti, među kojima su Vlada Federacije BiH, Vlada TŽ, Federalna direkcija cesta i Rudarsko-geološko-građevinski fakultet Tuzla potpisali su ugovor o početku izrade idejnog projekta autoceste Tuzla-Orašje. Prema riječima prof. dr. Abdulaha Bašića dekana rudarskog fakulteta i tvorca idejnog projekta gradnja ove ceste predstavlja veliki ispit za sve stručnjake iz ove oblasti. „Koliko je ovaj zadatak zahtjevan on je i drag, jer se radi o nama kao građanima koji želimo što prije imati ovu autocestu. Očekujem da u narednih pet godina ova cesta ugleda svjetlost dana, odnosno da možemo njome voziti,“ rekao je Abdulah Bašić.

Mreža autocesta

Nail Šećkanović, ministar prometa i komunikacija u Vladi Federacije BiH ističe da je Federalna Vlada za izradu idejnog projekta Tuzla-Orašje izdvojila 2.350.000 KM, a samo financiranje gradnje autoceste iznalaziti će se iz europskih banaka te putem nekih drugih modela koji su poznati po financiranju izgradnje cesta. „Mi ćemo uskoro polučiti izradu još jednog dokumenta koji će se zvati Mreža autocesta i brzih cesta u Federaciji BiH gdje ćemo vidjeti koje su to još brze ceste koje će pomoći da se federacija BiH prometno integrira kako unutar BiH, tako i kada je u pitanju njezino okruženje,“ ističe Šećkanović.

Pregovori s Distriktom Brčko

Ono što sada slijedi jesu pregovori s Distriktom Brčko. Naime, jedna trasa ceste ići će upravo preko Distrikta, te će Federalna Vlada u pregovoru ponuditi njima da ili oni rade ili predaju u nadležnost Federalnoj Vladi da ona sudjeluje u izgradnji ceste do kraja.

Premijer se želi provozati novom cestom

Premijer Tuzlanske županije Enes Mujić nije krio zadovoljstvo, te je bio dosta optimističan kada su u pitanju završni rokovi. Istaknuo je da mu je želja čak dok traje njegov mandat, još dvije godine da se kao premijer provoza novom cestom. „Ovo za Tuzlansku županiju znači veoma mnogo, jer mi smo poznati kao blokada prometa i onda nam investitori odustaju. Ovo je otvaranje naše županije prema Europi. Trebamo biti sretni što je samo 60 kilometara od nas autocesta i mi smo tako već u Europi,“ bio je optimističan Mujić.

Maja Nikolić

Turistička sezona ove godine
započela iz Tuzle

Turizam je razvojna šansa BiH

Manifestacija otvaranja ljetne turističke sezone u BiH ove godine održana je u Tuzli i to 21. lipnja na Panonskom jezeru. Ova manifestacija dio je projekta *Osmjeh za BiH* u organizaciji Općine Tuzla, Turističke zajednice Tuzlanske županije i Turizam plus Radija televizije Republike Srpske i Federalne televizije, dok su suorganizatori resorna entitetska ministarstva. Cijela manifestacija odvijala se na prostoru kompleksa Panonice, a nastupit će stotine raznih izvođača. „Turizam je razvojna šansa BiH, a u toj šansi leži čitavo kulturno povijesno naslijeđe BiH, izvanredne atraktivne prirodne ljepote, ljudski resursi i bogatstvo raznolikosti. U okviru te šanse su i novopodignuti kapaciteti poput Panonice. To je jedno fascinantno područje stvoreno ljudskim radom i ljudskom domišljatošću i velikim naporima domicijelne strukture stanovništva,“ kaže Zlatko Prlenda, autor projekta Turizam plus. Na sam dan otvaranja turističke manifestacije BiH u Tuzli će biti otvoreno i drugo novo slano jezero, sa slanim slapovima. Dok je Tuzla nekada slovila za grad teške industrije, od sada je njezina primarna industrija upravo turizam. „Neka se tradicionalna industrija nastavlja, ali meni je drago da se nastavlja i s uobičajenom industrijom na zapadu, a neuobičajenom za Tuzlu. Jedna od vrlo profitabilnih grana jeste upravo turizam. To je najprofitabilnija moguća grana, jer nema niti jedne usluge koju ćete vi napraviti, a da je turizam ne može prodati,“ ističe gradonačelnik Tuzle Jasmin Imamović. Jedan od glavnih krivaca zašto će središte turističkih zbivanja biti Tuzla jeste Turistička zajednica Tuzlanske županije. Kako je naglasio njezin direktor Almazaga Čatović, Tuzla je već zadnjih nekoliko godina prava središnjica turističkog razvoja. „Mi imamo 1912 kreveta u županiji. Nisu svi za iste goste, ali nije svugdje ni ista cijena. Znamo da djeca odlaze sebi tražiti što jeftiniji smještaj, ali samo za prva tri mjeseca ove godine imamo za 34% veći porast posjete turista nego prošle godine. Želimo samo jaku promociju, promocija čini čuda,“ istaknuo je Čatović. Otvaranju turističke sezone u BiH i otvaranju drugog slanog jezera prisustvovalo je veliki broj zvaničnika među kojima i predstavnici diplomatskog kora u BiH, gradonačelnici i načelnici iz gradova BiH i inozemstva.

Maja Nikolić

Otvoreno novo Panonsko jezero u Tuzli

Turistička zajednica Tuzlanskog kantona i Općina Tuzla bili su u subotu, 21. lipnja, na prvi dan ljeta, domaćini spektakularne svečanosti u povodu početka ljetne turističke sezone 2008. godine za Bosnu i Hercegovinu. Na ovaj način je obogaćena svečanost stavljanja u funkciju novog slanog Panonskog jezera čime je znatno obogaćena turistička ponuda Tuzle i Tuzlanskog kantona. Poslovno—medijski koncept „Turizam plus“ organizator je ove značajne manifestacije. Tuzla je izabrana za domaćina zbog novih turističkih sadržaja — slanij jezera u centru grada, zbog čega je dobila dva značajna priznanja „Zlatna turistička ruža“ za izuzetne napore u razvoju i promociji turizma.

„Ova manifestacija predstavlja izuzetnu podršku našim naporima da promoviramo turizam i sve što je lijepo, što posljednjih godina činimo u agresivnoj kampanji. Slana jezera u Tuzli, i u okviru ovog kompleksa Arheološki park Sojeničko naselje, novi su jedinstveni turistički proizvodi u Evropi. Interes za ove destinacije kod brojnih turista sve je veći i očekujemo da ćemo nastaviti trend povećanja prometa u turizmu i ugostiteljstvu u Tuzli i Tuzlanskom kantonu i u narednom periodu. Raspoložemo sa izuzetnim turističkim potencijalima koje treba predstaviti svijetu i nastaviti ćemo s našom promotivnom kampanjom još intenzivnije,“ rekao je mr. Almazaga Čatović, direktor Turističke zajednice TK.

Ministar turizma i okoliša F BiH, dr. Nevenko Herceg proglasio je početak ljetne turističke sezone, a načelnik Općine Tuzla, Jasmin Imamović, svečano otvaranje novog Panonskog jezera.

Svečanost u povodu otvaranja ljetne turističke sezone 2008. godine za BiH iz Tuzle su prenosili direktnom programu Federalna RTV i Radio televizija RS. U bogatom kulturno-zabavnom programu nastupili su Elvir Laković — Laka, vrsni interpretatori sevdalinke Nedžad Salković i Muhamed Mujkanović, brojni sportaši, kulturno-umjetnička društva i plesne skupine, što je upotpunilo ugođaj na ovoj izuzetnoj svečanosti.

www.e-turizam.com

Završeni pregovori dva HDZ u Tuzli o mogućnosti zajedničkog nastupa na izborima

Rado Pejić: I ove godine samostalno na izbore

Iako su postojala nastojanja i vođeni pregovori da bi hrvatske stranke u Tuzli mogle nastupiti zajedno na predstojećim lokalnim izborima, toga ipak neće biti. Usprkos velikim nastojanjima i jednog i drugog HDZ-a, pa i drugih hrvatskih stranaka, na kraju pregovori nisu polučili rezultata. Kako neslužbeno doznajemo razlozi neformiranja stranke su nemogućnost dogovora oko podjele vlasti.

Pregovori trajali mjesecima

Naime, uzme li se u obzir činjenica da HDZ BiH ima ogromnu biračku prednost, što potvrđuje podatak da je na prošlim lokalnim izborima ova stranka dobila preko 70 posto glasova hrvatskog naroda u Tuzli, veoma je lako zaključiti da ova stranka i ne može tako lako prepustiti mjesta koja bi vrlo lako mogla dobiti i na ovim izborima. „HDZ BiH na ove općinske izbore u Tuzli će izaći samostal-

HDZ
Bosne i Hercegovine

Općinski odbor Tuzla
Županijski odbor Soli

no. Mi smo vodili pregovore s HDZ 1990. o mogućoj koaliciji, ali nije ipak neće biti s obzirom da su rokovi za prijavu koalicija prošli. Postupak samog koaliranja je veoma složen u svakom segmentu, jer pregovori se ne vode samo na razini općinskih organizacija, već i na razini predsjedništva stranaka i predsjedništvo na kraju i daje suglasnost na koalici-je.“kazao je predsjednik HDZ BiH Tuzla Rado Pejić.

Provjera povjerenja

Posljednjih mjesec dana je održano niz sastanaka između dva HDZ-a u Tuzli i nisu postignute suglasnosti oko zbližavanja stranaka. Pejićev dojam je da i jedna i druga strana na ovim općim izborima traže svoju vjerodostojnost i potvrdu, ali i provjeru kod birača. „Na takav način mi želimo vidjeti koliko imamo povjerenja kod svog biračkog tijela i to će za obje stranke biti pravi odraz i saznanje koliko uživaju povjerenje hrvatskog biračkog tijela.“ističe Pejić.

Ipak, ne treba se toliko pesimistično gledati na veliki broj stranaka s hrvatskim predznakom, jer je i bošnjačka politička scena podijeljena. „Iako je tako HDZ BiH u Tuzli će izaći samostalno i ponuditi svoj program. Mi smo do sada uživali povjerenje Hrvata u TŽ, nadam se da će tako i ostati. Mi ćemo se svakako zalagati da uđemo u Općinsko vijeće i svakako ćemo ispoštovati ono što obećamo našim biračima.“, kazao je predsjednik tuzlanskog HDZ BiH Rado Pejić.

Jednog dana doći će do koaliranja

Ipak, pozitivno je barem to što su se ove dvije stranke sastale pokušale razgovarati, što za hrvatski narod u tuzlanskoj županiji znači neka nada da bi na sljedećim izborima mogli možda birati hrvatsku koaliciju. „Jednog dana doći će zaista do približavanja ove dvije stranke. Kada su u pitanju programska načela i s obzirom da općinski izbori rješavaju životne probleme građanina i jedni i drugi smatraju da položaj Hrvata nije baš najbolji, zatim Hrvati nisu zastupljeni u javnim ustanovama, poduzećima, općinskim službama u onom omjeru popisa iz 1991. godine.“kaže Pejić. Na pitanje žali li zbog toga što neće doći do ujedinjenja, ističe da žali zbog toga što hrvatski narod u Tuzlanskoj županiji kao najmanje biračko tijelo ne može smoci snage da ujedinjen izađe na predstojeće izbore. „Mi ovdje samo spominjemo HDZ 1990., ali u Federaciji BiH je devet stranaka s hrvatskim predznakom prijavljeno za ove izbore što je dosta veliki broj. Znači ne radi se samo o dva HDZ, već i o drugim hrvatskim strankama koje su se prijavile na izbore, a koje do sada nisu polučile neke dobre izborne rezultate.“kaže nam Rado Pejić.

Hrvatski narod u Tuzlanskoj županiji žali zbog nekoaliranja, ali se nadaju da će se uskoro hrvatske stranke ujediniti. Ipak, ne može se pobjeći od činjenice da jedina hrvatska stranka koja vidljivo štiti interese Hrvata u Tuzli je HDZ BiH. Druge hrvatske stranke se uglavnom ne čuju, osim kada je izborna godina u pitanju.

Maja Nikolić

HVO nije napao tuzlanski konvoj spasa

Na petnaestu godišnjicu stradanja tuzlanskog konvoja spasa u Središnjoj Bosni u kojem je stradalo nezvanično sedamnaest civila koji su prevozili konvoj, Tihomir Blaškić tadašnji zapovjednik HVO ogradio se od priopćenja Fondacije *Istina pravda pomirenje* u kojem oni kao mogućeg napadača navode HVO pozivajući se na izvještaj *Centra službi sigurnosti* Tuzla. „Ja se toga dobro sjećam i ja kao zapovjednik HVO-a u to vrijeme nikada nisam dao suglasnost da HVO može garantirati sigurnost konvoju na tom pravcu kojim je namjeravao ići. Razlog je bio taj što je konvoj prolazio samom linijom fronta koja je bila i linija sučeljavanja HVO-a i Armije BiH. Sve one koji su s nama razgovarali sam upozoravao da je to ogroman rizik i da nitko razuman ne može na sebe preuzeti odgovornost i dati bilo kakve garancije za siguran prolazak konvoja iza deset metara položaja branitelja HVO-a,“ ističe Blaškić.

S druge strane u tuzlanskoj Fondaciji *Istina pravda pomirenje* želi se upozoriti na zločin za koji još nitko nije odgovarao, niti ima naznaka da bi u skorije vrijeme netko mogao odgovarati. „Mi podsjećamo javnost i odgovorne institucije da je navršeno i točno petnaest godina od kada su pripadnici HVO u selu Rankovići kod Novog Travnika napali tuzlanski konvoj spasa, a da taj zločin nije još uvijek dobio sudski epilog,“ ističe Sinan Alić, predsjednik Fondacije. Prema izvještaju kojeg je tada sačinio *Centar službi sigurnosti* Tuzla između ostalog se navodi da u selu Rankovići, na ulasku u Travnik, žene i djeca su blokirali put tako da je konvoj morao stati, a žene su motkama počele razbijati stakla na vozilima. Tom prilikom došlo je do masovne pljačke, maltretiranja pa i silovanja od strane pripadnika lokalnog HVO. Na ovom dijelu puta, prema izjavama sudionika konvoja, od strane pripadnika ekstremnog HVO mučki su ubijeni Fikret Hadžibegović, suvozač u autobusu vlasništvo Rešada Bundevice iz Tuzle, Fikret Ademović, vozač DP „Mijekara“ u Tuzli, Mustafa Karić, vozač DD „Transport i mehanizacija“ iz Gračanice, Hamdo Mutišević i Hasan Gušić, vozači autobusa iz Tuzle koji su granatirani. Silovane su dvije još neidentificirane žene, a veći broj sudionika konvoja je ranjen, pretučen i ponižavan na razne načine“ stoji u izvještaju *Centra službi bezbjednosti* Tuzla. Blaškić i dalje tvrdi da je prolazak konvoja tom rutom bio suh, jer je na njega vatru mogla otvarati Armija BiH, HVO-a, ali i RS-a. „Mi smo tada na jednom mjestu imali oko 60. 000 prognanika iz Jajca, Kaknja, Vareša, Travnika i veoma je bilo teško staviti pod nadzor sve vojne obveznike. HVO nije nikada nigdje sudjelovalo organizirano napadom ni na kakav konvoj, ali sigurno je bilo onih koji su oružjem pokušavali doći do hrane,“ kaže Blaškić za naš list. On dodaje da su tada pripadnici HVO-a čak što više davali sve od sebe da spasimo što se spasiti da i da zajedničkim snagama s Armijom BiH, UNPROFOR-om osiguraju nastavak putovanja konvoja. „Osobno sam pomagao rutu konvoja Mostar- Konjic- Jablanica-Kreševo-Visoko koja je bila puno sigurnija, ali očito je da nekima koji su bili u vodstvu konvoja ta ruta nije odgovarala,“ kaže Blaškić.

Zanimalo nas je i tko bi mogao snositi odgovornost za tadašnji pad konvoja spasa. „Ne znam, ali znam da zapovjednici HVO-a nisu napadali nikakav konvoj i to je notorna laž. Ali bilo je bandi svih nacija koje su tada bile naoružane i koje su napadale konvoj sa svih strana i tome sam bio i sam svjedok,“ kaže Blaškić.

U priopćenju za javnost Fondacije *Istina pravda pomirenje* se na kraju navodi: „Petnaest godina nakon ovakvog zločinačkog čina, čije su posljedice registrirale i kamere HTV-a i CNN-a, nije utvrđena ničija odgovornost. Možda se objašnjenje krije u činjenici da se ovaj zločin dogodio na teritoriji koja je bila pod punom kontrolom HVO, čiji je tadašnji vojni tužilac bio Marinko Jurčević, sadašnji tužilac Bosne i Hercegovine na bolovanju,“ stoji u priopćenju.

Maja Nikolić

U DOBOJU ODRŽANA SKUPŠTINA NAPRETKOVE PODRUŽNICE

U Doboju je 22. lipnja 2008. u dvorani Skupštine općine održana izborna – izvještajna Skupština Napretkove podružnice. Na Skupštini je nazočilo oko 100 članova i simpatizera, a neki su članovi čak došli i iz Kanade i Australije. Pored zastupnika na Skupštini su nazočili i gosti, načelnik općine **Obren Petrović**, župnik u Doboju **Josip Senjak**, glavni tajnik Napretka **Vanja Gavran**, predstavnici podružnica iz Usole i Bosanskog Broda i drugi.

Načelnik je u svom govoru kazao kako će dati maksimalnu podršku Napretku kako u moralnom tako i materijalnom smislu. Posebno je naglasio kako će se založiti da se Napretku i crkvi vrati Hrvatski dom koji danas koristi jedna politička stranka.

Glavni tajnik Napretka kazao je kako je ova današnja Skupština znak da je Doboju i hrvatski grad. „Posebno je važno da Napretkove podružnice oživljavaju u Republici Srpskoj gdje je Napredak Hrvatima više nego potreban“, kazao je Gavran i dodao kako je ovo društvo otvoreno svim ljudima.

Nakon usvajanja dokumenata izabrani su i članovi tijela upravljanja. Za predsjednicu je izabrana Ranka Ivić, koja je do sada bila povjerenica. Kazala je kako je glavni prioritet u ovoj godini dobiti prostor za rad, a potom krenuti u realizaciju značajnijih projekata koji će biti vezani za blagdan Božića i Uskrsa. Već su oformljene sekcije za likovnu umjetnost, glazbenu umjetnost i literarna sekcija.

Ova Skupština je bila na neki način utemeljiteljska, jer su Napretkovi u Doboju do sada djelovali u okviru povjerenstva. Inače podružnica u Doboju osnovana je 1911., a ugašena tj. zabranjena kada i cijeli Napredak 1949. Ponovno je svoj rad obnovila 1991., ali zbog novonastalih ratnih događanja podružnica je djelovala u izgnanstvu.

Nakon Skupštine otvorena je izložba slika dviju članica Napretka **Mire Švarc** i **Marije Zetajić**.

Vanja Gavran, prof.

PREDSTAVLJANJE KNJIGE

„ČOVJEK PRED OBJAVOM BOGA U MISLI HANSA URSI VON BALTHASARA“

U Zagrebu u dvorani „Vijenac“ Hrvatskoga pastoralnog centra održano je predstavljanje knjige *Čovjek pred objavom Boga u mislima Hansa Ursi von Balthasara* autora prof. Franje Topića, u izdanju Vrhbosanske katoličke teologije iz Sarajeva. Knjigu su predstavili **dr. Ivan Karlić**, profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu, **dr. Anto Mišić**, dekan Filozofskoga fakulteta Družbe Isusove, **dr. Željko Pavić**, urednik u Leksikografskom zavodu Miroslav Krleža, i sam autor.

U uvodnoj riječi voditelj i urednik knjige **dr. Marko Josipović** pozdravio je sve prisutne, a posebno apostolskoga nuncija u Republici Hrvatskoj mons. Marija Cassarija koji je jedan dio svoje službe proveo i u ratnom Sarajevu. Pročitao je i pisma kardinala mons. Josipa Bozanića i ministara dr. Dragana Primorca i Gordana Jandrokovića, koji zbog ranije preuzetih obveza nisu mogli prisustvovati predstavljanju knjige. Knjiga je doktorska disertacija prof. Franje Topića obranjena 1985. godine u Rimu, a kao knjiga prvi se put pojavila 1990. godine na talijanskom jeziku. Kao hrvatsko izdanje knjiga je objavljena 2006. godine. Zašto je knjiga tek sada objavljena na hrvatskom jeziku, dr. Josipović citirao je autora iz predgovora: „*Smatrao sam važnijim nahraniti jednog čovjeka nego izdati jednu knjigu*“. Voditelj je proči-

tao i bogatu autorovu biografiju s nizom funkcija koje je autor obnašao, a neke od njih i danas obnaša, kao što je mjesto predsjednika HKD Napredak od 1990. godine koja je bitno utjecala na njegov daljnji rad.

Dr. Ivan Karlić u svom je izlaganju rekao: „*Knjigu koju imam čast predstaviti zahtijeva ponajprije reći koju riječ o H. U. von Balthasaru, jer njegova teologija objave jest temeljna tema Topićeva istraživanja. No, tko se imalo bavio teologijom, zna da teologa, filozofa, mislioca (i što sve ne?) Ursa von Balthasara nije lako predstaviti, ne samo u „nekoliko riječi“, nego ni u nekoliko knjiga. Radi se o jednom od najvećih suvremenih teologa, gotovo bih rekao najvećih teologa uopće, čije bogatstvo teološke i ine misli još uvijek tek naslutiti možemo*“.

Dr. Anto Mišić rekao je da je knjiga napisana na 317 stranica, od kojih 67 zauzima bogata biografija von Balthasara koji je za svoga života objavio 75 knjiga i više od 400 znanstvenih radova. Knjiga je podijeljena u osam poglavlja koje je dr. Mišić pokušao sagledati sa stajališta teologa.

Kao posljednji od predstavljača, dr. Željko Pavić, predstavio je knjigu gledajući je očima filozofa. U svom je izlaganju dr. Pavić rekao: „*Doktorska disertacija Franje Topića nastoji u bitnim crtama zahvatiti vrlo kompleksnu i krajnje obimnu problematiku teosetske, teodramatike i teologike Hansa Ursi von Balthasara, čije djelo u 75 knjiga još ni izdaleka nije dostojno valorizirano u hrvatskoj teološkoj i znanstvenoj javnosti, zbog čega Topićeva disertacija zaslužuje našu posebnu pozornost i uopće ne gubi ništa od svoje aktualnosti. Budući da po struci nisam teolog, ovdje ću se ograničiti na Topićevu tematiziranje Balthasarova shvaćanja odnosa teologije i filozofije*“.

Na kraju predstavljanja autor je prigodnim riječima zahvalio svim predstavljačima i uzvanicima i u nekoliko rečenica upoznao nas sa svojim motivima objavljivanja knjige na hrvatskom jeziku.

Mario Milošević

ODRŽAN KONCERT NAPRETKOVOG TRIA MAGIS

POVODOM PET GODINA POSTOJANJA

U Domu oružanih snaga BiH u Sarajevu održan odličan koncert Napretkovog trija Magis, a povodom obilježavanja pet godina postojanja ovog glazbenog sastava. Posebnost koncerta je to što su sve skladbe praišvedene. Izvedena su djela: Jasmina Osmića *Misao kroz vrijeme*, Anđelke Bego Šimunić *In tempore*, Dine Rešidbegovića *Vavra*, Danijela Žontara *Rondo Cromatico*, Igora Karače *Scallop Shell of Quiet* i Asima Horozića *Trio alla rustica*.

Kako je došlo do organizacije ovog koncerta? Dario Vučić je u razgovoru sa svojim kolegama iz trija došao na ideju da se peta obljetnica trija proslavi na jedinstven način. Složili su se da zamole bh skladatelje da napišu po jedno djelo i posvete ga triju, tj. ovoj obljetnici. Na to su se odlučili, jer u bh skladateljstvu za ovakav trio nema dovoljno literature. Postoje samo dvije Trio sonate prof. Julia Marića koji je napisao za ovaj trio na početku njihovog djelovanja. Na njihov poziv rado se odazvalo već spomenutih šest skladatelja koji se razlikuju po mnogo čemu, kako po godinama, stilu tako i po vokaciji.

Koncert je pokazao još jednom kako Bosna i Hercegovina ima vrhunske skladatelje, kao i mlade glazbene virtuoze koje treba što više predstavljati i podržavati jer doista imaju što ponuditi glazbenoj sceni ne samo u našoj zemlji već i u cijelom svijetu.

Napretkov trio Magis je umjetničko-obrazovni komorni sastav osnovan krajem svibnja 2003. u Sarajevu kao Trio Magis u sastavu Boris Lončar (violina), Dane Zorzić (violina) i Dario Vučić (klavir, orgulje i čembalo). Nakon odlaska Dane Zorzića iz BiH u trio dolazi Ivana Papišta. Dana 9. rujna 2006. trio se pripojio HKD-u Napredak i od tada nosi naziv Napretkov trio Magis. Sve troje glazbenika su profesionalni glazbenici koji su završili glazbenu akademiju. Trio je osnovan radi podizanja razine glazbene kulture u Sarajevu i BiH, predstavljanja BiH izvan njenih granica, te radi njegovanja djela kako starih, tako i domaćih skladatelja klasične glazbe. Članovi Napretkovog trija Magis sviraju na instrumentima iz XVIII. i XIX. stoljeća koji su ostavština HKD-a Napredak. Do sada su imali koncerte u Sarajevu, Mostaru, Tuzli, Zehici, Zagrebu i Kninu.

Magisovci posebno zahvaljuju sponzorima koncerta FIMA banci i BH telecomu kao i BH radiju 1, koji je snimio cijeli koncert.

Vanja Gavran

USVAJANJEM ZAKONA O PRODAJI STANOVA BLAGOSLOVLJENA OTIMAČINA

Hrvatsko kulturno društvo Napredak neugodno je iznenađeno usvojenim izmjenama i dopunama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stana-rsko pravo, kojim je dozvoljen otkup stanova u vlasništvu zaklada, legata i vakufa, što ga je Dom naroda Parlamenta FBiH usvojio 29. 5. 2008.

Za čuđenje je i ponašanje kluba hrvatskih zastupnika u ovome Domu koji nije prepoznao potrebu poštivanja Europske konvencije o zaštiti prava i ljudskih sloboda, gdje se izričito navodi kako se „privatna imovina ima slobodno i ničim ometeno slobodno uživati i koristiti“.

Novim izmjenama i dopunama teksta zakona čini se dodatna, daljnja diskriminacija izvornih vlasnika, jer se ukida ranija odredba da se „uknjižba otkupljenog stana vrši istovremeno kada bivši vlasnik dobije zamjenski stan“. Na ovaj način, omogućavanjem otkupa nacionaliziranog stana, te izostankom pravnih odredbi u smislu kada, tko i na koji način bivšim vlasnicima osigurava zamjenski stan, stvara se pravni kaos čije će posljedice dodatno snositi isključivo bivši vlasnici, i sve to može trajati u nedogled.

Donošenjem ovog Zakona potvrđuje se ranija komunistička otimačina s bitnom razlikom što je bivši režim otimao privatnu imovinu za šire društvene svrhe, a ovaj sadašnji, za interes privatnih osoba. Ovo čini društveni sustav koji ističe kako želi integraciju u Europu. Međutim, s prtljagom o nepoštivanju ljudskih prava i sloboda neće se moći daleko stići, sve dok je sustav nejednakopravan i nepravedan prema dijelu svojih građana. Ističemo kako pravna teorija i praksa podupire ono vlasništvo koje se steklo isključivo kupnjom, testamentom (naslijeđem) ili legatom, a ne stanarskim pravom.

Ponovit ćemo bezbroj puta isticano naše stajalište, i ne samo naše, kako je logičnije, normalnije i pravednije da se zamjenski stanovi osiguravaju korisnicima nacionaliziranih stanova, a ne da im se daje zakonsko prvenstvo, kao i to, zašto se pitanje ovih stanova izdvaja iz ukupnog imovinskog paketa koji je predmet restitucije? Neshvatljivo je ponašanje, od strane zakonodavca, da se pri izradi Zakona nije tražilo mišljenje i stajalište bivših vlasnika što se može okarakterizirati kao samovolja i dodatno gaženje demokracijskih načela.

Napredak će, u obrani svojih prava, koristiti sva pravna sredstva putem međunarodnih institucija, jer, nažalost, o pitanju povrata otete imovine već punih sedamnaest godina vode se neučinkovite rasprave i nedosljednosti u Bosni i Hercegovini.

Vanja Gavran

Ivo Andrić ZASLUŽUJE ULICU U TRAVNIKU

HKD Napredak – Podružnica Travnik već je nekoliko puta slala inicijativu vlastima Travnika da se ovom gradu vrati ulica književnika i Nobelovca Ive Andrića, ali nije bilo reakcije.

Nezamislivo je da ovaj književnik u svom rodnom gradu nema svoju ulicu. Podsjetit ćemo kako je u Travniku postojala njegova ulica, ali eto netko se sjetio izbaciti je.

HKD Napredak stoga daje podršku svim novim nastojanjima da se glavnoj travničkoj ulici da ime Ive Andrića. Treba prije svega gledati ovog Nobelovca kao književnika i nitko ne može osporiti njegovu književnu veličinu. Njegov politički angažman i opredjeljenje ne smiju se dovoditi u kontekst prosuđivanja o njegovoj književnoj veličini.

Ivo Andrić bio je i Napretkov stipendist i naš fond za stipendiranje nosi ime Ivo Andrić – Vladimir Prelog.

Vanja Gavran

HKD NAPREDAK NEMA NIKAKVE VEZE S BESPRAVNO SAGRAĐENIM OBJEKTOM U MOSTARU

Budući da su neki mediji objavili informaciju kako je u Mostaru na Španjolskom trgu počelo rušenje bespravnog objekta HKD-a Napredak dužni smo reagirati i pojasniti neke detalje.

Prije svega bespravno sagrađeni objekt nema nikakve veze s HKD-om Napredak. Središnja uprava HKD-a Napredak informirana je o svim događanjima vezanim za ovaj objekt kao i s nakanom gradskih vlasti da taj objekt ruše.

Ime Napretka u ovom se slučaju teško zlorabljuje i neki se pojedinci kriju iza Napretka, držeći kako vlasti ipak neće tako lako srušiti nešto što je Napretkovo, iako je to vlasništvo privatne osobe.

Držimo kako prema svakom bespravno sagrađenom objektu treba imati isti tretman, pa ako se radi i o Napretkovom. No, još jednom napominjemo kako HKD Napredak nema nikakve veze s ovim objektom.

Vanja Gavran

U Bosni i Hercegovini su tri jezika službena

HKD Napredak kao jedna od krovnih institucija Hrvata u BiH smatra da je izjava predsjedatelja Predsjedništva Bosne i Hercegovine dr. Harisa Silajdžića vezana za jezik, tj. jezike u BiH bespotrebna i ne pridonosi stvaranju dobrih odnosa unutar BiH.

Ustavom je propisano kako su u BiH tri jezika službena i tu prestaje svaka rasprava. Svaki narod ima pravo njegovati svoju kulturu i identitet, a jezik je dio toga.

Naša zemlja ima krupnijih problema oko kojih se treba voditi rasprava, a ne oko jezika. Jezik treba prepustiti jezikoslovcima i ne koristiti rasprave o njemu u politikantske svrhe.

Vanja Gavran

Mali Knin-fest 2008. godine

Mali Knin-fest je tradicionalna kulturno-glazbena manifestacija posvećena djeci. Ove godine je iz radionice HKD Napredak Knin, ponuđena pjesma Moj grad, autora iz Knina, i osvojila je ravno-pravno prvo mjesto s pjesmom Jadranski kraj, autora iz Rijeke.

Pod jednostavno prihvatljivom idejom, Pjesma je lijek za sve, u Kninu je 7. lipnja 2008. godine počela proslava grada Knina. Organiziran je mali Knin-fest pod pokroviteljstvom županije Šibensko-kninske i poglavstva grada Knina. Mnogi sponzori svojim angažmanom pripomogli su organiziranju ovogodišnjeg malog festivala u Kninu. Točno u 20:00 sati mlada gradonačelnica Knina, Josipa Rimac, proglasila je festival otvorenim, a prije nje nazočne je u ime župana Gordana Pauka pozdravio dožupan Željko Šimunac. Medijski je ovu manifestaciju pratila Hrvatska televizija, hrvatski Radio Knin i portal. Javno koji je poslao svoga građanina novinara poradi izvještaja s festivala. Program je počeo nakon što su nabrojani svi sponzori i donatori, a to su: Županija Šibensko-kninska, turistička zajednica grada Knina, nacionalni park Krka, dom za starije i nemoćne Knin, općina Kijevo, općina Ervenik, općina Kistanje, Karl Dietsz Kijevo, Div, Knauf, Kninski muzej, Nova tržnica, dom zdravlja Knin, narodna knjižnica Knin, Savez športova grada

Knina, Pučko otvoreno učilište, hotel Mihovil, župa Sv. Ante i mnogi drugi. Skoro da nema niti jedne ustanove, lokala i udruge koja nije sudjelovala bar nekom donacijom. Pohvalno je to za ovaj grad i njegovi stanovnici i obrtnici su dokazali da im je stalo do djece i ovakvih događanja u njegovom gradu. U finale su se plasirale 22 pjesme i to: Sanda Pandža, Mostar; Anđela Cmrečki i dječji zbor Klinci iz kraljevskoga grada, Knin; The Best, Zagreb; SMS, Knin; Antonela Doko i Primorčice, Rijeka; Ivana Glasnović, Kistanje; Ema i Alen, Murter; Sara Marjan, Lorena Skomeršić i dječji zbor Miči boduli, Krk; Sirene, Knin; Adrijana Braje i Petra Samolov, Zagreb; Dječji zbor Vijolica, Pag; Ema Aničić, Zagreb; Lucija Buškulić, Vir; Veronika Kamenar i Martina Baričević, Grobnik; Matea Mikšić, Zagreb; Tina Kalogjera, Šibenik; Matea Varga, Čakovac; Ivana Erceg, Zagreb; Lucijan Šošarić i Ultimate, Crikvenica; Dječji zbor Zdravo maleni, Šibenik; Anita Čapin, Imotski; Magdalena Sesar, Božana Jovanović i Jelena Džeko, Čapljina.

Redom su izvodili svoje pjesme na oduševljenje prekrasne i glasne kninske publike. Sve ljepša od ljepše i bolja od bolje. Koreografija izvođača i odlična koreografija bine, odlično osvjetljenje, dobro ozvučenje upotrijebili su lijep ugođaj u dvorani Lovre Montija u Kninu. Svaka ulaznica ujedno je bila i glasački listić za nagradu publike. Nakon zadnje pjesme pristupilo se glasovanju publike i stručnog žirija. Glavna nagrada i prvo mjesto potpuno zasluženo osvojila je **Antonela Doko** s grupom **Primorčice iz Rijeke**. S odličnom pjesmom, Moj grad, nagradu publike osvojila je kninska grupa **SMS**, a nagrade su još dobili **Klinci iz kraljevskoga grada**; Lucija Buškulić, Ivana Erceg iz Zagreba i **Lucijan Šošarić** iz Crikvenice. Podijeljeno je još nekoliko nagrada, zatim je krenuo urnebes. Na binu je izašao duo Tina i Nikša koji su mlade Knina doslovno podigli na noge i ostavili bez daha. Plesalo se i pjevalo sve dok umorni i veseli izvođači nisu pobegli s bine, jer inače do jutra ne bi prestala zabava.

Dakle, prvo mjesto su dvije ravnopravne nagrade: nagrada žirija za pjesmu Jadranski kraj: Antonela Doko i vokalna skupina Primorčice; autori: glazba, Natalija Banov; stihovi, Natalija Banov; aranžman, Aleksandar Valenčić; nagrada publike: Moj grad, vokalna skupina SMS Knin; glazba, Robert Jurišić; stihovi, Fabijan Lovrić; aranžman, Davor Jašek.

Mora se priznati kako je ovo najglamurniji mali Knin-fest. Čestitamo.

Fabijan Lovrić

U SARAJEVU ODRŽAN ZNANSTVENI SIMPOZIJ

„PASIONSKA BAŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE“

U Sarajevu se održao znanstveni skup VI. međunarodni simpozij **Muka kao nepresušno nadahnuće kulture – Pasionka baština Bosne i Hercegovine**, a u organizaciji udruge Pasionka baština iz Zagreba, HKD-a Napredak, Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa i Udruge đaka franjevačke klasične gimnazije Visoko iz Zagreba.

Ovaj skup okupio je više od 40 znanstvenika i stručnjaka koji govore o temi Kristove muke i muke uopće iz perspektive povijesti, književnosti, glazbe i likovnosti među kojima su: akademik Josip Bratulić, prof. dr. Pavo Živković, prof. dr. Marko Josipović, prof. dr. Ana Pintarić i mnogi drugi.

Na otvaranju simpozija goste su pozdravili i nadbiskup vrhbosanski Vinko kardinal Puljić, predsjednik HKD-a Napredak prof. dr. Franjo Topić, predsjednik udruge Pasionka baština mr. Jožo Čikeš, rektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa prof. dr. Niko Ilić kao i predstavnici vlasti.

Cilj ovih skupova je istražiti pasionske sadržaje pojedinih hrvatskih prostora kako bi ljepotu pasionskog mozaika kod Hrvata približili i onima koji o njemu znaju malo ili gotovo ništa. Do sada je na svim simpozijima sudjelovalo 105 znanstvenika i stručnjaka.

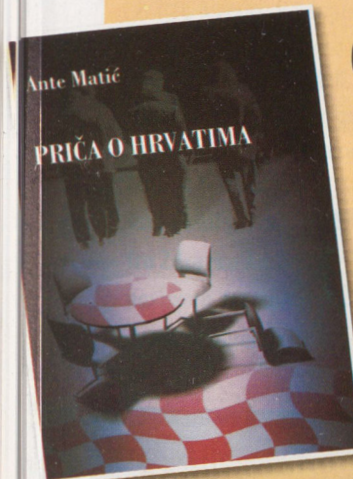
Simpozij je završio sutrašnjim izletom u Fojnicu i posjetom franjevačkom samostanu u ovom gradu.

Vanja Gavran

U SARAJEVU PREDSTAVLJEN ROMAN ANTE MATIĆA

Priča o Hrvatima

U organizaciji HKD Napredak u četvrtak, 29. svibnja 2008. u 18.30 sati u Napretkovom klubu Lira u Sarajevu održano je predstavljanje romana Ante Matića *Priča o Hrvatima*.

Ovaj roman koji je tiskan u nakladi Napretka tj. Središnje uprave i splitske podružnice predstavila je Zrinka Duser Casella, profesorica i prevoditeljica, te suradnica u uredu UN-a u Ženevi, Gradimir Gojer, književnik, direktor Narodnog kazališta u Sarajevu i član Središnje uprave HKD-a Napredak, te Dragan Marijanović, književnik i član Središnje uprave HKD-a Napredak.

Ante Matić (1945.) objavio je više knjiga proze i pjesama među kojima su: Lijepa naša tuđina, Nebeska galija, Sizif i mrav, Imočani, Mesija u ljudinaku itd. Ovo mu je prvi roman.

Evo što su o romanu rekli neki od književnika i kritičara:

Krešimir Šego:

U romanu slijedimo drame političkih mijena, ambicija, borba za vlast, rasprodaja narodnih dobara strancima, prijetvorenosti moćnika i tegobe života stradalnika. Na kraju priče o nama, pripovjedač se pita: Kako nas spasiti od nas?

Miljenko Stojić:

Odnos čovjeka prema čovjeku, domovini i Bogu bit je i smisao ove čudesne i napete priče o Hrvatima, od Bogostana do naših dana. Sve je to uvjerljivo, fascinantno i neponovljivo.

Josip Laća:

Oko stola koji ne postoji sjedaju likovi iz našeg suvremenog života i povijesti. To je galerija sudbina, žrtava totalitarizma, rata i poraća, pretvorba, politike, tuđih i vlastitih pogrešaka. Svaka ispovijed je priča za sebe: i kada je priča branitelj, otpušteni radnik, uciviljena majka narkomana, bivši političar, intelektualac, ratnik, poduzetnik, tajkun, kriminalac...

Mladen Vuković:

Dirljivom pričom, nadahnutim opisima ljudske duše i krajolika, pronicljivim stilom, pitkim recima i ljepotom izričaja, Matić je oduševio čitatelje. Knjiga koja svjedoči zrelost pisca koji se i do sada dokazao vrsnim prozom i poetskim štivom, za koje je bio i nagrađivan.

Vanja Gavran

PREDSTAVLJENA KNJIGA PROF. DON NIKE LUBURIĆA

Da se ne zaboravi

U organizaciji HKD-a Napredak 19. lipnja 2008. u Napretkovom klubu Lira u Sarajevu održano je predstavljanje knjige prof. don Nike Luburića *Da se ne zaboravi – Glazbena izvješća iz Sarajeva 1997. – 2007.* Ovu knjigu, koja je izašla u nakladi Napretka, predstavili su prof. dr. Izak Špralja, profesor na Institutu za crkvenu glazbu u Zagrebu i prof. dr. fra Slavko Topić, profesor na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu, te sam autor.

Prof. Špralja govorio je kako o ovoj knjizi tako i o ostalim knjigama koje je don Niko napisao, ili u kojima je bio supripovjedač. „Ova je knjiga pisana povijest obogaćena slikopisima koji govore o nama u našem vremenu“, kazao je Špralja nastavivši govoriti uopće o glazbenosti hrvatskoga naroda od davnina do danas.

Fra Slavko Topić je kazao kako je ova knjiga vrijedno izdanje, osobito za one generacije koje dolaze, jer će imati građu za mnoga istraživanja. „Izvješća koja su napisana nisu novinska štura izvješća, već su to razrađena i široka izvješća. Ona nadilaze svoj glazbeni cilj i iz njih pulsira sveukupni kulturni, vjerski, društveni i politički život u Sarajevu“, kazao je prof. Topić.

Sam autor govorio je o putu nastanka knjige, o vremenu kada je glazbena izvješća iz Sarajeva slao u glazbeni časopis *Sveta Cecilija*. Autor je govorio i o nastanku ostalih knjiga, pjesmarica itd. „Što je napisano ostaje, riječi lete. Zato sam odlučio objaviti ovu knjigu, tj. sakupiti na jednom mjestu sva izvješća koja sam slao u Sv. Ceciliju“, kazao je don Niko.

Prof. don Niko Luburić rođen je 21. studenog 1951. u Studencima kod Ljubuškog. Osnovnu školu završio je u Studencima i Ljubuškom 1966., Klasičnu gimnaziju u Splitu 1970., a teologiju u Sarajevu 1977. Studij glazbe završio je na Institutu za crkvenu glazbu *Albe Vidakovića* Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 1993. Od 1993. profesor je crkvene glazbe na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji u Sarajevu.

Vanja Gavran, prof.

PREDSTAVLJENA KNJIGA

Izgubljene zvijezde

PRIREĐIVAČA ANTE ZIRDUMA

U organizaciji HKD „Napredak“ u Napretkovom klubu Lira u Sarajevu 23. lipnja održano je predstavljanje knjige *Izgubljene zvijezde – prigodna stopjesmica bosanskohercegovačkih pjesnikinja od 1908. do 2008.*, priređivača Ante Zirduma.

Ovu vrijednu knjigu predstavili su **Ajša Džemila Zahirović, Ibrahim Spahić, Željko Grahovac i Anto Zirdum.**

Gospođa Zahirović je kazala kako se „žensko“ pjesništvo u Bosni i Hercegovini javlja dosta kasno i prva tiskana zbirka pjesama bila je ona Anke Topić pod nazivom *Izgubljena zvijezda* tiskana 1908. godine. „Danas je u književnosti i u pjesništvu prisutan glas pjesnikinja. U njihovim pjesmama može se osjetiti trenutak sadašnjosti. Te pjesnikinje više nisu anonimne“, kazala je Zahirović te dodala kako je još jedna posebnost ove knjige to što ju je priredio muškarac.

Ibrahim Spahić je kazao kako je veliki uspjeh kada je jedna „zvijezda“ kao Anka Topić nekom inspiracija da probudi i ostale zvijezde i po njemu je to najveći uspjeh ove knjige. Napomenuo je kako bi bilo dobro da se nastavi s tradicijom dodjeljivanja pjesničke nagrade Anka Topić.

Grahovac je pak kazao kako pjesništvo ne treba dijeliti na žensko i muško jer je to jedno pjesništvo. „Zirdum nije išao za tim da uzima najbolje pjesme pjesnikinja koje navodi u knjizi već je uzimao pjesme iz njihovih ranih faza stvaralaštva, što je jedna od originalnosti ove knjige“, riječi su Grahovca. Također je kazao kako je ova knjiga najviše namijenjena onima koji prvi put ulaze ili se susreću s književnošću.

Sam priređivač Zirdum govorio je o putu nastanka ideje o ovoj knjizi. „Bilo mi je jako važno da se kroz knjigu osjeti stanje duha i vremena u proteklih sto godina. Zato su pjesnikinje uvrštene kronološki“, rekao je Zirdum. Kazao je kako je knjiga nastala prvotno u elektronskom tj. internet izdanju, da bi prije nekoliko dana izašla i knjižno izdanje, u nakladi Napretka.

Posebna gošća večeri bila je umjetnica Nada Đurevska koja je pročitala nekoliko pjesama Anke Topić, a u glazbenom dijelu djelo Hrvoja Marjanovića skladano na temelju Ankinе pjesme *Prognanik* izvele su Marija Bajo i Jelena Vidović.

Predstavljanje knjige bit će upriličeno i u drugim gradovima po Bosni i Hercegovini.

Vanja Gavran

Dani svetih Petra i Pavla
protekli u znaku barokne glazbe

Petrovo u Tuzli

- tjedan istinskoga užitka

Povodom blagdana svetih Petra i Pavla i ove je godine u našem gradu upriličena manifestacija „**Petrovo u Tuzli**“. Tijekom godina tuzlanski su franjevci svoje vjernike i sugrađane navikli ovim povodom obradovati i brojnim kulturnim događanjima. Tako je bilo i ove godine. Manifestaciju „Petrovo u Tuzli“ činila su tri koncerta klasične glazbe.

Recital za baroknu lutnju

Prvi od njih bio je koncert pod nazivom „**Recital za baroknu lutnju**“, a na lutnji se predstavio **fra Antun Mrzlečki**, franjevac kapucin, rođen 1954. godine u Varaždinu. Fra Antun Mrzlečki je dugi niz godina živio u Njemačkoj, a sada djeluje u Kapucinskom samostanu u Osijeku. Osim dužnosti u Kapucinskom samostanu u Osijeku bavi se muzikologijom lutnje i rane glazbe.

Boraveći u Njemačkoj studirao je klasičnu gitaru i od gitare prešao na 13-parnu baroknu lutnju. Pohađao je tečaj lutnje kod Hopkinsona Smitha u Bazelu. S njemačkog je preveo prvu knjigu u Hrvata o povijesti gitare i prvu knjigu u o ranoj glazbi i njenoj izvoditeljskoj praksi. U vlastitoj je nakladi preveo i objavio prve škole za lutnju: „Škola za renesansnu lutnju“, „Škola za 11-parnu baroknu lutnju“, „Škola za 13-parnu baroknu lutnju“ i zbornik prijevoda muzikoloških radova o lutnji.

Stariji se Tuzlaci kao kroz maglu sjećaju da je lutnja možda nekad gostovala u gradu Tuzli, ali nikada samostalno, već u sklopu nekog orkestra, tako da je ovo bio prvi solistički koncert na lutnji u povijesti našega grada. Također je to bila prigoda da mnogi posjetitelji po prvi put vide ovo glazbalo s tako dugačkom i bogatom poviješću.

Koncert barokne glazbe

Dva dana kasnije, točnije 24. lipnja, Tuzlaci su bili u prigodi susresti se s još jednim glazbalom s kojim se inače u našem gradu nemamo prigodu odveć često susretati, a riječ je o čembalu. Gosti Franjevačkoga samostana bili su gđa **Laura Vadjon** (barokna violina) i g. **Krešimir Has** (čembalo), oboje članovi Hrvatskog baroknog ansambla.

Laura Vadjon je umjetnička voditeljica i koncertna majstorica Hrvatskog baroknog ansambla s kojim od 1999. g. ostvaruje iznimne uspjehe u Hrvatskoj i u inozemstvu, donoseći na pozornice brojne hrvatske praiizvedbe djela zaboravljenih skladatelja kao i velika kasnog baroka. Redovito surađuje s nizom najznačajnijih imena svjetske barokne scene.

Iza nje je niz uspješnih koncertnih i diskografskih projekata, a posebno je tražena kao interpret i autori-

tet za literaturu ranog talijanskog baroka te za djela Händela i Mozarta. Glazbenica je izuzetno prepoznatljivog i osebujnog tona i stila, a odlikuje se originalnim i promišljenim interpretacijama uz veliko poznavanje dramatskih i afektivnih značajki glazbe baroknog razdoblja. Muzicira na autentičnom povijesnom glazbalu, radu anonimnog majstora iz XVIII. st. Dobitnica je brojnih nagrada Milka i priznanja. Koncertirala je u dvadesetak zemalja Europe, Japanu i Južnoj Americi, a trenutačno radi i kao profesorica na Muzičkoj akademiji u Zagrebu gdje predaje komornu glazbu XVII. i XVIII. stoljeća.

Ovo joj je bilo drugo gostovanje u Tuzli gdje je već ranije gostovala s Hrvatskim baroknim ansamblom.

Orguljaš i čembalist **Krešimir Has** diplomirao je i magistrirao na Muzičkoj akademiji u Zagrebu te se usavršavao na Musikhochschule u Lübecku. Kontinuirano je prisutan na glazbenoj sceni cijele Hrvatske surađujući s brojnim solistima i ansamblima, posebice izvođeci glazbu visoke renesanse i baroka. Kao solist i komorni umjetnik gostovao je i u mnogim zemljama Europske unije. Dobitnik je brojnih priznanja za svoju umjetničku i liturgijsku – umjetničku djelatnost.

Stalni je član Hrvatskog baroknog ansambla, ansambla „Musica da camera“ te ansambla „Erato“, kao i Hrvatskog društva glazbenih umjetnika te Hrvatske udruge orkestralnih i komornih umjetnika, a trenutno je i orguljaš Crkve sv. Pavla u Zagrebu.

Program kojim su se predstavili bio je posvećen velikanima barokne glazbe, a u samome programu i vrhunskoj izvedbi ovih umjetnika mogli su uživati svi poklonici klasične glazbe.

Večer Bacha

Posljednji je koncert u sklopu manifestacije „Petrovo u Tuzli“ bio posvećen jednome od najvećih, Johannu Sebastianu Bachu. Bachova je djela na orguljama izvodio orguljaš g. **Edmund Andler Borić**.

Edmund Andler Borić se rodio u Zadru, 1975. godine, gdje je završio jezičnu gimnaziju i srednju glazbenu školu Blagoje Bersa, teorijski odjel i glasovir. Diplomirao je glasovir na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, a zatim je na istoj Akademiji diplomirao i magistrirao na orguljama.

Kao solist na orguljama svirao je u brojnim europskim zemljama. Surađuje s HGM-om, Koncertnim uredom u Zadru i Koncertnom direkcijom u Zagrebu. Trenutačno radi kao profesor orgulja na Umjetničkoj akademiji Sveučilišta u Osijeku.

Inače, g. Andler Borić kako sam kaže izuzetno rado dolazi u Tuzlu, a koliko Tuzla voli njega, govori i podatak da mu je ovo bilo treće gostovanje u našem gradu. Svojim se nastupom na dostojan način odužio organizatorima za upućeni mu poziv.

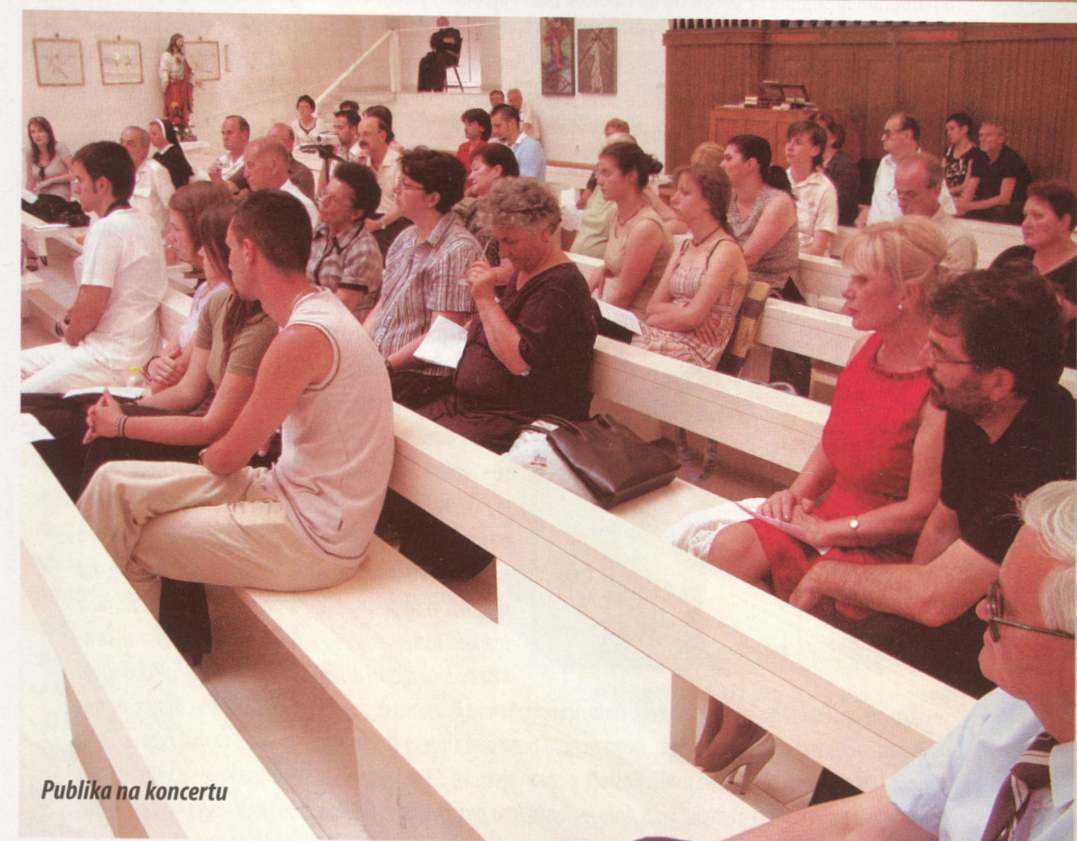
Rezime cjelokupne manifestacije „Petrovo u Tuzli“ bio bi tri vrhunska koncerta u tjedan dana. Za sve one koji su radili na organizaciji ove manifestacije bio je to sasvim sigurno naporan radni tjedan, ali sve njihove muke nestajale su pred zadovoljstvom koje su im priuštili glazbeni gosti, a za sve ostale bio je to tjedan istinskoga užitka.

Priredio: **Ivica Kovačević**

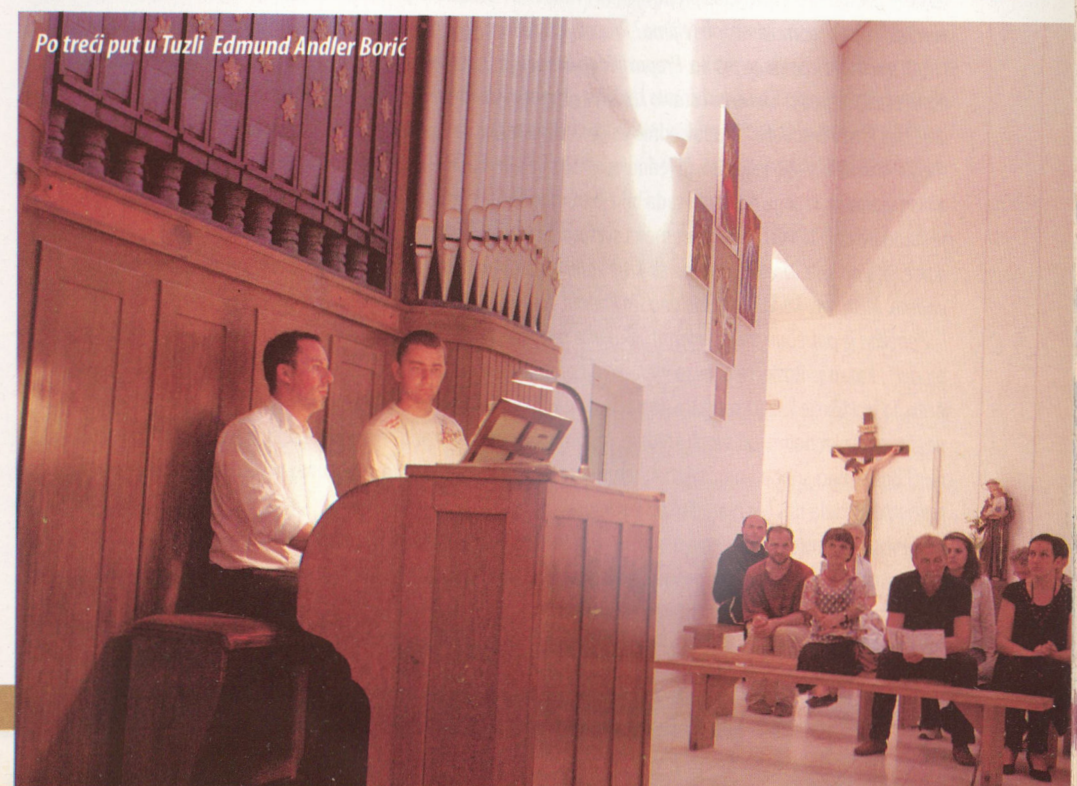
Foto: **M. A., I. K.**

Lutnja oduševila Tuzlake

Publika na koncertu

Po treći put u Tuzli Edmund Andler Borić

ŽUPA LUKAVAC PROSLAVILA SVOJ PATRON – BLAGDAN SVETOGA ANTUNA PADOVANSKOG

U petak, 13. lipnja župa Lukavac proslavila je svoj patron – blagdan sv. Antuna Padovanskog. Koncelebriranu svetu misu je predvodio **vlč. Vlatko Rosić**, ravnatelj Katoličkog školskog centra "Sveti Franjo" Tuzla uz sudjelovanje mnogih drugih svećenika iz okolnih župa, te domaćina **prečasnog Pere Iljića**, dekana Tuzlanskog dekanata i župnika u Lukavcu. Na samom početku dekan Iljić je pozdravio predvoditelja sv. mise, ostale kolege svećenike, časne sestre, predstavnike vlasti, te sve vjernike koji su se okupili, a posebno one koji su došli iz drugih župa. Na poseban način Iljić je pozdravio one koji su došli u narodnim nošnjama te podsjetio da tradiciju naših djedova i pradjedova moramo čuvati i prenositi.

Podsjećajući na određene crtice iz života svetoga Ante, vlč. Rosić je kazao da je riječ o svecu koji se još od malih nogu spremao za svećenika. Prvo je otišao u red sv. Augustina, a potom prelazi u Franjevački red. U želji da obraća nevjernike odlazi u Afriku, no Bog je za njega imao druge planove. Razbolivši se morao se vratiti iz Afrike, te se skrasio u Italiji gdje je bio prijeko potreban. Ispočetka je živio vrlo skrovito jer ljudi nisu vidjeli što on u sebi nosi, a nosio je znameniti dar propovjedništva, dar obraćanja ljudi i činjenja čudesa. Za života je mnoge obratio, mnoge izveo na pravi put, a tome svjedoči i nekoliko zgoda iz njegovoga života koje govore o obraćenju okorjelih nevjernika. U to vrijeme bio je jedan krivovjerac koji je rekao da će vjerovati u

Boga kada njegov magarac klekne pred Isusom Kristom. Tako jednoga dana sv. Anto noseći monstrancu pokaznicu i u njoj presvetu hostiju Gospodina našega Isusa Krista, prolazio pored magarca toga čovjeka i magarac je kleknuo. Priča kaže da se taj čovjek obratio. Tu je također i priča koja kazuje kako su svetoga Antu kada ga nisu htjeli slušati ljudi slušale ribe, te utjecale i da ljudi porazmisle, preobrate se i počnu slušati riječ Božju. "Život svetoga Ante i čudesa koja ilustriraju moć koju je njemu Gospodin dao, na neki način su pouka i svima nama. Mi danas živimo u jednom razumskom, racionalnom svijetu gdje se ova- kva čudesa rijetko ili nikako ne događaju, ali događaju

se neka druga. Čudo života, čudo obitelji, čudo novoga djeteta je iznova čudo i najveće Božje čudo. Stoga, ne trebaju nam neka veličanstvena čudesa, nego trebaju nam ona čudesa koja mi imamo pred svojim očima, kojih ponekad i nismo svjesni", kazao je vlč. Rosić te pozvao vjernike da se vrate onim stvarima koje su veličanstvene, a to je u prvom redu obitelj. "Sveti Anto je doista htio propovijedati Evanđelje na onaj način na koji je Isus rekao – poći po cijelom svijetu i propovijedati Evanđelje. Ali, zašto ići po cijelom svijetu kada ga trebamo propovijedati u svojim domovima, obiteljima? Propovijedati Evanđelje ne znači uzeti knjigu i ići od čovjeka do čovjeka i čitati mu citate iz Svetoga pisma. Propovijedati Evanđelje znači prije svega živjeti one moralne vrijednosti, ono što nam je naš Gospodin Isus Krist ostavio i tako će drugi vidjeti da su ti ljudi doista drukčiji, da imaju snagu koju im daje Isus Krist i Evanđelje". Propovjednik je vjernicima rekao da ne trebaju biti razočarani jer je današnje vrijeme nekako loše. Kako je kazao, ni jedno vrijeme nije bilo bajno, uvijek je bilo onih koji su se zvali katolicima, a nisu vjerovali, i ranije baš kao i sada bilo je mnogo socijalne nepravde, sirotinje i sve to imamo i danas iako je standard daleko veći nego iz vremena svetoga Ante. "Ponekad imamo sklonost kukati nad onim što imamo, dakle, želimo više. Upravo u tome se krije zamka materijalnoga. Želimo više, a nismo zadovoljni s onim što imamo. Međutim, kada izgubimo ono što imamo, žalimo za onim što smo imali i proklinjemo ono što smo htjeli. Ponekad je potrebno malo se vratiti samome sebi, svojim obiteljima i vidjeti čemo da nam sv. Anto može biti model", kazao je Rosić, te pozvao vjernike da promatrajući lik sv. Ante Padovanskog jedni drugima budu sv. Anto. To je, kako je kazao, moguće na način da nasljeđujemo one vrijednosti, ono što je on propovijedao, govorio, čitao i da krenemo od svojih sredina. Najprije je potrebno vratiti se samome sebi, u sebi, u svetinjama, u riječi Božjoj naći snagu i nju živjeti i prenositi je na druge. Samo tako ćemo onaj prvotni Božji zadatak koji nam je dao kada nas je stvarao moći i ispuniti.

Proslava patrona u Lukavcu nakon svete mise nastavljena je narodnim veseljem koje su uveličali vjernici odjeveni u narodne nošnje, a koji u Lukavac tradicionalno na blagdan sv. Antuna Padovanskog dolaze iz skoro svih župa Tuzlanskog dekanata.

Tekst i foto: Ankica S. Č.

IMATI BOGA ZA SAVJETNIKA

U nedjelju, 22. lipnja u Breškama i Driječci upriličena je sveta krizma. Sakrament krizme za 27 krizmanika iz Brežaka i 11 iz Driječe podijelio je biskup Vrhbosanske nadbiskupije, **mons. dr. Pero Sudar**. Prije samog pristupa sakramentu, biskup je razgovarao s krizmanicima i njihovim kumovima kako bi im što bolje približio i pojasnio važnost tog velikog događaja.

Kako je kazao, prije nego pristupimo samom sakramentu svete potvrde ili krizme, da bi on bio podijeljen, odnosno primljen tako da donese plod, da izvrši svoj učinak, Crkva nas još jedanput poziva da nakratko pustimo da nam Božja riječ kroz naše razmišljanje i doživljaj, kroz našu otvorenost duha i srca podsvijesti što se to događa, a onda da nas kada budemo svjesni događaja, isti prihvatimo, tako da ga nikad u svome životu ne samo zaboravimo, nego dopustimo da nas tako zahvati i cijeli život oduševljava i vodi. Govoreći o krizmi Sudar je u propovijedi kazao da danas mnogi

vjeru doživljavaju kao tradiciju pa tako sudjeluju u određenim sakramentima zato što to tako rade njihov susjedi, prijatelji i dr. Krizmanicima je podcrtao da je to krivi način razmišljanja jer vjera zapravo predstavlja odnos čovjeka prema Bogu i iznad svega odnos Boga prema čovjeku. "Važno je znati zašto nešto činimo. Bog ništa ne čini bez razloga. Ako danas vama koji ste došli na krizmu želi dati svoga duha, potvrditi ono što ste primili u sakramentu svetog krštenja a to jest učiniti neraskidivim savez između sebe i vas, on sigurno ima jedan veliki razlog za to. Krizma je prije svega savez između Boga i mladog krštenika, kršćanina. Utvrđivanje onoga što je Bog učinio u sakramentu svetog krštenja kada vas je učinio svojom djecom. Tako uopće niste samo djeca vaših roditelja. Pripadate Bogu jer on vam je dao život i želi vam dati puninu života. U tom se krije i odgovor na pitanje zašto sveta krizma? Da bi nam Bog dao tu puninu, čovjekov život mora biti takav da to može primiti, da može izdržati taj susret sa živim Bogom. Zato se događa Krizma!" Čovjek je tako slabo, nestalno, grijehu sklon bio da mu treba stalno dolijevati Božju milost koja ga obraća, Božje darove koji ga čuvaju. Pravi kršćanin cijeli život živi s jednim strahom koji daje snagu, a to je strah od ne biti Božji, ne vršiti Božje zapovijedi. Kad se susretnu s grijehom on se boji tog grijeha jer ne želi

uvrijediti Boga. A onda darom pobožnosti on sebi stalno dopušta da Božja milost djeluje u njegovom životu. "To je sakrament i zato ga primamo, da bismo na kraju mogli postići ono radi čega smo stvoreni" – kazao je Sudar. On je istakao i to da je danas veliki broj obitelji u kojima nema zajedničke molitve. Mnogi čak i ne znaju da im je Isus najbolji prijatelj, prijatelj kakvog nikad nigdje neće imati. "Vaši roditelji se kunu da vas vole više od sebe. Uskoro će vam i drugi govoriti kako vas vole jako. Ali zapamtite, nitko u životu ne bi umro za vas osim jednog, a to je Isus. On vas do krvi voli. Zato ga se nikada nemojte odreći pred ljudima. Vi se danas snagom Božjeg duha priznajete Isusovim pred cijelom ovom župom počevši od vaših roditelja i kumova, a Isus se prizna vašim, daje vam najvrednije, daje vam svoga duha. Ako budete htjeli i znali čvrsto se držati Isusa, njegovih zapovijedi, uzvraćati mu ljubav za ljubav, ne bojte se! Vi ćete moći izgovoriti u presudnom trenutku pred živim i samim Bogom – Gospodin Isus. Zato vam on danas daje tih sedam darova svoga duha koji će vam pomoći da odolite svim zavođenjima i svim smrtnim i teškim grijesima. On će vam dati snagu i kad pogriješite i sagriješite, samo trebate doći, ponizno se pokajati i ispovjediti se i nahraniti njegovim tijelom, njegovom duhovnom hranom da ozdravite i da dalje s njim idete."

Uz čestitke krizmanicima, njihovim roditeljima i kumovima, biskup Sudar je poručio da Bog iako daje sve od sebe da spasi one koji krenu krivim i lošim putevima, u tome treba suradnike, a to su kumovi i kume, roditelji i čitava župna zajednica koji će mu pomoći u tome. Kako je kazao, ako u ovim župama bude onih koji će znati i htjeti moliti, onda će ova župa i krizmanici biti Božji, a Bog njihov. Najveći saveznik kojeg čovjek uopće može imati jeste Bog. Tko ima Boga za savjetnika on se ne treba ničega bojati!

Ankica S. Č.
Foto: M.A.

OBRATITE SE, PRIBLIŽILO SE KRALJEVSTVO NEBESKO

U utorak, 24. lipnja župa Živinice svečanim Misnim slavljem proslavila je blagdan rođenja sv. Ivana Krstitelja, zaštitnika ove župe. Vjernici su se za patron pripremali trodnevnicom a svetu misu na sam blagdan kao i dan ranije predvodio je **vlč. Pavo Brajinović**, župnik u Novom Selu kod Odžaka. U koncelebriranom Misnom slavlju sudjelovali su i svećenici Tuzlanskog dekanata zajedno s dekanom, **prečasnim Perom Iljićem**, vlč. **Lukom Lučićem**, profesorom moralne teologije u Zagrebu, dugogodišnjim misionarom u Africi te **vlč. Markom Lacićem**, župnikom u Jelaškama. Na početku Misnog slavlja nazočnima se obratio župnik iz Živinice, **vlč. Vlado Jagustin** koji je pozdravio kolege svećenike, vjernike iz ove i okolnih župa koji su došli u Živinice da preko sv. Ive Bogu upute svoje molitve.

"Blagdan rođenja svetoga Ivana Krstitelja, tog velikog svijetlog lika na svetačkom nebu kršćanstva okupio je u Živinicama veliki broj vjernika iz cijelog Tuzlanskog dekanata kako bi u bespuću življenja i preživljavanja okruženi stotinama lažnih bogova, čuli onaj njegov prodorni glas koji kaže: Obratite se, približilo se kraljevstvo nebesko! Tim riječima svetac želi, svima onima koji lutaju tražeći sreću i utjehu izvan Boga, reći i pokazati koji je to jedini put kojim trebaju krenuti. Ako želite mir, sreću, radost i zadovoljstvo u svom svagdanjem životu, obratite se i vjerujte Evanđelju", kazao je vlč. Pavo u svojoj propovijedi te dodao da bi svaki vjernik trebao da se zapita koliko vremena posvećuje Bogu i koliko on za njega vrijedi. "Stojite ovdje pred onim Bogom čijem je sinu sveti Ivan bio preteča ovdje na zemlji. Sami ste svjedoci što sve ljudi nisu činili kroz povijest, koliko su ljudi svoga vremena i svoje pameti, svoga umijeća potrošili da s lica ove grešne zemlje izbrišu ime njezinoga stvoritelja – Gospodina Boga. Rekli su neki da Boga nema i da Krist nije povijesna osoba. Vas i vašu djecu naučite da ništa nije sveto, da ništa nije zabranjeno što čovjeka čini sretnim, zadovoljnim i što mu donosi osobnu korist. Poruke ovoga stoljeća su išle u smjeru da je čovjek dovoljan sam sebi i da mu ne treba Bog. To su vam rekli zato što im Bog smeta, da mogu činiti i raditi ono što žele i planiraju, a da o tome računa nikome polagati ne moraju."

Propovjednik je kazao vjernicima da su to samo puka obećanja koja ne trebaju slijediti jer su to putovi mržnje i zla. Ljudi danas iako su braća jedni drugima otimaju, krađu, varaju jedni druge, ubijaju, krv proljevaju, život zagorčavaju i oduzimaju. To su razlozi koji vjernike dovode pred lik Božjeg sveca i proroka. Ljudi su umorni i prazni, grijehom opterećeni i izvarani. Pravi smisao života uništava današnje vrijeme koje čovjeka upućuje na krivu stranu, zaluduje lažnim obećanjima. "Došli smo ovdje da u nama ponovo čujemo glas proroka koji u pusti-

nji našega života poručuje da trebamo pripremiti put Gospodinu jer to je jedini put do prave sreće na zemlji. Zato danas više nego ikada treba da se čuje glas svetoga Ivana s porukama sličnim onima koje su upućene Herodu, a koje kažu da bez obzira što je kralj nije mu dozvoljeno činiti grijeh i kršiti Božje zapovijedi." Vjernicima je poručio da u svoju obitelj unose život, mir i blagoslov, a ne prokletstvo te da imaju vremena jedni za druge i da čuvaju svoje obiteljsko gnijezdo. Posebno je pozvao mlade roditelje da porazmisle da li se prave vrijednosti kriju u trčanju za materijalnim koje obično odvaja ne samo supružnike jedne od drugih nego i od njihove rođene djece. Djeci ništa ne može zamijeniti roditelje i oni su ti koji bi trebali više vremena provoditi sa svojom djecom. "To što u njih

posadite kao mladi, to ćete požeti kada budu odrasli", kazao je vlč. Pavo te dodao da su primjeri toga svuda oko nas pri tom misleći na veliki broj starih koji danas žive sami čekajući kada će im se djeca javiti. Vjernike je pozvao da se pred likom sv. Ivana zavjetuju da će vratiti Boga u svoje srce, dušu, obitelji i srce svoje djece. Očevi i majke kako je kazao trebaju biti blagoslov, a ne prokletstvo svojoj obitelji. S Bogom će se u obitelji vratiti mir, zadovoljstvo i sreća. I, baš kao što je Isusu kucao na vrata Betlehemske kuće a za njega nije bilo mjesta, taj isti spasitelj kuca na srca čitavoga roda ljudskoga, kuca i na srce svakog od nas. I samo od nas ovisi hoće li ući, hoće li biti naš gost, hoćemo li njegovim ulaskom primiti sreću i radost života.

Bog sve ljude voli, ali on nikoga ne sili i ne prisiljava da mu uzvratu ljubav bez koje će bilo tko hodati zemljom oborene glave i praznoga srca. Lako je hodajući zemljom prkositi Bogu i od njega okretati glavu, ali svakom će doći sudbonosni dan, dan kada ćemo svi morati stati pred velikoga i pravednoga Boga i s njime se pogledati oči u oči. Tu neće i ne može pomoći nikakva veza ni poznanstvo, mito ni korupcija, snalažljivost, ni dobar plan, jer tu glavnu ulogu igraju samo istina i naša dobra djela. Sve će iza nas ostati, a ništa nam osim naših dobrih djela na nebu neće vrijediti. "Izvan Krista i bez Krista nesigurna je naša sadašnjost, a upitna naša budućnost", poruka je svetoga Ivana.

Tekst i foto: Ankica S. Č.

SVETI ANTO U DRIJENČI

Stara činjenica kako neko prošteništa ili župa smješteni u prirodnom okruženju daleko od gradskog brzog života mogu u čovjeku probuditi novi osjećaj i "natjerati" ga da duhovnije sudjeluje u slavljenju svete Mise, pokazala se točnom prigodom proslave svetog Ante Padovanskog u Drijenči. Mogla bi se ta župa Drijenča nazavati i duhovnom oazom tuzlanskog kraja, uzornom zajednicom kada je riječ o pobožnostima koje tamošnji župnik **fra Marko Antić** zajedno sa svojim vjernicima sve češće upriličuje.

Fra Markov prethodnik fra Marko Kobaš je svojim nasljednicima u Drijenči utro dobru stazu za svijetlu budućnost obogativši župnu crkvu brojnim umjetničkim djelima i prilaz mjestu sa tuzlanske strane postajama Križnoga puta. Tako župa Drijenča ima izgled planinskoga katoličkog sela sa nebeskim zaštitnikom svetim Antom, svecem kojega u Bosni štiju čak i inovjerci poput pravoslavaca i muslimana. Vjerojatno se radi o svjetskom svecu za kojeg je čulo i o njemu zna najviše ljudi u svijetu. Tako Drijenča od malog majevičkog sela postaje svjetsko središte poput tisuća, zahvaljujući čovjeku iz Portugala, iz

Petra i Pavla u Tuzli je također bilo riječi o borbi protiv grijeha i prihvatanju krjeposti za podlogu našeg života. Predvodnik misnog slavlja nastojao je svetog Antu otvoriti ljudima kao vertikalu u koju se mogu ugledati. Kazao je fra Zdravko da mi svetog Antu ne slavimo zbog njegovih čudesa nego mnogo više po njegovu načinu života.

"Uzor bi nam trebao biti krjepostan život našega sveca. Stoga najviše danas dok živimo u vremenu bez predočenih vrijednosti mi imamo lik čovjeka koji nam svjedoči da se može živjeti u krjeposti. Imamo lika koji nam govori da kršćanin i njegov život imaju smisla jedino kada su u potpunosti u Božjoj promisli, ako se predamo u njegove ruke onako kako on to od nas traži. Primjer iz života svetog Ante kada on kao najpriznatiji govornik onoga vremena sluša svoga poglavara koji nije bio obrazovan, govori o njegovoj spremnosti da bude koristan u svojoj zajednici, o poniznosti i ravnopravnosti svih ljudi pred Bogom. Takav život se očitovao u vrjednotama, dok toga danas gotovo da ih i nema, ili su kod ljudi poluvrjednote vidljive više kao izraz ljudske slabosti. Naš nam svetac Anto treba biti uzor u stilu života kada kao i svi ljudi bivamo pozvani od Boga na svetost", propovijedao je fra Zdravko.

Nakon svete Mise župnik fra Marko Antić je pozvao sve prisutne da se premjeste do spomenika poginulim braniteljima u Domovinskom ratu i tamo se, kao i svake godine pomole. Nakon molitve i polaganja cvijeća od strane obitelji čija su imena ispisana na granitnim pločama spomenika, otkriven je i spomenik drjevačkim žrtvama iz Drugoga svjetskog rata, gdje se još jednom čula molitva za one čijih se djela moramo sjećati kao i života svetoga Ante Padovanskoga.

M. Bosankić
Foto: Z. Anđić

Srednjovjekovne župe na području sjeveroistočne Bosne

Muzej Istočne Bosne Tuzla u srijedu, 25. lipnja upriličio je izložbu pod nazivom "Srednjovjekovne župe na području Sjeveroistočne Bosne". Autori izložbe su **Mirsad Bakalović**, kustos arheolog i povjesničarka **Nataša Perić**.

Kako je istakao Bakalović, sam naslov govori o kakvoj je izložbi riječ. "Mi smo htjeli da kroz jednu ovakvu malu izložbu pokažemo jedan dio iz bogatog fundusa arheološkog odjeljenja Muzeja Istočne Bosne. Ova izložba prikazuje prošlost tuzlanskog kraja i uopće područja Sjeveroistočne Bosne koje je za vrijeme srednjovjekovne Bosne bilo centar bosanskog kraljevstva, a također i dio Bosne o koji su svoje zube lomili mnogi vladari, od ugarskih, srpskih, bosanskih i drugih koji su htjeli imati u sastavu svoje države i svoje titule" - kazao je Bakalović, te dodao da Muzej raspolaže s daleko većim brojem primjeraka, no zbog neadekvatnog prostora, izložba nije mogla biti veća. Važno je reći da su iz srednjovjekovne Bosne na našim prostorima ostali veliki drevni gradovi kao što su Srebrenik, Doboj grad, Teočak, Zvornik, Srebrenik kod Srebrenice, a posebno jedan od drevnih gradova koji su ostali ovdje na području našeg grada, a to je grad Soli. On je nestao u požaru prilikom osmanskog zauzimanja BiH potkraj 15. stoljeća. Autori izložbe su izloženim eksponatima nastojali pokazati povijesni razvoj upravo tog područja - Župe Soli. Tako su izloženi predmeti koji prikazuju kulturu, tradiciju, zanatstvo koje je u to vrijeme bilo jako bogato na ovim prostorima. Većinu eksponata koji se čuvaju u Muzeju Istočne Bosne, a koji su izloženi na ovoj izložbi, posjetitelji su mogli prvi put vidjeti. "Ovo je prilika da pozovemo ministarstvo koje nam svake godine izdaje dozvole za arheološka iskopavanja da to čini i u buduću. Kako je poznato, posljednjih godina iskopavanja i arheološka istraživanja se vrše na lokalitetu Kicelj u Tuzli koje upravo pripada ovome periodu kojemu smo posvetili ovu izložbu. Ovdje su izloženi i neki predmeti koji su upravo pronađeni na lokalitetu Kicelj i do sada nisu bili izlagani" - kazao je Bakalović te dodao da su ovih dana ponovno otpočela iskopavanja na tom lokalitetu. Kao potrebu naglasio je da stare gradove poput Srebrenika, Sokol grada, Teočaka i drugih treba restaurirati, izvršiti njihovu konzervaciju i prezentaciju, te uraditi arheološka ispitivanja. Ispitivanja iz ovog perioda su na neki način do sada bila zanemarljiva i nije im se pridavala veća pozornost, kazao je te dodao da zahvaljujući Općini Tuzla, arheolozi već tri godine rade na području Tuzle. Planovi su da u skorije vrijeme pređu i na lokalitete u Srebreniku i Teočaku jer je riječ o područjima koja se nalaze na putu koji je vodio ka sjeveru, odnosno Istoku BiH.

Izložba "Srednjovjekovne župe na području Sjeveroistočne Bosne" je postavljena u ateljeu "Ismet Mujezinović" a otvorenom ju je proglasila ministrica obrazovanja, znanosti, kulture i sporta u Vladi TŽ, **Mirzeta Hadžić-Suljić**.

Tekst i foto: Anika S. Č.

U KSC Sveti Franjo Tuzla ispraćena XI. generacija maturanata

Ljiljana Lukić najbolja

Jedanaesta generacija maturanata KSC Sveti Franjo Tuzla oprostila se sa svojim razrednicima, profesorima, ravnateljem, ali i školom. Sreća, ali i sjeta i tuga u očima obilježili su ovaj rastanak. Maturantica Ljiljana Lukić dobila je najveće priznanje Katoličkih škola za

zakoračiti u jedan novi zreliji život. "Na vašim licima iščitavam sreću i nevjericu, ali i strah zbog pitanja što me sutra čeka. Nadam se da će vam vaši roditelji dati više oduška da se osamostalite. Vi znate da svaka sloboda nosi i odgovornost. Života se ne treba bojati, život

DODJELA DIPLOMA XI. GENERACIJI MATURANATA OPĆE GIMNAZIJE KŠC-a u TUZLI

Dana 18. lipnja 2008. godine u Amfiteatru KSC "Sv. Franjo" u Tuzli održana je svečana dodjela diploma maturantima XI generacije Opće gimnazije KSC u Tuzli.

Maturanti su prije dodjele zajedno sa svojim razrednicima položili cvijeće na tuzlanskoj Kapiji. Uz prigodni program u Amfiteatru Centra uz mnogobrojne roditelje, prijatelje i učenike diplome je maturantima uručio promicatelj «Škola za Europu» msgr. dr. Pero Sudar i nagradio najuspješnije učenike te proglasio učenika generacije. Učenica generacije za 2007/08 je Ljiljana Lukić koja je dobitnik i najvišeg priznanja za 2008. U sustavu katoličkih «Škola za Europu» nagrade «Petar Barbarić» koja se svake godine dodjeljuje najuspješnijim učenicima. Dvije učenice koje su postigle najviše rezultata u izvannastavnim aktivnostima Miu Lešić i Anu Stijepić nagradila je udruga Prijatelja KSC.

Europu i to godišnju nagradu Petar Barbarić. "Ja sam sretna što sam bila dio ove škole i što sam upravo ovdje završila. Sretna sam i jer sam zajedno sa svojim kolegama izdržala do kraja. Nekad je bilo teško, ali sada te teške trenutke sve zaboravljamo i sjećamo se samo lijepih. Za moje rezultate zaslužni su i moji roditelji i moja sestra koji su me uvijek podržali kroz školovanje".

Nikada ne zaboraviti roditeljsko i školsko gnijezdo

Diplome je maturantima podijelio promicatelj Katoličkih škola za Europu mons. dr. Pero Sudar. "Vi završavate i izlazite iz ove škole i i smo ponosni na vas, ali mislim da ćete i vi biti ponosni na Katolički školski centar. Pozivam vas da ne zaboravite gnijezdo iz koje ste izašli. Kakav god vam život bio, neće vam valjati ako zaboravite one od kojih ste došli. Da bi se mogli u olujama i teškoćama negdje skriti, nemojte nikada okrenuti leđa i glavu od onoga što je vaše. Ono što smo željeli jeste da ova škola bude i vaš dom. Nadam se da se tako i osjećali," istaknuo je biskup Sudar.

Vrata škole maturantima uvijek otvorena

Ravnatelj škole v.l. Vlatko Rošić poručio je maturantima da budu veoma mudri sada kada trebaju

Posebno dirljiv trenutak bio je oproštanje učenika s njihovim razrednicima. Kako je rekla Tomka Divković profesorica kemije i razrednica, vrijeme će pokazati koliko su u svom odgoju profesori bili valjani, ali da ona itekako vjeruje u dobru budućnost ove generacije. Romeo Knežević, razrednik i profesor povijesti poručio je svojim učenicima da će ih se uvijek sviju veoma rado sjećati i da su oni jedan lijep dio njegova života.

je lijep. Ali iskoristite ga što pametnije i sve moralne vrednote neka vam budu misao vodilja koja će vas uvijek pratiti," kazao je ravnatelj Rošić i poručio maturantima da su im vrata ove škole uvijek otvorena.

Učenici moralne vrednote nose sa sobom

Sljedeće godine par boljih studenata budu stipendisti Katoličkih škola za Europu što je još jedan od pokazatelja da ova škola uvijek želi očuvati taj most prijateljstva sa svojim učenicima. Kako je naglasio fra Martin Antunović, direktor Gimnazije pri KSC "Sv. Franjo" Tuzla, roditelji i svi profesori mogu biti ponosni što su imali priliku odgajati jednu ovakvu uspješnu generaciju. Ova generacija ima 34 odlična učenika, osamnaest ih je oslobođeno polaganja mature, dva učenika su bila odlična kroz sve četiri godine i na maturi. Brojni učenici nastupali su na županijskim, federalnim i državnim natjecanjima iz različitih predmeta i osvajali zavidne rezultate. "Naši učenici su itekako doprinijeli afirmaciji škole kako u Tuzli tako i u cijeloj regiji. Četiri godine nije puno u životu malog čovjeka, ali ove četiri gimnazijske će možda biti jedne od najvažnijih u njihovom životu. Zahvalan sam svim profesorima koji su se istinski trudili prenijeti vrednote znanja i odgajati naše učenike da budu ne samo intelektualci, već dobri, čestiti i marljivi ljudi," istaknuo je direktor fra Martin.

Maja Nikolić

DUŠA U RIJEČI, BAČU U ČAST

„Šokačka grana“ iz Osijeka organizirala šokačku književnu večer „Baču u čast“

- Poezija bačkih Šokaca pokazala kako se u Podunavlju „još uvijek divani šokački“

U povodu obilježavanja 320. obljetnice doseljavanja velike skupine Šokaca iz Soli u Bač, a u okviru zajedničkog projekta institucija kulture Hrvata-Šokaca iz bačkog Podunavlja „Tragovi Šokaca od Gradovrha do Bača 1688.-2008.“, osim dviju srednjih manifestacija, prve, održane 31. svibnja i 1. lipnja u Tuzli; i druge, koja će biti održana 4. i 5. listopada u Baču, predviđen je i niz manifestacija lokalnog i regio-

Pozdravna riječ gđe Vere Erl

nalnog ranga u Bačkoj, Slavoniji i BiH. Jedna od njih održana je 11. lipnja u Osijeku. Udruga urbanih Šokaca „Šokačka grana“ organizirala je u svojim prostorijama književnu večer „Baču u čast“. Osim stihova najistaknutijih pjesnika bačkog Podunavlja, ovu večer oplemenile su pjesme kantautorice *Božane Vidaković* iz Sonte, pjesme ženske pjevačke skupine „Šokice“ i muške pjevačke skupine „Šokci“, uz pratnju samičara *Franje Verića* i gajdaša *Tomislava Livaja*, te svirka i pjesma tamburaškog sastava „Šokačka duša“.

KNJIŽEVNA VEČER: Književnu večer otvorila je predsjednica „Šokačke grane“ mr. sc. *Vera Erl*. Pozdravila je dužnosnicu odjela za društvene djelatnosti poglavarstva Osječko-baranjske županije dr. *Jasminu Lovrinčević*, voditeljicu odsjeka za kulturu osječkoga gradskoga poglavarstva dipl. oec. *Ljerku Hedl*, voditelja područnoga ureda HMI u Vukovaru *Silviju Jergoviću*, gvardijana franjevačkoga samostana sv. Petra i Pavla u Tuzli fra *Zdravko Andića*, tajnika Hrvatskog kulturnog društva „Napredak“ župe Soli, prof. *Jurja Novosela*, predstavnicu udruge „Hrvatska žena“ iz Tuzle *Nadu Madžarević*, župnika Bača i Plavne vlč. *Josipa Štefkovića*, vlč. *Ivicu Jurića* iz Osijeka, *Matu Batorovića* iz Iloka i druge goste. Ljubitelji lijepe riječi i duboke misli do posljednjega su mjesta ispunili prostor u kojemu je književna večer održana. „Hvala i našoj županiji, hvala i ovom gradu, gradu koji je uvijek imao razumijevanja za sve naše potrebe, koji nas je uvijek podržavao i to ne samo 'Šokačku granu', podržavao je i sve naše aktivnosti, osobito aktivnosti vezane za Vojvodinu, Suboticu, Sombor, Sontu, Bač i s kojima surađujemo. Konačno, i Bunjevcu, sve one kojima je potrebna ne samo pomoć, nego i ona domaća, topla, ljudska riječ“, rekla je, između ostaloga, gospođa Erl, a potom predstavila sudionike večeri: pjesnike Podunavlja *Ivana Andrašića* i *Božanu Vidaković* iz Sonte, *Stanku Čoban* iz Bača, *Josipa Dumendžića* iz Bođana i *Antuna Kovača* iz Sombora.

PJESNIČKE RIJEČI: Na samom početku pjesničkoga dijela večeri čuli smo „Molitvu“ Stanke Čoban i pjesmu „Šokadija“, koju je otpjevala njezina autorica, članica KPZH „Šokadija“ iz Sonte Božana Vidaković. Ivan Andrašić se nazočnima obratio riječima: „Rodse moj pokački, ako imaš vrmena za zazjavat, poslušaj mi malo. Vako štogoda ne može niko ni kazat, ni natrukovat, može samo naj pravi, starovirski Šokac, Šokac tvrda dlana, a mekana srce, Šokac iroš, Šokac bečar, Šokac koji će i zapivat i zaigrat i fićnit i podviknit i za lipom snašom oko bačit, al će friško i bricu za svoje vadit... ne dajte se zavest mojim jakim glasom, nisam ja baš tako rđav, a nisam ni bisan. Duša mi je široka ko va ravnica i svi možete stat u nju. Puno vas je ošlo koikud, pa i zaboravilo divanit vako lipo, ko što divanimo mi paori. U divanu sve ništa vučete na gospocki, vaj naš starovirski ste zaboravili šćim ste se najili bila kruva, pa mi se ismijavate kad kažem da niko ide i ništa nosi... sad i mi paori znamo i pisat i trukovat, pa ćete nas, vada, malo lakše razumit. Ako ne razumite, pročitajte još nekoliko put. Ako ni onda ne razumite, neate više ni čitat... ajd, uzdravlje!“, a nakon uvodne riječi, pročitao je i nekoliko svojih pjesama. Osobit dojam na nazočne ostavila je premijerno pročitana angažirana pjesma „Kažite“. Uslijedila je još jedna glazbena numera Božane Vidaković, autorska pjesma „Svirajte mi tamburaši“.

U elegičnim stihovima Josipa Dumendžića prevladavala je ljubav prema domovini i rodu šokačkomu, a Antun Kovač je svojim prepoznatljivim kozerskim stilom uspio do suza nasmijati nazočne. U završnici pjesničkoga dijela, Božana Vidaković je pročitala svoje stihove posvećene onima koji voli svom svojom dušom, dušom širokom poput njezine ravnice, o kojoj tako rado i često pjeva. I mislim da nije ni potrebno reći kako ovi pjesnici pišu i govore starom šokačkom ikavicom, neknjiževnim dijalektom hrvatskog jezika. Na koncu, burnim pljeskom je pozdravljena i pjesnikinja iz Tuzle Nada Madžarević, koja e predstavila čitanjem svojih pjesama. Svojim skladnim pjevanjem između pjesničkih točaka za dinamiku programa pobrinuli su se „Šokice“, „Šokci“, Franjo Verić, Tomislav Livaja i „Šokačka duša“. Zapažen je bio i vlč. Josip Štefković, koji je na neposredan način, svima blizak i razumljiv, nazočnima izložio prošlost Bača. O povijesti franjevača Bosne Srebrene govorio je fra Zdravko Andić i zahvalio Bogu što i pokraj svih povijesnih vjetrova koji su šibali ovaj puk i danas živi sjećanje na pretke i danas nije zaboravljena njihova praiskonska ikavica. Na samom kraju, sve koji sudjeluju u projektu obilježavanja 320. obljetnice doseljavanja Šokaca iz Soli u Bač, fra Zdravko je biranim riječima pozdravio i uručio im zahvalnice. „Proživjeli smo svašta, a danas na djelu pokazujemo kako nismo zaboravili svoje korijenje. Tisuću sam puta rekao kako Narod koji želi imati budućnost, nikako ne smije zaboraviti svoju prošlost, ne smije zaboraviti tko je i što je. Dokle god budemo imali snage i vjere u Boga i božju providnost, vjerujem da ćemo ostati duhom bogat narod“, kaže za Hrvatsku riječ fra Zdravko Andić.

HRVATSKA RIJEČ, K. P.

Tamburaši su upotpunili slavonski ugođaj

ŠOKCI IZ BAČKE, SRIJEMA I SLAVONIJE NAKON DVADESET GODINA PONOVO U MJESTU SVOJIH PREDAKA U TUZLI I NA GRADOVRHU.

Prvi put su bili u Tuzli, na Gradovrhu i u župi Šikari u mjesecu svibnju 1988. godine, prigodom proslave Marijine godine i na obilježavanju tristoje obljetnice odlaska franjevača sa svojim hrvatskim katoličkim pukom u Bač i njegovu okolicu. Na ovoj proslavi u Tuzli i Šikari, kod Tuzle, bio je nazočan uzoriti kardinal dr. Franjo Kuharić, preuzvišena gospoda biskupi i provincijali, kao i visoki predstavnici drugih vjerskih zajednica i društveno, političkih i kulturnih organizacija, televizije i masmedija, u nazočnosti više od deset tisuća vjernika iz cijele Bosne, Slavonije, Srijema i Bačkih prostora. Uzoriti kardinal Kuharić je tom zgodom blagoslovio sliku Radosne Gospe gradovrško-bačke, koju su donijeli vjernici Bača u Tuzlu i tako se Radosna Gospa vratila nakon tristo godina u svoj zavičaj.

OBILJEŽAVANJE 320. OBLJETNICE

U povodu svečanog obilježavanja 320. obljetnice odlaska franjevača sa svojim hrvatskim katoličkim pukom s gradovrško-tuzlanskih područja u Bač i njegovu okolicu, Franjevački samostan i HKD „Napredak“ iz Tuzle, formirali su Organizacijski odbor, koji su sačinjavali: fra Zdravko Andić, gvardijan i župnik, fra Marko Lovrić, vikar i ekonom Samostana, gospodin Juraj Novosel, profesor i glavni i odgovorni urednik *Hrvatskog Glasnika*, gospodin Nikola Čiča, profesor i gospodin Ivica Kovačević, profesor.

Ovom svečanom, impresivnom i nezaboravnom obilježavanju nazočili su članovi Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva „Mostonga“ iz Bača, na čelu s gospodinom Stjepanom i gospođom Stankom Čoban, i oko tri tisuće Hrvata katolika iz Bačke, Slavonije, Srijema i tuzlanskog kraja. Tada se iz Bosne i Hercegovine prisilno iselilo (1688. i 1690.), uslijed turskog zuluma, kuge, gladi i velikih poreznih nameta, tijekom bečkih ratova, preko sto četrdeset i pet tisuća Hrvata katolika, koji su se ipak uspjeli sačuvati i opstati do današnjih dana, svuda po svijetu, pa i u ovim gradovrško-tuzlanskim prostorima, a sve zahvaljujući dragom Bogu i Blaženoj Mariji Djevici gradovrško-bačkoj.

I to je bio razlog što je u nedjelju, 1. lipnja 2008. godine, Tuzla bila dom Hrvata-Šokaca, koji su došli u

jedanaest punih autobusa u ovaj tuzlanski kraj, kraj njihovih predaka, u šokačkim, kitnjastim i zlatom obogaćenim narodnim nošnjama, da obilježe ovu obljetnicu i da se tako zahvale dragom Bogu i Radosnoj Gospi, što su uz

umjetničkog društva „Kolo“ iz Bedrine, članovi Udruge „Hrvatska žena“ iz Tuzle, članovi Gradskog kulturno-umjetničkog društva „Bosna“ iz Tuzle, i članovi izvornih folklornih skupina Hrvatskoga doma iz Dognja i Husina

MOLITVA RADOSNOJ GOSPI GRADOVRŠKO-BAČKOJ

Predobrosvita Gospo gradovrško-bačka, Djevice Marijo, evo stojimo (klečimo) pred Tvojim milosnim likom, otvorena srca i ponizne duše, i molimo Ti se, isto onako, kako su Ti se molili prije 320 godina naši pradjedovi, s odanim srcem i s pouzdanom dušom u crkvi na Gradovrhu, koja je bila istinsko utočište vjernika, kojima si pomagala u njihovim teškim nevoljama i potrebama.

Čudotvorna Gospo gradovrško-bačka, Tvoja su djeca pod okriljem tvojega milosnog lika morali napustiti svoja ognjišta, da bi sačuvali vjeru svojih očeva i majki, vjeru svojih predaka.

U vjernosti Tebi, naša nebeska Majko, kad im je bilo najteže, nalazili su najsigurniju zaštitu za očuvanje vjere svoje djece i svoje obitelji, od svih navala pakosnog duha i vječne propasti. I zato su punih 320. godina, čvrsti u vjeri Tvojego Sina, čuvali hrabro ovaj Tvoj milosni lik i sačuvali ga, uz pomoć Tvoju, od oskrvnuća i potpunog uništenja.

Stoga, ovu našu molitvu upućujemo danas Tebi, Radosna Gospo, naša Nebeska Majko, u ime svoje i u ime svih onih koji su morali otići s ovih tuzlansko-gradovrških prostora, da nam izmoliš od Oca Nebeskoga, da ostanemo čvrsto ujedinjeni u vjeri naših Otaca, uvijek vjerni Bogu i Kristovoj jednoj, svetoj, katoličkoj i apostolskoj Crkvi.

Majko naše prošlosti, budi majka naše sadašnjosti i budućnosti
(Kardinal dr. Franjo Kuharić)

Autor molitve, fra Josip Zvonimir Bošnjaković, franjevac
Tuzla, 23. svibnja 2008. godine.

njezin zagovor mogli sačuvati vjeru svojih otaca i svoj šokački hrvatski identitet do današnjih dana.

NAZOČNI GOSTI

U ovoj svečanoj manifestaciji, sudjelovali su članovi Hrvatskog umjetničkog prosvjetnog društva „Mostonga“ iz Bača, članovi Hrvatskog kulturnog društva „Bodrog“ iz Bačkog Monoštora, članovi Hrvatskog umjetničkog društva „Silvije Strahimir Kranjčević“ iz Bačkog Brega, članovi Hrvatske kulturne zajednice Hrvata „Šokadija“ iz Sonte, članovi Hrvatskog umjetničkog prosvjetnog društva „Dukat“ iz Vajske, članovi Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva „Matoš“ iz Plavne, članovi Hrvatske udruge „Šokačka grana“ iz Osjeka, članovi Hrvatske udruge „Urbani Šokci“ iz Sombora, članovi Kulturno

kod Tuzle. Zatim, konzul Republike Hrvatske u Tuzli, g. mr. sci. Josip Juras, gđa Ljerka Alajbeg, konzul – gerant RH u Subotici, doministar sigurnosti Bosne i Hercegovine g. Mijo Krešić, gđa Jasminka Mijatović, ministrica pravosuđa i uprave Tuzlanske županije, profesor Ivo Andrić Lužanski, saborski zastupnik u Saboru RH, gđa magistra Vera Erl, predsjednica Hrvatske udruge „Šokačka grana“ iz Osjeka, gospodin Silvio Jergović, predsjednik ogranka Matice iseljenika Hrvatske iz Vukovara, predsjednica Turističke zajednice iz Osijeka, gđa Eva Abratović, vlč. Josip Štefković, župnik župe Bač, vlč. Goran Vilov, župnik iz Monoštora, fra Anđelko Jozić, karmelićanin i gvardijan iz Sombora, gđa Antonija Čota, zamjenica Pokrajinskog sekretara za propise, upravu i nacionalne manjine iz Novog Sada, gđa Jasminka Dulić, glavna i odgovorna urednica *Hrvatske Riječi* iz Subotice, g. Grgo Kujundžić, predsjednik Organizacijskog odbora „Dužijanca“ iz Subotice, g. Ivan Andrašić, poznati novinar i pjesnik iz Sonte, poštovane časne sestre Kćeri Božje ljubavi iz Katoličkog školskog centra u Tuzli, Elizabeta Čosić, Anita Čutura i Dijana Martić; časne sestre iz Franjevačkog samostana Tuzla, Nedjeljka Zeko i Mirela Iličić, predsjednica Udruge „Hrvatska žena“ gđa Marica Vikić te predstavnici televizije i masmedija iz Tuzle i Subotice.

DEVETNICA U ČAST RADOSNOJ GOSPI

Obilježavanje 320. obljetnice počelo je s devetnicom u čast Radosnoj Gospi gradovrško-bačkoj, 23. svibnja 2008. godine u župnoj crkvi u Tuzli. Devetnica je bila jako dobro posjećena. Mise i propovijedi o Mariji, odvjetnici kršćana, držali su svećenici Tuzlanskog dekanata: vlč. Ivan Jukić, župnik iz Par-Sela, vlč. Marinko Mrkonjić župnik iz Husina, dekan preč. Pero Iljić iz Lukavca, a poslije

njih mise i propovijedi imali su svećenici franjevci iz okolnih župa, Drijeđe, Šikare i Brežaka, fra Marko Antić, fra Mladen Jozić, fra Franjo Martinović, koji su došli u Tuzlu s autobusima punim vjernika. Zadnji dan devetnice, svetu misu je slavio i propovijedao vlč. župnik iz Bače, Josip Štefković. Na kraju misa, poslije blagoslova, pred Gospinim milosnim likom, molila se je zavjetna molitva u čast Gospi gradovrško-bačkoj.

OKRUGLI STOL – MIGRACIJE KROZ STOLJEĆA

U subotu, 31. svibnja 2008. godine, u amfiteatru Katoličkog školskog centra u Tuzli, održan je Okrugli stol na temu: „MIGRACIJE KROZ STOLJEĆA“. Na početku sve je nazočne pozdravio gvardijan Franjevačkog samostana u Tuzli fra Zdravko Anđić i dao je riječ voditelju Okruglog stola fra Pavi Filipoviću, franjevcu iz Viteza. U svom predavanju o migracijama kroz stoljeća, gvardijan Franjevačkog samostana u Tuzli fra Zdravko Anđić naglasio je da riječ migracija dolazi od latinske riječi – migratio, što znači seljenje, kretanje, putovanje, zapravo svaku promjenu mjesta trajnog boravka pojedinca ili većih i manjih skupina živih bića. Migracija je, dakle, nešto što svijet održava u bio-ravnoteži. Također je naglasio da je sociologija migracija jedan od ključnih suvremenih socioloških predmeta i postaje temeljni dio istraživačkih i predavačkih programa na europskim sveučilištima. Predavanje je završio govoreći o migracijama tijekom bečkih ratova, kada se je iz Bosne iselilo, prema dr. fra Ignaciju Gavranu oko 145.000 Hrvata katolika.

Predavanje o dolasku franjevaca na tuzlanske prostore i na Gradovrh, imao je franjevac dr. Andrija Zirdum, profesor povijesti iz Žeravca kod Dervente, koji je istaknuo da, ako je povijest filozofija života, koja argumentira primjerima, onda katolici i franjevci tuzlanskog kraja u 16. i 17. stoljeću imaju vrijedne argumente, jer oni su uz duga politička previranja, u svom kraju, uvijek nalazili načina kako će djelovati i preživjeti

Profesor, Juraj Novosel, predstavio je Zbornik predavanja sa simpozija održanog u Baču 1988. godine, na temu „Od Gradovrha do Bače“ i ustvrdio je da je Hrvatsko kulturno društvo „Napredak“ iz Tuzle, također organiziralo Okrugli stol 2004. godine u Tuzli o Gradovrhu, u okviru Međunarodne likovne kolonije na Breškama i tom prigodom su umjetnici posjetili Gradovrh i izradili nekoliko umjetničkih slika o Gradovrhu, gradu na Gori, gdje se u 16. stoljeću nalazio franjevački samostan i franjevačko učilište za bogoslove i za okolnu mladež i velika crkva u kojoj se nalazila čudotvorna slika Zvorničke Gospe, kojoj su hodočastili ne samo katolici, nego i drugi iz Hrvatske, Crne Gore i Srbije.

Fra Martin Antunović, direktor Katoličke gimnazije iz Tuzle, prezentirao je predavanje, opravdano odsutnog povjesničara dr. Ante Sekulića, iz Zagreba, o Franjevačkom samostanu u Baču, koji se zvao Franjevačkim samostanom gradovrškim sve do 1705. godine.

O političkim prilikama, poslije rata na tuzlanskim područjima i za vrijeme komunizma, veoma je konkretno govorio gospodin Ivo Anđić Lužanski, zastupnik u Saboru RH i kao primjer naveo montirano suđenje i slanje na trogodišnju robiju u Zenicu negdašnjeg gvardijana i župnika tuzlanskog, fra Josipa Zvonimira Bošnjakovića.

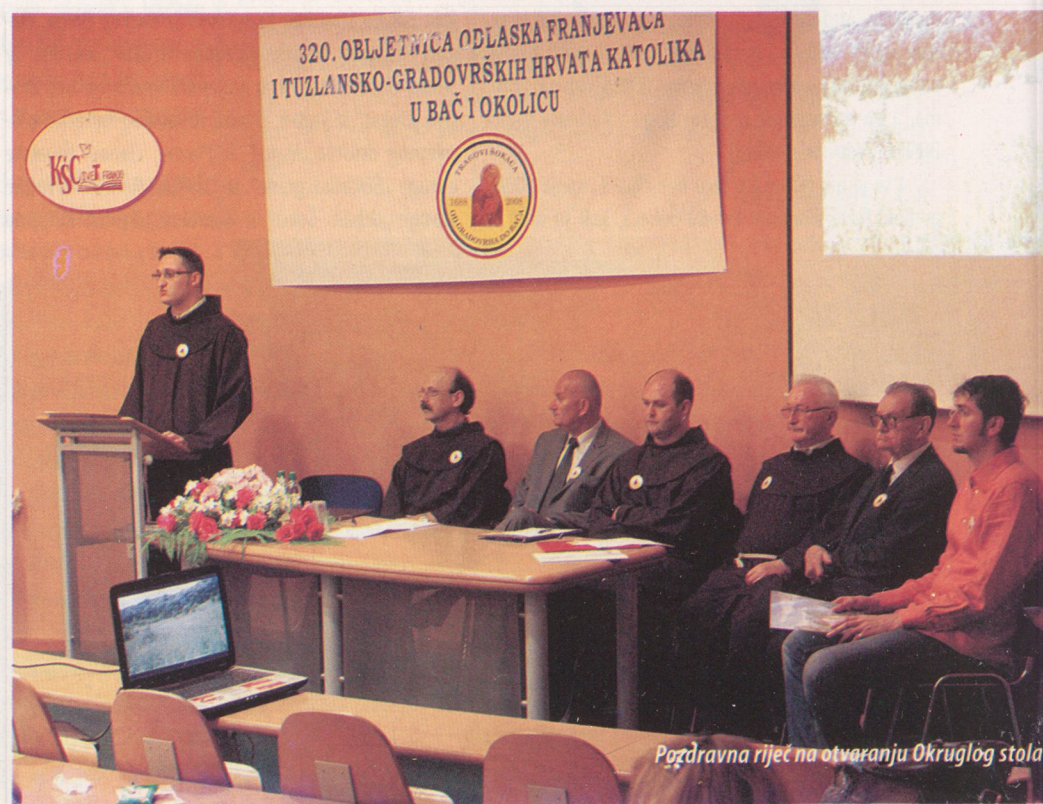
Profesor povijesti, gospodin Ivica Kovačević je reljefno i uz pomoć slajdova prikazao trenutno stanje Katoličke crkve na tuzlanskom području i govorio je o perspektivama za budućnost. Na kraju Okruglog stola i pozdrava gospođe ministricu TK Jasminke Mijatović,

gospođe Stanke Čoban iz Bače, i fra Josipa Zvonimira Bošnjakovića, franjevca, gvardijan fra Zdravko Anđić, izrazio je svima veliku zahvalnost što su odvojili svoje dragocjeno vrijeme i došli na ovaj jubilarni Okrugli stol i tako mu nesebično poklonili svoju pozornost.

Sudionici Okruglog stola, među ostalim, bili su poštovani konzul RH u Tuzli g. mr. sci. Josip Juras, ministrica pravosuđa i uprave Tuzlanske županije gđa Jasminka Mijatović, doministar sigurnosti BiH gospodin Mijo Krešić, gđa Antonija Čota, zamjenica sekretara za propise, upravu i nacionalne manjine iz Novog Sada, gđa Jasminka Dulić, glavna i odgovorna urednica *Hrvatske Riječi* iz Subotice, predsjednica Organizacijskog odbora za 320. obljetnicu, gđa Stanka Čoban, predsjednik HKPUD-a „MOSTONGA“ g. Stjepan Čoban iz Bače i gospodin prof. dr. sci. Drago Kraljević iz Vinkovaca. Gospođa Stanka Čoban je u ime svih kulturno-umjetničkih društava gvardijanu fra Zdravku Anđiću predala na dar veliku umjetničku sliku na kojoj je naslikan s lijeve strane Gradovrh s desne strane Franjevački samostan u Baču, a gore između njih, nalazi se milosni lik Radosne Gospe gradovrško-bačke.

Ova povijesna manifestacija se održava u Tuzli, Vukovaru i Baču pod motom „TRAGOVI ŠOKACA 1688. – 2008. OD GRADOVRHA DO BAČE“. Na Okruglom stolu u Tuzli, bilo je govora o porijeklu imena Šokac. Taj naziv vjerojatno potječe od mađarske riječi Šo-Kut, premda ima i drugih mišljenja, što na hrvatskom znači slani bunar, dakle, to su oni koji su došli u Baču, Srijem i Slavoniju s područja SOLI, od slanih bunara, slanih rudnika, iz ovih tuzlanskih, bosanskohercegovačkih područja. Sa sobom su ponijeli čudotvornu sliku, koju je dao slikati na Gradovrhu, kod Tuzle, 1685. godine, fra Jure Bačvanin. Na Gospinoj kruni odostraga, napisano je, da je te iste godine sliku Radosne Gospe gradovrško-bačke, okrunio na Gradovrhu, na poštenje Gospi, fra Jure Bačvanin. Slika se čuva 320. godina, kao velika vrijednost, u Franjevačkom samostanu u Baču i trebali su je Bačani donijeti sa sobom i ovaj put u Tuzlu, ali, to su spriječile tamošnje institucije zbog njezine vrijednosti i starine, a možda nije bilo ni dobre volje?

Poslije Okruglog stola, nakon domjenka, grupa iz

Pozdravna riječ na otvaranju Okruglog stola

Bača i njegove okolice, posjetila je s fra Josipom Zvonimirom Bošnjakovićem, franjevcem iz Tuzle, Gradovrh i njegove povijesne prostore, gdje je srdačno dočekan i počašćen delicijama i kavom od strane muslimanske obitelji Pašić. Hvala im! Među ostalim, Gradovrh su posjetili g. Stjepan Čoban, gđa Stanka Čoban, g. Marjan Penavin iz Bače, g. Stipan Katačić iz Bačkog Brega, gđa Marija Turkalj i gđa Evica Broža iz Bačkog Monoštora, g. Ivan Andrašić i g. Mato Zec iz Sonthe, g. Antun Kovač i g. Matija Džanić iz Sombora, gđa Kristina Anušić i gđa Nermina Košutić iz Vajske, g. Siniša Bartulov i gđa Danijela Išković iz Plavne te g. Dragan Jurakić, urednik emisije na hrvatskom jeziku „PRIZMA“ TV Vojvodina iz Novog Sada i g. Ivan Vojnić, snimatelj iz Subotice. Svi su oni, ispred svojih kulturno-umjetničkih društava, sudjelovali i na Okruglom stolu, srdačno pozdravljeni od svih nazočnih.

ZNAČENJE GRADOVRHA

Gradovrh je u 16. i 17. stoljeću bio 'žila kucavica' vjerskih, kulturnih i društvenih događanja. Prvi put se spominje 1541. godine, kao jako franjevačko crkvenoprosvjetno središte u povijesnim dokumentima. Nalazi se na predivnom proplanku iznad rijeke i mjesta Soline, tri kilometra udaljen od centra današnje Tuzle. Između Gornjih Soli (Gornja Tuzla) i Donjih Soli (Donja Tuzla). Gradovrh u sebi objedinjuje tri lokaliteta i sačinjava vjersko-kulturni kompleks sa ostacima prapovijesnog naselja još iz neolita. Na tim živopisnim prostorima, franjevci su izgradili crkvu i franjevački samostan. U crkvi se je narod molio pred slikom čudotvorne Gospe Zvorničke, koju su donijeli franjevci iz Zvornika, 1532. godine u Gornje Soli, gdje su imali također svoju crkvu i samostan, a potom, 1541. godine, izložili su je na štovanje narodu u crkvi na Gradovrhu. Što se je s tom slikom dogodilo, ne znamo, vjerojatno je uništena zajedno s crkvom i samostanom. Franjevci su imali na Gradovrhu svoje Učilište za svoj franjevački pomladak i za ostalu djecu i mladež. Na Franjevačkom učilištu, radio je poznati književnik fra Matija Divković, kao lektor, nezaobilazno ime franjevačke i bosanske književnosti, rodom iz Jelašaka, kod Vareša. Na Gradovrhu je 1580. godine rođen prvi bosan-

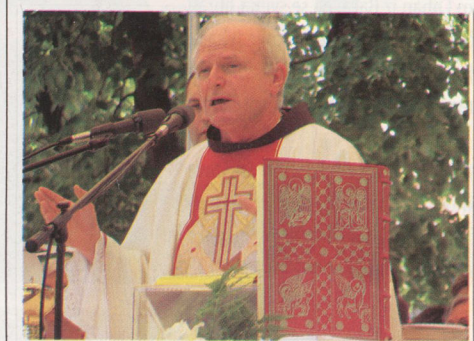

ski književnik fra Stjepana Matijević, a umro je kao misionar u Rumunjskoj (Transilvanija) 1654. godine. Nezaobilazno ime Gradovrha je i fra Petar Zlojutrić, zvani Solinjanin, rođen na Gradovrhu. Bio je provincijal „Bosne Srebrene“ od 1589. do 1592. godine. Radi sveta života i velikih intelektualnih sposobnosti, Sveti Otac Papa Klement VII. šalje ga u Bugarsku, u svojstvu generalnog vizitatora, da izvidi stanje katolicizma i dušebrižničkog rada među bugarskim katolicima. Sagradio je u Čiprovu franjevački samostan i veliku crkvu. Njegovim nastojanjem samo u mjestu Orešu krstilo se je više od četiri stotine duša. Godine 1601. Sveti Otac ga imenuje za Sofijskog biskupa na molbu vjernika. Vraćajući se iz Rima 1622. godine, gdje je izvjestio Svetog Oca Papu o svom biskupskom evangeliziranju Božjeg naroda u Bugarskoj, navratio je u svoj rodni kraj Gradovrh i naglo se je razbolio. Umro je na Gradovrhu 1623. godine, gdje je u crkvi sahranjen. Nedugo nakon smrti, razbojnici su napali samostan i crkvu, misleći da je donio sa sobom iz Rima mnogo novaca, otvorili su njegov grob i rasporili su fra Petrovo tijelo uzduž i poprijeko. Tom prilikom, gvardijana su nabili na kolac a ostalih 12 franjevaca su zaklali. Njihova tjelesa su sahranjena na lokalitetu Gradovrha i stoga je Gradovrh mjesto franjevačkih mučenika i najsvetije mjesto za katolike Hrvate u ovim tuzlanskim prostorima.

PROCESIJA I SVEČANA SVETA MISA

Svečano i završno obilježavanje bilo je 1. lipnja 2008. godine s procesijom i koncelebriranom svetom misom na starom crkvištu. U procesiji i na svetom misi, bili su nazočni provincijal Bosne Srebrene fra Mijo Džolan, gvardijan Franjevačkog samostana u Tuzli fra Zdravko Anđić, vikar i ekonom Franjevačkog samostana u Tuzli fra Marko Lovrić, dekan Tuzlanskog dekanata preč. Pero Iljić, ravnatelj i direktor Katoličkog školskog centra „Sv. Franjo“, vlč. Vlatko Rošić i fra Martin Antunović, vlč. Josip Štefković, župnik bački, fra Anđelko Jozić, karmelićanin i gvardijan iz Sombora, vlč. Goran Vilov, župnik župe

Monoštor, zatim, predstavnik Franjevačkog samostana iz Jajca fra Mato Sarap, župnici župa: Breške, Drijeđe i Šikara, fra Franjo Martinović, fra Marko Antić, fra Mladen

Jozić, te fra Ivan Opačak, fra Nikola Matanović, fra Josip Zvonimir Bošnjaković, i članovi kulturno-umjetničkih društava, u veoma lijepim narodnim nošnjama, iz Bačke, Srijema, Slavonije, Tuzle i okolice, djeca, mladež, stariji i crkveni zbor iz Tuzle na čelu s časnom sestrom Mirelom Iličić i časnom sestrom Nedjeljkom Zeko. Najzaslužniji je za nabavku prekrasne impozantne bine, vikar i ekonom samostana fra Marko Lovrić, na kojoj je bio oltar i lijepo okićena velika slika Radosne Gospe gradovrško-bačke, a za njenu dekoraciju zaslužna je časna sestra Mirela Iličić, članovi tuzlanske Frame, župljani i župljanke župe Tuzla.

Sveta misa je počela u 11 sati. Ispred oltara i Gospine slike, okupilo se na starom crkvištu više od tri tisuće vjernika iz Tuzle, Bačke, Srijema i Slavonije. Sve je nazočne, a posebno uvažene goste, pozdravio toplim i biranim riječima domaćin i gvardijan fra Zdravko Anđić na čelu s fra Mijom Džolanom, provincijalom Bosne Srebrene iz Sarajeva, koji je predvodio misno slavlje i u svojoj nadahnutoj propovijedi istaknuo da se u ovom trenutku nalazimo svi u gradu soli, koji nas podsjeća na to, da Isus traži od svih nas, da budemo sol ovoga svijeta u kojem živimo, kako ne bi obljutavio. Drugim riječima, Isus nas sve želi ohrabriti, da u slobodi djece Božje, u sebi pobijedimo kompleks manje vrijednosti, što smo

djeca Božja, pripadnici Rimokatoličke crkve i hrvatskog naroda.

Biblijske tekstove Starog i Novog Zavjeta pročitali su gđa Maja Nikolić i g. Zlatko Špoljarević, a molitvu vjernika g. Mladen Bosankić. Dvije djevojke, u narodnim nošnjama, jedna iz Tuzle, druga iz Bače, prinijele su na oltar vodu i kamen s Gradovrha. Poslije Provincijalovog misnog blagoslova, s blagoslovljenom vodom s Gradovrha, svima je zahvalio na dostojanstvenom držanju, pjevanju i sudjelovanju u svetom misi, gvardijan i župnik fra Zdravko Anđić i naglasio, da se posebno ponesi svojim župljanima, što su svojim nesebičnim doprinosom pomogli, da se ovaj jubilej vrhunski organizira i naj-svečanije obilježi.

UMJETNIČKO FOLKLORNI PROGRAM

Poslije misnog slavlja, na ukrašenoj i velikoj bini, svojim pjesmama, kolom i plesovima, nastupila su brojna, gore spomenuta, kulturno-umjetnička i prosvjetna društva i udruge iz Bačke, Srijema, Slavonije, Osijeka, Bedrine, Tuzle i njene okolice. Na početku programa, nazočne je pozdravio, kao domaćin, fra Zdravko Anđić, župnik i gvardijan, i svima zaželio ugodan odmor i što više lijepih, glazbenih, pjesničkih i folklornih trenutaka. Potom je gospođa Stanka Čoban iz Bače, odjevena u svoju prelijepu bačku narodnu nošnju, odrecitala svoju

Darovi za Provincijala

Sestra s mladima

➔ vlastitu pjesmu – MOJA MOLITVA, nakon čega su svi članovi raznih hrvatskih kulturno-umjetničkih društava, zajednički i u zagrljaju, otpjevali prekrasnu pjesmu „ŠOKADIJA“ autorice Božane Vidaković. Posebno su svojim umjetničkim programom, kolom i pjesmom, oduševila djeca s bačkih ravnic iz Vajske, u narodnim kitnjastim nošnjama. Inače, sve su izvedbe bile raznovrsne, razigrane, kolima i pjesmom veoma bogate i sadržajne, tako da su svi akteri nagrađivani od gledatelja dugim aplauzima i to je na kraju potaklo gospođu Stanku Čoban iz Bače, da se svima obrati riječima: „Drago nam je da smo svi ovdje i da smo svi složni u tome, da se povijest ne smije nikada izbrisati i da vi Tuzlaci trebate nama i mi Vama često dolaziti. Danas smo svi ovdje u Tuzli jedna nerazdvojna obitelj – ŠOKCI i stoga trebamo biti svi radosni i dragom Bogu i Radosnoj Gospi veoma zahvalni!“

Ovdje je jako važno navesti, da su svi članovi kulturno-umjetničkih i folklornih društava prošli dva put kroz centar Tuzle, na početku i po završetku njihova programa, pjevajući predivne šokačke pjesme. Obučeni u svoje izvorne, prelijepe i autentične nošnje, osvojili su Tuzlu i Tuzlake i obogatili ih s novim spoznajama šokačke kulture, folklor, melosa i glazbe.

ZAVRŠETAK OBILJEŽAVANJA 320. OBLJETNICE

Nakon kulturno-umjetničkog, folklornog programa, u Katoličkom školskom centru u Tuzli, vrijedni su domaćini priredili svečani ručak za goste iz Bačke, Srijema i Slavonije. Ručak je završio bratskim razgovorom i molitvom Radosnoj Gospi gradovrško-bačkoj za sretan put i ponovno viđenje u Vukovaru, Baču i u Tuzli, a sve na slavu Božju, zajedničko dobro svakog čovjeka, koji živi u ovom našem svijetu, kojemu je itekako potrebna Božja pomoć i zagovor Blažene Djevice Marije gradovrško-bačke.

Na kraju, vrijedno je spomenuti da su se članovi Organizacijskih odbora iz Bače, Tuzle i Vukovara sastali nekoliko puta u Baču, Tuzli i Vukovaru i dogovorili se o programu obilježavanja 320. Obljetnice u Tuzli, Vukovaru i Baču, i tako su se pokazali veoma sposobnim za organiziranje ovakvih povijesnih manifestacija.

Fra Josip Zvonimir Bošnjaković, OFM, Foto: M. A. i I. K.

8. MEĐUNARODNI KNJIŽEVNI SUSRETI „CUM GRANO SALIS“ TUZLA

Selekcija zaokružena s 14. nominiranih naslova

Međunarodni književni susreti „Osmi Cum grano salis“, ove godine održat će se od 4. do 7. septembra u Tuzli. Prema riječima Mehmeda Pargana, člana Organizacionog odbora Bosanske medijske grupe selektori iz BiH, Srbije, Hrvatske i Crne Gore za nagradu „Meša Selimović“ nominirali su 14. kandidata u konkurenciji za najbolji roman iz prošle sezone.

Selektor za BiH, Tvrtko Kulenović izabrao je četiri romana: „Tragom zmijske košuljice“, Josipa Mlakača, „Carstvo sjenki“ Jasne Šamić, „Jabana“ Emsure Hamzić Sladoje, „Gazi Isa-beg“, Hazima Akmadžića. Za područje Crne Gore selektor Andrej Nikolaidis odabrao je romane Mirka Kovača, „Grad u zrcalu“ i „Zaboravljena zemlja“ Olivera Kujundžić, dok je selektor za Hrvatsku Zvonko Kovač nominirao pet romana, među kojima isti roman iz bh. i crnogorske selekcije Josipa Mlakača i Mirka Kovača, te romani Sibila Petlevskog „Moj Antonio Diavolo“, Dalibora Šimpraga „Anastasia“ i Nikole Petković „Uspavanka za mrtve“. Selektorica Tatjana Rosić iz Srbije dostavila je popis od pet naslova: „Čuvare svetinje“, autorice Mirjane Đurđević, „Šnit“ Igora Marojevića, „Ludvig“ Davida Albaharia, „Ruski prozor“ Dragana Velikića, te „Vok on! manifest razdraganosti“ Uglješe Šajtinca. Prema pravilima susreta, popis od pet romana koji će ući u izbor, žiri u čijem su sastavu Robert Hodel, Andrew Wachtel, Davor Beganović, Semezdin Mehmedinović i Mile Stojić će Organizacionom odboru dostaviti do kraja kolovoza.

Najbolji roman za 2007. godinu bit će proglašen na svečanoj ceremoniji zatvaranja manifestacije 6. rujna. Nagrađeni autor dobit će nagradu „Meša Selimović“ za najbolji roman, statu, mastionicu i pero, te novčanu nagradu koja bi ove godine trebala biti 10.000 konvertibilnih maraka, stoji u saopćenu BMG. Na prošlogodišnjim susretima „Cum grano salis“ književna nagrada „Meša Selimović“ pripala je Miljenku Jergović za roman „Ruta Tannenbaum“.

Ivana Tadić

PAKRAČKO LJETO 2008.

PREDSTAVLJENE ZBIRKE PJESMA MLADIH HRVATSKIH I BRČANSKIH AUTORA

S književne večeri u Pakracu: Suvad Alagić i Ilija Matić predstavljaju autorice

U organizaciji Samostalne narodne knjižnice iz Pakraca, a u sklopu regionalne književno-kulturne manifestacije „Pakračko ljeto 2008“, upriličena je književna večer mladih autora iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Brčanke Amelu Islamović (sa zbirkom „Lice i naličje“) i Vanesu Kelav („Sanjalica“) predstavio je Suvad Alagić, nagrađivani bh. pjesnik i predsjednik Književnog kluba Brčko Distrikta, dok je Ilija Matić, poznati hrvatski izdavač ispred Udruge građana Esseg predstavio poeziju Ane i Ljubice Maroš iz Okučana, te Alagićevu knjigu pjesama „Kako sam postao samoodrživ“, do sada već objavljenu u Hrvatskoj. Pod palicom moderatora večeri Monike Lucić, prof. i ravnateljice pakračke knjižnice, publika je nakon uspostavljene poetsko-umjetničke komunikacije, srdačno i toplo, uz hrvatske, primila i bh. pjesnike. Iskristivši priliku, Alagić je istoj knjižnici poklonio i nekoliko primjeraka časopisa „Riječ“ u izdanju Književnog kluba Brčko Distrikta. Tako se ovim književnim susretom pakračka knjižnica priključila virovitičkoj, iločkoj i brojnim drugim koje su u svom prostoru predstavile mlade književne nade.

Ivana Tadić

Četrdeset godina mature

Generacija 1967./68. Srednje Muzičke škole iz Tuzle u klupama svoje nekadašnje škole proslavila je četrdeset godina mature uz prozivku svog razrednog starješine Čestmira Duška. Od osamnaest maturanata odazvalo ih se osam: Vera (Topalović) Nikolić, Dragica (Puzić) Martinović, Stojanka (Mrkajić) Grujić, Nataša (Petković) Pstročki, Tonka (Marjanović) Ivaković, Mara (Divković) Savić, Najla Kunosić i Zlata (Husić) Plemić. S obzirom da ih je većina došla iz inozemstva, suze radosnice nisu skrivali jedni pred drugima. Umjesto nekadašnjih razgovora o ocjenama i knjigama, današnje majke i bake pričale su o djeci i unucima, te o tome kako se tko u životu snašao. Druženje je nastavljeno u restoranu ispod Slane Banje. Malo je bilo vremena za reći jedno drugom sve pojedinosti, te je naredni susret dogovoren za dvije godine na istom mjestu u isto lipanjsko vrijeme.

Ivana Tadić

Prof. Dušek sa učenicima

MEĐUNARODNI SUSRET MLADIH KLAVIRISTA U BOLOGNI

Od 29. do 31. svibnja ove godine u Bologni je održano natjecanje mladih klavirista do 18 godina, na internacionalnoj razini.

Izazovno je za mlade, vrijedne klaviriste otići na takav susret, čuti, vidjeti i ogledati se s pripadnicima različitih pijanističkih škola. U izgrađivanju pijanističkih osobnosti takvi susreti su itekako korisni i poželjni, iako za naše bosanskohercegovačke prilike, uglavnom neostvarivi. Međutim, ako u tim nastojanjima dobiješ materijalnu i moralnu potporu od ljudi i institucija koje imaju sluha za takve potrebe, san se pretoči u javu.

Meni, Gabrijeli Andrejaš, učenici I. razreda Srednje muzičke škole (klavirski odsjek) i Opće gimnazije KŠC „Sveti Franjo“ iz Tuzle, te mojoj profesorici glasovira – Zrinki Andrejaš, maksimalnu materijalnu potporu su dali: Matica hrvatska Tuzla, HKD „Napredak“ Tuzla i KŠC „Sveti Franjo“ Tuzla.

U Bologni sam uspješno prezentirala pripremljeni program, te vidjela i čula ostale. Taj susret će na moj daljnji rad imati itekako vrijedne refleksije, a ovim osvrtno se od srca zahvaljujem navedenim donatorima na svesrdnoj pomoći.

Gabrijela ANDREJAŠ

MINISTRICA MIJATOVIĆ

UPRILIČILA PRIJEM ZA STUDENTE PRAVA KOJI SU BIH PREDSTAVLJALI U WASHINGTONU

Ministrica pravosuđa i uprave u Vladi Tuzlanske županije Jasminka Mijatović u povodu ostvarenih zapaženih rezultata na nedavno održanom Svjetskom natjecanju iz Međunarodnog javnog prava, upriličila je prijem za studente Pravnog fakulteta Univerziteta u Tuzli koji su sudjelovali na ovom natjecanju.

Na natjecanju čija je tema bila „Terorizam i ljudska prava“ sudjelovalo je 120 ekipa iz 97 zemalja, a predstavnici Bosne i Hercegovine, ekipa Pravnog fakulteta iz Tuzle posebne pohvale dobila je za kvalitetno izlaganje na engleskom jeziku. «Nadam se da ćete i u narednom periodu nastaviti s ovakvim rezultatima i da će oni doći do izražaja jer je krajnje vrijeme da se ova zemlja predstavlja na temelju rezultata u znanju, a ne po nekim negativnim trendovima. Sva znanja koja stječete kao i iskustva, primjere koje ste imali priliku vidjeti u Washingtonu, ja se nadam da će te inkorporirati i možda vam neka od njih i posluže u budućnosti za promjene i reforme koje slijede na ovim prostorima, a da će ovo društvo spoznati vaše kvalitete na obostranu korist,» kazala je ministrica Mijatović ističući da je ponosna što su studenti iz Tuzle predstavljali BiH na ovom prestižnom natjecanju. O samom tijeku natjecanja i pripremama govorili su natjecatelji: Svetlana Ivanović, Sanja Šehović, Mirna Avdibegović, Elvir Mahmuzić i Harun Hadžihafizbegović. Kako su kazali, svojim sudjelovanjem na najbolji način nastojali su prezentirati našu zemlju. «Natjecanje se

odvija po principu simuliranog suđenja pred Međunarodnim sudom pravde. Radilo se o hipotetičkom slučaju koji je organizator – Međunarodno udruženje studenata iz Čikaga svim sudionicima dostavilo u listopadu prošle godine, a mi smo do travnja trebali riješiti taj slučaj u dva pismena podneska, odnosno zastupati i jednu i drugu suprotstavljenu državu u slučaju nakon čega slijedi usmeni dio prezentacije,» pojasnila je studentica Ivanović, te dodala da studenti nisu imali nikakvih instrukcija kako uopće teče jedno ovakvo natjecanje, te su se pripremali prema osobnom nahođenju. Studenti su izrazili spremnost da budućim generacijama koje budu odlazile na ova i slična natjecanja rado izidu u susret i pomognu oko priprema kako bi im olakšali sudjelovanje. Kao još jedan od nedostataka, studenti su naveli problem financiranja, te predložili osnivanje jednog udruženja koje bi moglo biti od pomoći budućim natjecateljima u cilju što kvalitetnijeg nastupa narednih godina, glede čega im je ministrica Mijatović obećala punu potporu. Da je uistinu riječ o značajnom natjecanju govori u prilog činjenica da se natjecanje redovito održava 49 godina, a na njemu sudjeluju najeminentniji stručnjaci iz oblasti Međunarodnog javnog prava. «Nažalost, naša zemlja je prije nas imala samo jedne predstavnike koji su sudjelovali 2004. godine i mi bi u narednom periodu željeli da se više posvetimo tomu i da potaknemo ekipe da sudjeluju narednih godina» - kazala je studentica Sanja Šehović izražavajući zadovoljstvo rezultatima jer su kako je kazala, rješenja do kojih su oni došli, poklapala s rješenjima pobjedničke ekipe. Osim natjecateljskog dijela, ekipe su sudjelovale i na «Nacionalnom balu» gdje su svoje zemlje predstavljali u narodnim nošnjama. Kako su istakli studenti, nastup u narodnim nošnjama ekipe iz BiH privukao je veliku pažnju u Washingtonu jer mnogima je to bila prva prilika da vide naše narodne nošnje.

Natjecanje čiji je organizator Međunarodno udruženje studenata prava (ILSA) održava se od 1949. godine, a BiH je do sada dva puta imala svoje predstavnike.

Ankica S. Č.

PROTOKOL O SURADNJI

STUDENTI GLUME KROZ PRAKTIČNU NASTAVU DO AMERIČKE KINEMATOGRAFIJE

Naredne školske godine, uz Akademiju dramskih umjetnosti, prioriteti odsjeci za žurnalistiku i anglistiku

Početkom lipnja, na Tuzlanskom univerzitetu boravila je delegacija s Univerziteta u St. Louis (Missouri, SAD), profesori Frederick i Rita Sweet. Povod njihovog dolaska nastavak je prošlogodišnjeg sporazuma o saradnji između ove dvije visokoškolske ustanove. Naime, radi se o implementaciji projekta „American cinema,“ nastao na inicijativu profesorice Akademije dramskih umjetnosti Lejle Panjete, koja je već boravila na missourijskom fakultetu, a uz dogovor i podršku dekana ADU u Tuzli Vladom Kerošević i rektorom Džemom Tufekčićem. Tako se studentima treće godine glume i produkcije pružila prilika izučavanja istog predmeta identičnom američkom. U vezi s tim, boravkom gospode Sweet u Tuzli upriličena su Frederickova predavanja o etici za univerzitetske nastavnike i Ritina o američkoj kulturi za studente, polaznike tzv. tečaja video kursa. Prema riječima Samia Abadana tijekom predavanja, a kroz video zapise imali su studenti priliku „slušati“ vrhunske glumce i reditelje poput Clint Eastwooda ili Stevena Spilberga. „S obzirom da su predavanja bila multimedijalnog karaktera, kroz diskusije s predavačima smo prošli sve filmske etape koje su utjecale na razvoj produkcije, od crno-bijelih nijemih filmova Charlie Chaplina do blockbustera, ističe ovaj polaznik, dodajući da su studenti kroz seminarske radove proširili svoje znanje u praktičnom smislu i stekli pozitivna iskustva. Kao priznanje za odslušane sate, petnaest studenata je uz prisustvo gospode Sweet, prof. Panjete i prof. Keroševića primio rektor kako bi im uručio certifikate s bosanskim i američkim logotipima. Prof. Panjeta je tom prilikom zahvalila njenim asistentima Saneli Babić i Damiru Altumbabiću na pomoći bez kojih bi izvodljivost nastave bila znatno otežana. S obzirom da projekt u svom programu predviđa razmjenu studenata, na prijemu je prof. Sweet istakla kako će tijekom semestra za dva studenta biti omogućena besplatna školarina u Americi, na što se rektor nadovezao, obećavajući da će se za putne troškove pobrinuti Univerzitet u Tuzli. „America cinema“ će sljedeće godine s nosiocem ADU slušati još studenti žurnalistike i anglistike.

Tekst i foto: Ivana Tadić

ALARMANTNO: Je li na pomolu postratna kriza društva

KOLEKTIVNI PTSP BH DRUŠTVA?!

Svako društvo bez obzira koliko ono bilo zrelo, napredno, sigurno i demokratsko, ili s druge strane nerazvijeno ili u tranziciji, podložno je za različite obračune, likvidacije, prijetnje i iznude.

Svjedoci smo različitih obračuna i likvidacija u mnogim zemljama Europske unije i Amerike.

Ono što zabrinjava svakako je sve veći broj ubojstava u Bosni i Hercegovini, kao i sve veći broj osoba koje posjeduju legalno ili ne oružje.

Strah u kosti građanima Tuzlanskog kantona utjerala je informacija da je u Gornjoj Lipnici, selu u okolici Tuzle, u samo nekoliko minuta, mještani sela Tomislav Petrović, ubio šestoro ljudi, a jednu osobu teže ranio. Sve se desilo u rano jutro, u vrijeme kada ljudi idu na posao ili su još u svojim kućama i spremaju se za dnevne obveze.

U svom krvavom pohodu toga svibanjskog jutra, ubojica je hicima iz pištolja ubio šestoro ljudi - susjeda i članova obitelji. Troje nevinih ljudi likvidirao je u njihovim domovima, dok je tri preostale žrtve likvidirao u gradskom autobusu, a vozača autobusa teže ranio.

Sreća u nesreći je što se u tom trenutku u autobusu nije nalazilo više ljudi. Time je izbjegnuta još veća tragedija.

U trenutku hapšenja ubojici je nestalo metaka u pištolju, kojeg je legalno posjedovao. Postavlja se pitanje kakve su to procedure za legalizaciju posjedovanja oružja, kada je očito da psihički nestabilne osobe mogu posjedovati oružje?!

Masakr u Gornjoj Lipnici nije jedini slučaj s nevinim ljudskim žrtvama. Nedugo nakon masakra u Lipnici, i u Bihaću su ubijeni nevini ljudi. Početkom veljače u sarajevskom tramvaju bez ikakvog povoda malodobna osoba ubila je učenika sarajevskog KŠC.

Malodobne osobe, također u Sarajevu, spalile su staricu, koja je nedugo nakon spaljivanja preminula.

U susjednoj Hrvatskoj jedan tamošnji umirovljeni general u svom krvavom pohodu živote je oduzeo nevinim ljudima, svojim susjedima.

Brojni su primjeri višestrukih ubojstava, koja se sve učestalije dešavaju u našoj blizini.

Jesu li ratna zbivanja učinila svoje kada postotak višestrukih ubojstava rapidno raste? Koliko je utjecaj rata doprinio porastu likvidacija? Kako spriječiti potencijalne ubojice da jednoga dana ne počine stravične masakre, i kako prepoznati potencijalne ubojice?!

U nefunkcionalnoj državi kakva je Bosna i Hercegovina, građani ne mogu očekivati od državnih institucija da poduzmu sve potrebne mjere kako bi osobe nestabilnog psihičkog zdravlja, kao i one oboljele od PTSP, zbrinuli u odgovarajuće institucije koje su adekvatne za njihovo liječenje.

Nakon masakra u Lipnici, bosanskohercegovački ministar sigurnosti Tarik Sadović, izjavio je da je masakr u Lipnici «velika opomena».

Kakva opomena i kome očito ni samome ministru Sadoviću nije jasno. Lako je biti «general nakon

bitke», pa izjavljivati da je lipnički masakr «velika opomena».

Ono što je važnije od riječi svakako su aktivnosti državnih institucija koje bi se napokon morale više pozabaviti jedinstvenim državnim registrom psihički nestabilnih osoba, kao i osoba koje boluju od PTSP. Izuzev jedinstvenog registra koji bi za cilj imao zdravstveno praćenje i tretman osobama kojima je potrebna medicinska skrb, svakako je i izgradnja Centra za smještaj malodobnih osoba koje učine krivična djela ubojstava, silovanja, pljačkanja i slično. Po sadašnjoj praksi ispada da malodobne osobe u slučaju činjenja krivičnih djela ne mogu odgovarati, jer je «zakon na njihovoj strani», a sama država ne posjeduje centre za malodobne osobe, pa ih ubrzo nakon što učine krivično djelo pušta na slobodu.

Da je Bosna i Hercegovina uistinu zemlja zakonskih apsurdna, dokazuje i podatak da ukoliko nadležni organi, kao i psihička vještačenja nad osobom koja počinio masakr nad nevinim ljudima, ustanove da je ubojica neuračunljiva osoba u trenutku izvršenja krivičnog djela, taj isti ubojica ne može pravno odgovarati jer ga «zakon štiti».

Ispada da zakon štiti ubojicu?! Skandalozno i nečuveno!!!

Žrtva je krivac!!! Nemoguće?!

Umjesto što ministar sigurnosti Sadović priča o velikim opomenama, puno produktivnije i važnije bi mu bilo da zajedno sa svojim kolegama u Vijeću ministara što prije krene u izmjenju svih zakonskih akata koji u svojoj formi i sadržaju imaju bezbroj nelogičnosti i površnosti.

Kazaljke na satu odavno su na pet do dvanaest!!!

Masakr u Lipnici samo je jedan u nizu krivičnih djela koja se događaju diljem Bosne i Hercegovine.

Teško je i krajnje nezahvalno predviđati hoće li i u kojem obimu sličnih masakra biti u budućnosti. Za nadati se da neće.

Mada puno bitnije od gajenja lažnih nada jeste svjesnost kritičnog trenutka u kojem se kolektivno nalazi bosanskohercegovačko društvo. Koje očito poprima konture PTSP društva. U kojem se reagira tek nakon što krivično djelo bude počinjeno, a pomahnitale ubojice života liše nevine ljude. Nevine ljude koji su «krivi» samo zato što su u krivo vrijeme bili na krivome mjestu.

U to isto krivo vrijeme, na istome krivome mjestu mogao je biti netko od članova naše obitelji. Zato problem treba prepoznati na vrijeme i reagirati. Reagirati može svaki pojedinac, kao i odgovarajuće institucije.

Zašto dozvoliti da već sutra možda bude prekasno?!

Džanan Ribić

Ante portas ljeta

Vrijeme sunčanica

Sretno je samo ono društvo koje ima snažnu, odlučnu i DEPOLITIZIRANU policiju

Sunce se zakotrljalo, k'o nikad, obara stoljetnje rekorde još na početku ljetnoga vremena, i sluti da će narednih mjeseci udarati što u glave što u stražnjice. Valjda smo i mi, kao dio prirode, podložni mijenama, zimskim snovima i proljetnim buđenjima. Stariji i iskusniji zimi tanje spavaju, a u proljeće se teže bude. Kod mlađih je sve ekspresivnije. Danas se već na ulicama čuju brundanja moćnih strojeva, škripa kotača, to neobično izivljavanje nad živcima drugih, ta sila koja se oblikuje u odnosu na prostor koji joj se omogući. A kod nas, u odsustvu pravne države, u poistovjećivanju anarhije s demokratskim pravilima, u društvu gdje caruje paralelni nepisani zakonik – silništvo se može slobodno raskomotiti. Što može jedan obični policajac učiniti kada vidi nekog mladića u bijesnom automobilu kako krši prometna pravila, dok brzinom od 100 i više kilometara na sat juri gradskim prometnicama?! Ako takva limuzina košta između 50 i 100 tisuća maraka, očito je da je vlasništvo nekoga tko ima mnogo više. A taj tko ima više, ima više i veza. Policajac je naspram svega toga običan smrtnik, čija obveza da sprovodi zakon ne pije vode pred zakonom nad zakonima. On može kazniti silnoga vozača, ali će kazna nestati, kad se moralnom kanalizacijom našega društva kazna ukloni i nestane. Čak što više, policajac bi mogao nastradati ako zakon usmjeri prema nečijem obijesnom sinu, ili nekome tko je jači od zakona. Policajcima je danas teže nego ikada. Njihova škola ih odgaja u duhu poštivanja humanističkih i pravnih načela. Ali, stvarnost ih vremenom sputava da u cijelosti primjenjuju svoje obveze. Zašto? Pa sve dokle god se politika, takva kakva jeste, bude bavila policijom, dokle god policija ne bude starija od prolazne politike, dotle ćemo imati maltretiranje građana od svake vrste nasilnika. Ovaj tekst nastaje kao skromni pokušaj rehabilitacije policijskog dostojanstva, jer je sretno samo ono društvo koje ima snažnu, odlučnu i depolitiziranu policiju. Ovaj narod voli odlučnu policiju i silno se plaši kad posao policije obavljaju privatni čuvari privatnih zakona. U vrijeme sunčanica, kad se u glavama silnih budi strast za ugrožavanjem bezbjednosti mirnih građana, policija biva na teškim iskušenjima. Poželimo im slobodu da štite mirne građane, one koji su u apsolutnoj većini.

Fatmir Alispahić

IZMEĐU ŽELJA I OKRUTNE REALNOSTI

Najnoviji rezultati istraživanja Analize položaja mladih u Bosni i Hercegovini, bosanskohercegovačku javnost i političare trebali bi konačno zabrinuti. Prema istraživanjima mlade ljude najviše brine problem nezaposlenosti, kao i visok stupanj prisutnosti mita i korupcije. Upravo iz razloga što ne mogu naći adekvatan posao, prema istraživanjima, 57% mladih napustilo bi državu. Stopa nezaposlenosti mladih u poređenju sa zemljama Europske unije četiri puta je veća, i doseže zabrinjavajućih 59%.

Gotovo 95% mladih smatra da u Bosni i Hercegovini postoji praksa podmićivanja kako bi se dobio posao.

Vodeći se ovim rezultatima istraživanja dolazimo do spoznaje da ukoliko se pokažu točnim intencije mladih da napuste državu, Bosna i Hercegovina bi za nekoliko godina mogla postati zemlja umirovljenika.

Mladi ljudi neće imati razloga ostati u zemlji u kojoj je upitna životna egzistencija mladog čovjeka.

Svaka mlada osoba nakon okončanja školovanja, sasvim prirodno, željela bi pronaći adekvatan posao za koji se školovala.

Pronaći posao danas je sve teže. U državi u kojoj vlada obrnuti sustav vrijednosti stručna obrazovna sprema nije dovoljna za pronalazak posla. Do radnog mjesta u našoj državi se dolazi na bezbroj «čudnih» načina, školska sprema i stupanj obrazovanosti nisu na listi prioriteta pri traženju posla kod poslodavaca.

Puno je važnije biti nečiji bliski član obitelji, ili dobiti posao «preko veze», jer očito u Bosni i Hercegovini to postaje jedini model za zaposlenje.

Zemlje uređenih sustava vrijednosti i razvijene ekonomsko – demokratske prakse davno su riješile problem nezaposlenosti mladih. Stoga i ne čudi podatak da je u poređenju s Bosnom i Hercegovinom, procent nezaposlenosti mladih u zemljama Europske unije četiri puta manji.

Članice Europske unije shvatile su da samo ukoliko mladim ljudima nakon završetka školovanja omogućuće radno mjesto, ekonomije tih istih zemalja moći će napredovati. Bez ulaganja u mlade ljude svaka ekonomija, bez obzira na stupanj razvijenosti, propada, što se izravno odražava na kompletno stanje u jednom društvu.

Upravo iz razloga što država Bosna i Hercegovina, ne vodi dovoljno računa o mladim ljudima, treba tražiti uzroke loše ekonomske razvijenosti zemlje i sve težeg socijalnog stanja u društvu.

Država koja ne želi zapošljavati mlade zajamčeno je osuđena na ekonomsku smrt.

Da bi se ekonomija razvijala, jedan od bitnijih faktora svakako je i zapošljavanje mladih obrazovnih generacija.

Okavio ispada da se bosanskohercegovačkim političkim strukturama ne da baš previše ulagati u mlade ljude, jer ne postoji spremnost države na pokretanje ekonomskih procesa u društvu.

Ironično zvuči, ali ispada da je država odlučila ekonomski nazadovati, te da joj nije u cilju rast životnog standarda njenih građana.

Imamo takvu državu u kojoj je gotovo u prosjeku svaki drugi mladi čovjek nezaposlen, i nalazi se na biroima za zapošljavanje. Koji su usput kazano svrha sami sebi, jer sasvim je očigledno da ne služe svom primarnom zadatku. Koji bi trebao biti veza između mladog obrazovnog čovjeka i potencijalnih poslodavaca.

U nemogućnosti pronalaska radnog mjesta, mladi čovjek danas se sve više okreće «trbuhom za kruhom», i jedini izlaz iz svih svojih problema vidi u odlasku iz Bosne i Hercegovine.

Samo ovoga proljeća iz Tuzle je otišlo na stotine mladih ljudi na sezonski rad u turistička mjesta diljem Hrvatske i Crne Gore.

Slična situacija je i u ostalim BH gradovima.

Odavno su mladi ljudi shvatili da je Bosna i Hercegovina država koja baš pretjerano ne vodi računa o mladim ljudima, stoga ta ista država se ne treba čuditi što čak 57% mladih želi napustiti zemlju u kojoj ne posjeduje svoja elementarna ljudska prava.

Sve češća meta za boljim životom mladih ljudi u posljednjih nekoliko godina dakako su i odlasci na rad u ratom nesigurnim zemljama. Ponajprije Iraku i Afganistanu.

Za samo jednu godinu rada u tim zemljama mlad čovjek može sasvim pristojno zaraditi, što u Bosni i Hercegovini neće uspjeti ni za nekoliko godina.

Od novca zarađenog u Iraku i Afganistanu svoj život moći će u potpunosti urediti. Kupiti stan, auto, naći adekvatan posao ili pokrenuti manji ili veći biznis.

Jednom riječju postati svoj čovjek.

Čovjek koji neće ovisiti od drugih. Čovjek koji će se moći u svome životu baviti nečim što voli i što ga ispunjava.

Osim odlaska u Irak i Afganistan, sve je prisutniji trend odlaska mladih, ponajprije djevojaka u Sjedinjene Američke Države, radi posla u američkim obiteljima, i čuvanja američke djece.

Jer odavno je svima jasno da život u neuređenoj državi, poput BiH, mladom čovjeku ne može priskrbiti ni minimalne uvjeti za normalan i dostojan život.

Džanan Ribić

Po četvrti put u posljednjih 10 godina ponovno otvoren Međunarodni aerodrom Tuzla

U Tuzli je svečano otvoren Međunarodni aerodrom. Svečanom činu prethodilo je i potpisivanje sporazuma između Ministarstva obrane s aerodromom i Ministarstvom obrane BiH i Federalne direkcije za civilno zrakoplovstvo, te svečano uručjenje certifikata Aerodromskog operatora od direkcije za civilno zrakoplovstvo BiH.

Aerodrom zatvaran tri puta

Četvrti put zaredom Međunarodni aerodrom Tuzla u posljednjih deset godina doživljava otvaranje, ipak sva tri puta ranije morao je biti zatvoren zbog, kako je naveo direktor aerodroma **Enver Jukanović**, ugrožavanja sigurnosti američkih vojnih snaga koje su boravile tamo. Naime, na Dubravama u Tuzli djelovala je jedna od vodećih američkih vojnih baza **Orao**. Ipak dok već svi aerodromi uveliko rade i koriste turističku sezonu, Međunarodni aerodrom Tuzla će po svemu sudeći odmoriti još jednu sezonu. „Mi smo u pripremama za ispunjavanje tehničkih pretpostavki za dobivanje certifikata za otvaranje našeg aerodroma. Zanimarili smo ili nismo stigli animirati aviokompanije za korištenje ove destinacije, ali sada predstoji period kvalitetnijeg marketinškog predstavljanja te animacije svih zainteresiranih aviokompanija,“ pojasnio je direktor Enver Jukanović.

Razlozi zatvaranja aerodroma u Tuzli

1999. godine zatvoren zbog stanja na Kosovu
2001. godine zatvoren zbog terorističkih napada na SAD
2006. godine zatvoren zbog odlaska američkih vojnih snaga

Ministarstvo obrane doprinosi razvoju Tuzle

Ministarstvo obrane BiH ima obvezu da sve resurse koje mu je povjerila država koristi ne samo za svoje potrebe, već i potreba svih građana BiH. „Mislim da je ovo mjesto na kojem mi to možemo konkretno pokazati, jer Ministarstvo obrane doprinosi razvoju Tuzle na ovakav način. Mi ćemo i dalje nastaviti pomagati ovakve aktivnosti koje služe razvoju Tuzle, ali i BiH,“ rekao je Ahmet Hadžomerović, zamjenik ministra obrane BiH.

Komunikacijska povezanost s Europom

Federalni ministar prometa i komunikacije Nail Šećkanović bio je dosta optimističan kada je govorio o perspektivi Međunarodnog aerodroma Tuzla. „Mi se ne bi upuštali u ovo otvaranje i ulaganje da znamo da aerodrom nema perspektivu. Pomoći ćemo i Mostarski aerodrom i tome zaokružiti mrežu aerodroma u Federaciji BiH. Analize su pokazale da sva tri aerodroma u Federaciji BiH mogu biti samoodrživi,“ kaže Šećkanović.

Premijer TŽ Enes Mujić ističe da ovaj po četvrti put otvoreni aerodrom treba biti jedan od najvažnijih strateških objekata u BiH. „Ovim pokazujemo da Tuzlanska županija rješava stručne probleme svog budućeg razvoja. To je komunikacijska povezanost s BiH, ali i Europom,“ kaže premijer Enes Mujić.

Direktoru Jukanoviću uručen je i certifikat aerodromskog operatora od Direkcije za civilno zrakoplovstvo BiH.

Maja Nikolić, Foto: M.N.

Tuzlansko Narodno pozorište prvi put nakon 30 godina osvojilo brojne nagrade

Kada dobra ekipa i talent prevladaju na sceni

Tuzlanski glumci s predstavom Bertolta Brehta *Malograđanska svadba* u režiji Jovice Pavić osvojila je pet glavnih nagrada s 27. kazališnih igara BiH održanih od 7. do 14. lipnja u Jajcu. Osim ovih nagrada predstava je dobila i brojne pohvalne kritike međunarodnih književnih kritičara. „Po prvi put od kako se održavaju ove igre dodijeljena je nagrada za glumačko ostvarenje ansamblu. Bilo je kolektivnih nagrada za kolektivnu igru, ali to je nešto drugo. Jako smo zadovoljni našim nastupom u Jajcu,“ rekao je direktor Narodnog pozorišta Tuzla **Milenko Iliktarević**.

Redatelj je ispoštovao sve što je rekao

Skoro trideset godina Narodno pozorište Tuzla nije dobilo ovoliki broj nagrada, iako je uvijek imalo vrhunske glumce. Kako je kazao umjetnički direktor Narodnog pozorišta Tuzla i glumac u predstavi **Armin Čatić**, upravo onako kako je redatelj Jovica Pavić zamislio *Malograđansku svadbu*, ona je tako i urađena. „Ovo je prva predstava gdje je redatelj za stolom uradio stvari na sceni poslije. Redatelj je ispoštovao sve što je rekao i kako je zamislio predstavu. Iz toga razloga je predstava dobila ovoliko nagrada. Naravno, velika zasluga pripada glumcima koji su dali sve od sebe i pokazali talent kada se treba raditi jedan ovakav zahtjevan komad,“ ističe Čatić. Jovica Pavić je provjereni redatelj koji je režirao širom bivše Jugoslavije. „Utisci su fenomenalni, a kako ne bi i bili kada smo gotovo sve nagrade osvojili. Moram istaknuti da smo mi ovu nagradu i zaslužili. Predstava neće stati na ovom festivalu, ona ide dalje. Možda budemo igrali i na MESS-u,“ dodao je Čatić.

„Uvjet za formiranje kiča je društvena šizofrenija, podvojenost jedinice na svakodnevnu uzvišenu ličnost, a ustvari pred nama stoji samo jedan malograđanin. Kolektivni ukus je ukus kiča. Kada gospodin Bilo ko govori o umjetnosti, misli na kič. Čak i ako govori o djelima vrijedne umjetnosti, vezuje za njih knjižerske osjećaje. Glavna karakteristika malograđanina je da sebe uvijek želi dokazati jer njegova bit mora stalno da se potvrđuje,“ stoji u osvrtu na predstavu Jovice Pavića.

Nevjerojatna njemačka preciznost i točnost

Protekla sezona je iznjedrila dvije odlične predstave *Zmijsko leglo* u režiji **Saše Broz** i *Malograđansku svadbu* **Jovice Pavića**, i to je pokazatelj kako kazalište tako i teatar u BiH mogu ići naprijed. Jedna od glavnih glumica u predstavi je i **Meliha Fakić** koja glumi susjedu. Ona je za naš list istaknula da je vrlo ponosna što je glumica, ali i da je ponosna na sve svoje kolege glumce. „Mi smo ovim pokazali da smo veoma jak kolektiv. Sam koncept predstave je rađen tako da od svakoga glumca posebno zahtjeva nevjerovatnu njemačku preciznost i točnost. Mislim da smo svi zajedno uspjeli pokazati smisao predstave“ kaže Meliha Fakić.

Važna je dobra ekipa na sceni

Mladoženja u predstavi **Adnan Omerović** bio je jedan od glavnih aktera za najbolju nagradu za mladog glumca, ali na žalost nije je dobio zbog čega žale njegove brojne starije kolege. „Iako sam veoma mlad ipak mislim da treba sada zadržati ovu razinu s kojom smo krenuli. To naravno ne mora značiti da trebamo dobiti ovoliki broj nagrada, ali upravo nam treba dovoditi redatelje koji stvarno znaju raditi ovaj posao i koji znaju stvarati vrhunske predstave. Ako bude u ekipi vladalo dobro raspoloženje to je znak da će u tuzlansko Narodno pozorište dolaziti sve više ovakvih predstava,“ kaže Omerović.

Maja Nikolić

Minijature Riste Miličevića

Dvanaesta samostalna izložba fotografija pod nazivom Minijature tuzlanskog fotografa Riste Miličevića upriličena je u prostorijama SKPD „Prosvjeta“ Tuzla.

Na ovoj izložbi Minijatura koja je organizirana u okviru manifestacije „Tuzlansko kulturno ljeto“ Miličević se predstavljala izborom oko 100 fotografija različitog tematskog opredjeljenja. To su uglavnom portreti, pejzaži, objekti sakralne prirode, stećci...

Risto Miličević sudjelovao je na preko 150 izložbi u zemlji i inostranstvu. Za postignute rezultate na izložbama dobio je brojne pohvale, priznanja, nagrade, kao i umjetničko zvanje Majstor fotografije. Počasni je član Foto-kluba Trebinje. Član je Udruženja likovnih umjetnika Tuzlanske županije, redovni sudionik na revijalnim izložbama ovog Udruženja...

A. D. S.

U Narodnom pozorištu Tuzla

Koncert u čast Svjetskog dana glazbe

Povodom obilježavanja Svjetskog dana glazbe Francuski kulturni centar „Sophie Chifflet“, i Osnovna muzička škola Tuzla u sali tuzlanskog Narodnog pozorišta organizirali su koncert.

Na koncertu su nastupili sudionici OMŠ Tuzla koji su na violini, klarinetu, glasoviru, harmonici, flauti i gitari izveli kompozicije Mocarta, Šurovskog, Hajdna, Dijabellija, Šopena.

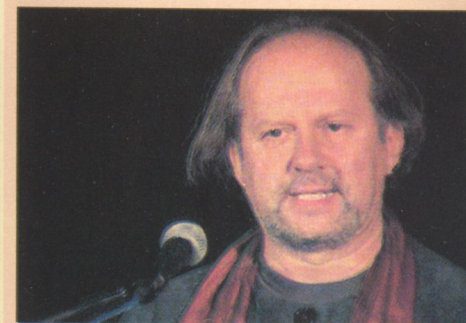
Također, tuzlanskoj publici predstavio se i duo, kvartet i orkestar harmonika koji su ovom prilikom izveli kompozicije „Tango“, „Bosanska svita“, odnosno „Proljeće.“

A. D. S.

DANI MONODRAME
(1.-5. lipnja) 2008.

Zijah tuzlansku publiku smijehom oborio sa stolica!

Autorskim kazališnim projektom **Zijaha Sokolovića** „Kobajagi donijela me roda“ u Tuzli su početkom srpnja otvoreni Dani monodrame 2008., peti po redu, u sklopu kojih su prikazane još tri predstave: „Biznismen“ Voje Krivokapić, „Mr. Single“ **Željka Vumirice** i „Obično večer“ **Milana (Lane) Gutovića** s kojom su Dani zvanično i zatvoreni. Najveći aplauze i pozitivne kritike odnio je Zijah, koji je do sada svih pet godina bio prisutan na ovoj kulturnoj manifestaciji. Sama Zijahova pojava na velikoj sceni Narodnog pozorišta, danas mu već domaća kako kaže, iznijansirana komediološkim

elementima uz pojačanu gestikulaciju skrivenog ismijavanja i imitacije karaktera ličnosti, podigla je atmosferu u sali, da bi na presjecima naglih scenskih prelaza ona postajala kontradikcija na raskršću između mašte i stvarnosti, odnosno djece i odraslih. Obično ubacivajući rečenicu: „Kad sam bio mali, a nisam znao da sam bio mali, jer sam bio mali“, gledatelji bi se na čas smijali glumčevoj domišljatosti, pa drugima, a na kraju nesvjesno i sami sebi. U svom prologu on dolazi do zanimanja glumca, pričajući tužnu priču o prijateljstvu i ljudskoj pohlepi, istini kojoj nikad nema kraja. Zaplet naime ponovno iznenađuje publiku, kada autor pripovijeda proces svog dolaska na svijet od fetusa do rođenja. Isprepleteni humorističnim nijansama satire, gledatelji su bukvalno padali sa stolica. Ostale predstave, nešto manje posjećene u svom teatarskom miljeu imale elemente komedije, koje u sudaru sa stvarnošću, a uz pomoć gestikulacije i mimike poprimise lice i naličje priče koja se mogla dogoditi u bilo kojem društvu i mjestu.

Tekst: Ivana Tadić, Foto: I.T.

PROGRAM

Peti po redu tuzlanski dani monodrame, održani su od 1. do 5. lipnja ove godine na sceni Narodnog pozorišta Tuzla. I ove su se godine, tuzlanskoj kazališnoj publici predstavili poznati, sjajni, glumci sa svojim monodramama.

U programu su ove godine sudjelovali Zijah A. Sokolović s monodramom „Kobajagi donijela me roda“, zatim Vojo Krivokapić s predstavom „Biznismen“, Vesna Pećanac s autorskim projektom „O kakav divan dan“, Željko Vukmirica „Mr. Single“ i na kraju Milan Lane Gutović s autorskim projektom „Obično večer.“

A. D. S.

KŠC "SVETI FRANJO" TUZLA OTVARA INTERNAT ZA STUDENTICE

Tuzla je već dugi niz godina poznata po uspješnim katoličkim školama. Da podsjetimo, među prvim katoličkim školama koje su počele s radom u BiH bila je škola u Tuzli koju su osnovale sestre "Kćeri Božje ljubavi" dolaskom u Tuzlu prije 125. godina. Ta škola je za vrijeme Drugog svjetskog rata oduzeta, pretrpjela velika oštećenja i urušavanja, te nedugo zatim i srušena. Na tom mjestu nakon dugog perioda, točnije 2001. godine izgrađen je novi Katolički školski centar "Sveti Franjo" Tuzla. Prije izgradnje i otvaranja Centra u kome djeluju Opća gimnazija i Osnovna škola "Sveti Franjo", u Tuzli je 1995. godine počela s radom Katolička gimnazija. Prve godine rada odvijale su se u iznajmljenim prostorijama do izgradnje velebne zgrade kojoj se dive svi njeni posjetitelji, a posebice oni koji dolaze iz inozemstva jer prosto ne mogu vjerovati da takvo što postoji u BiH.

Od samog početka vlada velika zainteresiranost učenika za pohađanje jedne od škola u ovome Centru tako da mnogi učenici prelaze poprilično kilometara i na tom putu prolaze pored mnogih drugih škola da bi

Ravnatelj vč. Vlatko Rosić

došli u ovaj Centar koji pruža izuzetne uvjete odgojno obrazovnog procesa. KŠC danas pohađa oko 900 učenika i zanimljivo je da se oni sami brinu oko toga da njihov Centar ostane onakav kakav jeste i bude još bolje i više zapaženiji po rezultatima koje postižu. Osim što je poseban i što privlači po svom izgledu, za učenike i njihove roditelje najbitniji od razloga upisa je svakako plan i program koji se primjenjuje, a koji je poseban i drukčiji od ostalih škola na području Tuzlanske županije. Riječ je o planu i programu koji je svojstven sustavu Katoličkih "Škola za Europu" u BiH. "Sam Centar predstavlja jedan veliki kompleks i što se tiče zgrade i što se tiče ljudi. Do sada je bilježio velike uspjehe, a za njih je zaslužan cijeli niz ljudi od nastavnog kadra, djece do roditelja. Na nama je da damo sve od sebe da tako i ostane, ali i da budemo bolji, za što je potrebna koordinacija škole, roditelja, nastavnika i učenika. Svi naši centri su uključeni u jezgru sustava Katoličkih "Škola za Europu", što nam daje dodatne impulse i poticaje za unaprijeđenje odgojno-obrazovnog procesa", kazao nam je ravnatelj Centra, vč. Vlatko Rosić.

Centar privodi kraju još jednu uspješnu školsku godinu koja za rezultat ima preko 50% odličnih i vrlodobrih maturanata Osnovne škole i Gimnazije

Iako rezultati od ove školske godine još uvijek nisu sumirani, pokazatelji ukazuju da se situacija nije bitnije promijenila u odnosu na prethodne godine. "Na kraju smo godine pa je ovo vrijeme na neki način stresno za učenike. Sumiraju rezultate i nastoje što je bolje moguće poboljšati svoj prosjek s kojim smo mogu

reći generalno zadovoljni iako smo mišljenja da uvijek može bolje. Spomenut ću samo podatak naših maturanata od kojih je preko 50% odličnih i vrlodobrih. Slična je situacija i u drugim razredima. Želim napomenuti da ovo nije elitna škola u smislu kako neki misle da primamo samo najbolje učenike. Mi primamo sve i možemo reći da je elitna u smislu da nastojimo izvući maksimum od učenika". Škola je vrlo zahtjevna, posebice Gimnazija, te se prema Rosićevim riječima nastoje iznaći mogućnosti olakšanja usmjeravanjem učenika na izborna područja. Učenicima se želi olakšati i osuvremenjavanjem školskih učila. Svoj doprinos tome dala je i Vlada Republike Hrvatske koja je Katoličkim centrima u BiH donirala po dvije tzv. pametne, odnosno interaktivne ploče. Ove ploče su jedna vrsta velikog monitora koji je spojen s kompjutorom i projektorom, ali se po njima može i pisati kao na tradicionalnim zelenim pločama. Osim ploča, Vlada RH je doprinijela da ovaj Centar bude spojen na CARNet računalni sustav gdje svaki učenik i nastavnik ima svoj elektronički identitet, pomoću kojeg može s kućnog ili školskog kompjutera odlaziti na web stranice s kojih može pregledavati nastavne jedinice prvotno iz matematike, biologije i fizike, a uskoro i iz drugih predmeta. Ovo je najmoderniji sustav koji još ne postoji u drugim školama u BiH, i koji će uvelike olakšati odgojno-obrazovni proces, ali neće zamijeniti tradicionalnog učitelja, nego će mu samo pomoći da lakše prenese

znanje na učenike. Svjesni rezultata koji se postižu u ovoj školi, ali i težnji za još boljim i suvremenijim, u osuvremenjivanje se uključilo i Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i sporta u Vladi TŽ koje je ovome Centru doniralo jedan program koji će omogućiti pregled velikog knjižničkog fonda na internetu.

Centar pohađaju djeca svih nacija i vjeroispovijesti

Centar se od samog početka nastojao proširivati i usavršavati, uvoditi novine koje će doprinijeti poboljšanju odgojno-obrazovnog procesa. Od školske 2004./2005. godine u Osnovnoj školi se primjenjuje devetogodišnji obvezni odgojno-obrazovni sustav prema Nastavnom planu Sustava katoličkih "Škola za Europu" u Bosni i Hercegovini. Učenici od prvoga razreda devetogodišnje škole uče engleski jezik kao prvi strani jezik, a u petome razredu dobivaju njemački kao drugi strani jezik. Dva strana jezika bila su do uvođenja u OŠ "Sveti Franjo" nepoznanica u tuzlanskim školama, no po primjeru nje, mnogi su ga počeli i uvoditi u svoje škole. Iako je riječ o katoličkom Centru, njega pohađaju i djeca drugih vjerskih opredjeljenja, a ista nisu uskraćena ni u izučavanju svog vjeronauka. Da bi još više pospješili odgojno-obrazovni proces, u ovome Centru izvannastavne aktivnosti nisu rijetkost. "Izvannastavne aktivnosti također djeluju odgojno kao i redovita nastava i čine da se učenici u školi osjećaju ugodno i školu doživljavaju kao svoj drugi dom. Mi

Najmlađi učenici tijekom nastupa

jesmo u mnogome različiti od drugih škola, ali se ne smijemo zanositi da smo najbolji i na tome ostati. Potrebna je zdrava konkurencija koja će i nas i druge škole poticati da budemo bolji u svome prevažnom poslanju oko odgoja i obrazovanja mladih ljudi," kaže Rosić te dodaje da nikako ne treba ostati na sadašnjim dobrim rezultatima, nego ih je neprestano potrebno unapređivati i kako napreduju znanost i tehnologija upotpunjavati.

Većina učenika po završetku Gimnazije odlazi na studije

Vrlo je bitno istaknuti da oko 90% učenika koji završe Opću gimnaziju pri KŠC "Sveti Franjo" odlazi na studije, uspješni su studenti, a mnogi od njih i već danas uspješni uposlenici. Centar ne gubi kontakte s bivšim učenicima, nego ih svake godine obnavlja. Naime, u ovom Centru se svake godine organiziraju Susreti generacija gdje se okupljaju bivši maturanti kako bi razmijenili kontakt adrese, iskustva, te imali mogućnost da jedni druge pomognu.

Dobra suradnja s drugim Katoličkim centrima

Centar iz Tuzle ostvaruje i dobru suradnju sa drugim katoličkim centrima u BiH. Ona se poglavito ogleda u tome što su svi Centri uključeni u Sustav Katoličkih "Škola za Europu" i što imaju zajedničkog promicatelja pomoćnog biskupa Vrhbosanskog msgr. dr. Peru Sudara. Također na razini svih Centara postoji tijelo pod nazivom "Pedagoško vijeće" koje prati rad svih Centara i daje smjernice za rad u odgojno-obrazovnom procesu. U ovom vijeću nalaze se eminentni stručnjaci iz područja pedagoških znanosti. Također svi djelatnici Katoličkih centara se jednom godišnje sastanu na seminaru koji im ponudi jednu vrstu duhovne obnove, pouke iz pedagoške znanosti, te prigode međusobnog upoznavanja i druženja. Odnedavno je na razini sustava Katoličkih škola uvedena i eksterna matura u kojoj sudjeluju profesori iz svih Centara i kao članovi komisija za polaganje maturalnih ispita bivaju raspoređeni po drugim Centrima, kako bi se osigurala neutralnost pri polaganju maturalnog ispita. Potrebno je još spomenuti zajednički list "Izvor", koji izdaju svi KŠC-i u BiH u kojem sudjeluju učenici i djelatnici iz svih Centara sa svojim radovima. Centar veliku pozornost posvećuje upošljavanju kvalitetnog kadra, a zamjetan je veliki broj mladih uposlenika koji su bili učenici ovoga Centra. "Želja našeg Sustava je stvoriti kvalitetan mladi kadar koji se većinom školovao u našim Centrima, zavr-

U TUZLI UPRIILIČENI SUSRETI ŽUPA U KOJIMA DJELUJU

SESTRE KĆERI BOŽJE LJUBAVI IZ HRVATSKE I BiH

U subotu, 7. lipnja u Katoličkom školskom centru "Sveti Franjo" Tuzla upriličeni su susreti župa u kojima djeluju i rade sestre Kćeri Božje ljubavi, a koje su prije 125 godina došle u Tuzlu.

Kako nam je kazala sestra Elizabeta Čosić, pedagogica u Katoličkom školskom centru "Sveti Franjo" Tuzla i poglavarica samostana u Tuzli, ovo je prilika za prisjećanje na prve početke djelovanja sestara na ovim prostorima kada su otvorile školu i počele rad s mladima. Prve škole bile su na njemačkom, a kasnije i na hrvatskom jeziku. Na susretima su sudjelovale časne sestre i djeca sa kojima sestre rade iz nekoliko župa u Hrvatskoj, te u BiH. Tako su tu bili predstavnici iz Varaždina, Pleternice i Petrinje u Republici Hrvatskoj, a što se tiče naše zemlje, u Tuzlu su stigle grupe iz Viteza, Sarajeva, Starog i Novog Travnika. Djeca su sudjelovala u kviz-natjecanju pojedinačno i grupno, te pokazala zavidno znanje na temu 125 godina od dolaska sestara Kćeri Božje ljubavi u Tuzlu. "Mi smo htjeli kroz ovaj kviz da djeca s kojima rade sestre Kćeri Božje ljubavi, a koje evo na ovim prostorima obilježavaju 125 godina od svog dolaska, upoznaju tko je bila majka Franciska Lehner, tko su bile prve sestre, koja su to djela ili osnivanja bila u njeno vrijeme koje je jako značajno za Bosnu. Franciska je prvo došla u Sarajevo 1882. godine, a zatim godinu kasnije u Tuzlu, te 1884. godine u susjednoj župi Breške otvorila školu. Želimo da oni kroz ovaj kviz a i mi zajedno s njima pono-

vimo tko je bila ta velika žena koja i dan danas ima svoje sljedbenice koje slijede dragoga Boga Isusa Krista, ali po njenim pravilima i statutima. Osim što ih želimo malo pobliže upoznati s tom tematikom, također im želimo dati mogućnost da se druže" kazala nam je sestra Elizabeta. Ovo je samo jedan od sadržaja koji će biti upriličen tijekom ove godine u kojoj sestre Kćeri Božje ljubavi obilježavaju značajan jubilej. U mjesecu listopada kada Katolički školski centar "Sveti Franjo" bude obilježavao Dan škole, predviđeni su i još neki sadržaji. "Mi ćemo kroz određeni program pokušati prikazati školu nekada i školu danas, tako što ćemo prezentirati kako su sestre radile nekada, kakvi su bili njihovi dojmovi, kako su bile primljene nekada ranije u Tuzli, te naravno prikazati i kako danas sestre ovdje djeluju".

Danas u Tuzli radi i djeluje pet sestara Kćeri Božje ljubavi. Dvije djeluju u župi sv. Petra i Pavla, a tri u Katoličkom školskom centru. Osim što tu rade, imaju i svoj posjed na Josipovcu nedaleko od Tuzle, te na Breškama koji je oduzet poslije Drugog svjetskog rata, a za koji se bore da im se vrati. Susretima je prethodila misa koju je u Amfiteatru predvodio ravnatelj Centra, vč. Vlatko Rosić. On je mlade pozvao da uče od Isusa Krista i da slijede njegov put, te da si ne dozvole doći u situaciju da svoje idole vide u licima sa naslovnica koji zapravo samo sijaju izvana dok je onaj drugi dio njih, onaj duhovni, sasvim nešto drukčije.

Tekst i foto: Ankica S. Č.

Tekst i foto: Ankica S. Č.

Fotografije, otvorenost i let na Mars

Asocijacija za umjetničku fotografiju BiH i Foto-klub „Tuzla“, organizirali su izložbu „Foto BiH 2008“. Predstavljeno je oko 120 fotografija različitih motiva.

Hrvatski Glasnik, a ni moja malenkost o tome nisu obaviješteni. S **Robretom-Robijem ANDREJAŠEM** i **Ozrenom BOŽANOVIĆEM**, perjanicama Foto-kluba sam u dobrim odnosima i nije mi jasno zašto me zao-bilaze.

***

Mr. Josip ŠIMIĆ, koji ima i titulu monsi-njora, pristalica je i zagovornik, kažu mi, tzv. transparentnosti, odnosno otvorenosti i javno-sti u radu Društva „Hrvatski dom“ Tuzla, čijim Upravnim odborom predsjedava dotični.

Unatoč, glede i u svezi toga nikada me, kao žurnalistu, nije pozvao na sjednicu Uprave. Eeee, zbog toga počinjem sumnjati u ono što mi je kazano.

***

Muamer DEDIĆ, definitivno „ne vjeruje“ svojemu šefu **Mirneu AJANOVIĆU**, predsjedniku Bosanske stranke. Prigodom povremenih posjeta Športsko-zračnoj luci Rainci, nadomak Kalesije, ni slučajno ne sjeda u letjelicu kojom upravlja njegov šef.

Gospodin Dedić ima jedino povjerenje u pilota **Ljubu ĐUKANOVIĆA-Đuku**, jer je i zrakoplovni mehaničar, pa tko veli može u zraku popraviti kvar na motoru ako do toga kojom nesrećom dođe.

E, moj dragi Muamere. Ako u to vjeruješ, onda si u totalnoj zabludi i prevarili su te oni koji su ti to rekli. Zato, radi karijere, karijerizma i stranačkog napredovanja vjeruj novo-pečenom pilotu Mirnesu.

***

Glumac **Muharem OSMIĆ**, ima zaista fan-tastičan glas, ali nije mu ni najbolji, ni najjači avaz u BiH. Ta snaga i moć pripadaju gospo-dinu **Fahrudinu RADONČIĆU**, vlasniku novin-ske korporacije „Dnevni avaz“, koja se u računo-vodstveno-financijskim papirima vodi i kao „Roto-press“.

***

Dnevni list „Oslobođenje“, krajem je svibnja objavilo tekst u kojem spominje domaće proiz-vođače kave.

Koliko mi je poznato u BiH nemamo proiz-vođače, nego prerađivače kave. Očividno, sara-jeski urednici bi u pomoć morali pozvati isku-snijeg kolegu iz Tuzle **Vehida JAHICA**.

***

Jedan novinski naslov je glasio: „Položaj Hrvata u Srpskoj zadovoljavajući.“

Ta konstatacija, zaključak i/ili poruka total-na je laž, jer ničiji položaj, u Bosni i Hercegovini nije zadovoljavajući.

***

Gospodine direktore HTV-a, mnoge emisije minulih dana završavale su riječima doviđenja do jeseni. Bilo bi fer da se i mi zahvalimo na pretplati do tada.

Prethodne dvije rečenice skinuo sam s jed-nog hrvatskog internet-portala, ali na dotični poziv nije bilo reakcija. Većina onih koji redovito plaćaju televizijske pristojbe to će činiti i tijekom ljeta iako će biti uskraćeni za kvalitetne emisije.

Istovjetno stanje je i s televizijama u BiH, ali glede kresanja programa nije bilo nikakvih prigovora.

***

Prvi zemljani koji će posjetiti Mars bit će - majmuni. Lansirat će ih ruska svemirska agen-cija *Ros-kosmos*, za koju se u Institutu za medi-cinsku primatologiju u Sočiju već pravi izbor budućih svemirskih putnika.

„Ljudi i majmuni pokazuju istu osje-tljivost na male i velike doze radijacije. Upravo zato smo se odlučili na niz ekspe-rimenata s majmunima, a ne s nekom drugim životinjom“, objasnio je direktor Instituta **Boris Lapin**.

Sve to bi mogla biti majmunska posla, kao i dosadašnja svemirsko-nebeska istraživanja.

***

Je li Sarajevo multikulturni i multietnički grad?, pitanje je koje sam pročitao u jednim novinama.

Uslijedilo je i pojašnjenje: „Za par godina Sarajevo će biti čisti bošnjački grad, Banja Luka srpski, a Zapadni Mostar hrvatski. To vodi ka stvaranju tri entiteta, i to pravoslavna Republika Srpska, katolička Republika Zapadna Hercegovina i islamska Republika Bosna. U Predsjedništvo će onda doći tri spa-sioca naroda svoga: reis, kardinal i episkop.“

Možda nas iz sveopće tekuće propasti izvu-ku oni - bar na onom, ako ne na ovom svijetu i u ovozemaljskom životu.

***

Jedan 45-godišnji Talijan iz Napulja, koji je bio u kućnom pritvoru, vratio se dragovoljno u zatvor da bi pobjegao od žene koja mu je neprestano zvala.

A, kuda da pobjegnju oni koje neće primiti ni u zatvor.

***

Ako poznajete prave ljude, evo prilike da zaradite 10.000 KM, glasila je početna poruka u jednom malom oglasu objavljenom u Tuzlanskom listu. Zatim je slijedilo pojašnjenje: „**TRAŽIM vezu-pomoć za zaposlenje u Termoelektrani, Elektroprivredi, Telekomu, Pošti i slično, na području Tuzle. Nagrada 10.000 KM. Telefon 066/498-393.**“

Svaki komentar zaista je suvišan, izuzev ako glodur-glavni i odgovorni urednik ove novine gospodin **Zvonimir BANOVIĆ**, nema neki svoj dodatak na sve to.

U svezi s tim suradnik Tuzlanskog lista **Hazim KARIĆ**, samo se zagonetno smješka.

Krivo (o)gledao: Nikola J. IVANOVIĆ

Sponzor rubrike „Krivo ogledalo“

Jezični savjetnik

UPORABA PRIJEDLOGA *GLEDE*

Zbog prekomjerne i često pogrešne uporabe poprijedloženog priloga *glede* u suvremenom hrvatskom književnom jeziku, pišem ovaj članak. Pišem ga i radi skromnog doprinosa širenju pravogovorenja.

Neki tu riječ smatraju nepotrebnom, drugi ju pretjeranu upotrebljavaju, treći ju smatraju zastarjelicom, a samo ju rijetki pravilno rabe. Učestalost i rasprostranjenost utjecala je na pogrešnu uporabu istiskujući prijedloge: prema, zbog i radi.

Potvrdu pripadnosti hrvatskome jeziku pronalazimo još u 18. stoljeću. Ova se riječ upotrebljavala u značenju: s obzirom na, u vezi s, što se tiče, u povodu i u pogledu. No, problem je što se *glede* danas ne upotrebljava u tom značenju, nego se iz neznanje ili želje govornika da zvuči „hrvatski“ pogrešno rabi.

Primjere pogrešne uporabe i zamjene poprijedloženog priloga *glede* prijedlozima zbog i radi lako je pronaći u praksi. Prijedlog zbog rabimo kada želimo izreći uzrok. Stoga nije dobro reći:

- Idem liječniku zbog upale grla. Pogrešno je i:
- *Glede* osnovane sumnje priveden je N. N. Treba:
- Zbog osnovane sumnje priveden je N. N.

Pogrešno je namjerni prijedlog radi zamijeniti prijedlogom *glede*.

Pogledajmo na primjerima:

- Idem u bolnice *glede* pregleda.
- Pišem jezični savjetnik *glede* podizanja razine jezične kultu-re.

U ovim je primjerima izrečena namjera pa su, stoga, rečenice trebale glasniti:

- Idem u bolnicu radi pregleda.
- Pišem jezični savjetnik radi podizanja razine jezične kultu-re.

U navedenim primjerima riječ *glede* nije bila pravilno upotri-jebljena jer njezino značenje nije bilo: s obzirom na, u vezi s, što se tiče, u povodu i u pogledu, nego je prijedlog *glede* upotrijebljen posve pogrešno umjesto namjernoga prijedloga radi i uzroč-noga zbog. Riječ *glede* ne treba potiskivati iz jezika i pri pravilnoj uporabi treba joj dati prednost zbog ekonomičnosti i raznolikosti. Evo nekoliko dobrih primjera:

- *Glede* vaše žalbe mogu reći još i ovo. (*Glede* u značenju u svezi s.)
- Mogu reći samo pohvale *glede* organizacije posjeta ameri-čkoga predsjednika. (*Glede* u značenju što se tiče.)

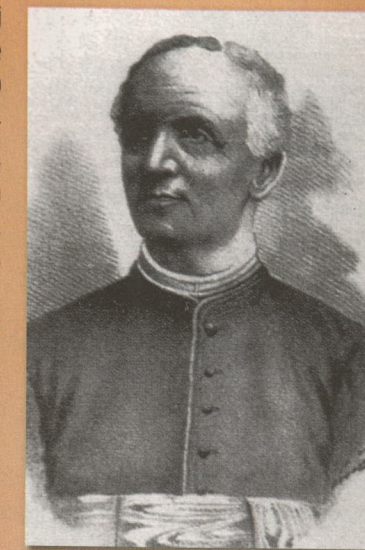
Miranda Glavaš-Kul

Povijest hrvatskog jezika

FILOLOŠKE ŠKOLE

Na temeljima koje su izgradili ilirci u drugoj polovici devetnaestog stoljeća nastavlja se izgradnja hrvatskoga standardnoga jezika. O tome kako postići potpuno jedinstvo u knji-ževnom jeziku postojala su različita mišljenja. Rasprave su se uglavnom vodile oko toga kako se treba odnositi prema nešto-kavskom, u prvome redu kajkavskom, jezičnom naslije-đu.

Adolfo Veber Tkalčević

Pojavilo se nekoliko filoloških škola koje su nudile različite mogućnosti rješavanja pojedinačnih problema. Zagrebačku je pred-vodio **Adolf Veber Tkalčević**, riječku **Fran Kurelac**, a zadarsku **Ante Kuzmanić**.

ZADARSKA ŠKOLA: Zadarska škola na čelu koje je bio već spomenuti Ante Kuzmanić (1807.-1879.), zalagala se za očuvanje ikavice i dalmatinsko-slavonske slovopisne tradicije.

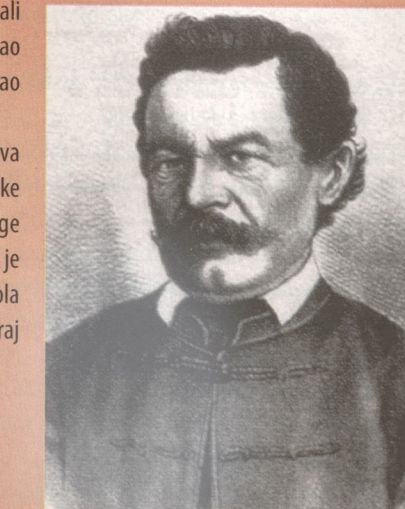
Kuzmanić je svojim pristašama bio žestoki protivnik zagrebačke škole, koja se naslanja na tra-diciju ilirizma, osobito se protiveći jekavici, grafijskoj reformi i ujedinjenju Južnih Slavena.

Njegovi su sljedbenici prihvatili grafijsku refor-mu, ali su ostali dosljedni ikavici. Njihovom je programu bio bliži i **Vuk Stefanović Karadžić** sma-trajući da je bolje pisati dite (nego dete - s ro-gatim e). Njemu je načelo „jedan dijalekt za jedan književni jezik“ više odgovaralo od kon-cepta standardnoga jezika temeljnog na svim trima hrvatskim narječjima za koji su se zalaga-li pripadnici zagrebačke škole.

RIJEČKA ŠKOLA: Riječka škola čiji je vođa bio **Fran Kurelac** (1811.-1874.) bila je zanesena preporodnom idejom sveslavenstva. Kurelac i njegovi suradnici smatrali su da osnovu stan-dardnoga jezika trebaju činiti oni morfološki i leksički elementi koji su zajednički veći slaven-skih jezika. Upravo stoga je bio zagovornik tradi-cionalnih, i vrlo zastarjelih, jezičnih oblika.

Zagovarali su pisanje genitiva množine bez nastavka (npr. Nema sokolov, sel, žen...; pisanje 1. osobe jednine s nastavkom -u (npr. ja izvedu, ja ispeltu...) te pisanje starog oblika pojedinih riječi (npr. što za što, vsaki za svaki...) Zbog ovakvo zastarjelog jezičnog programa pred-stavnici zagrebačke filološke škole nisu imali izgleda za uspjeh. Kurelac je do smrti ostao vjeran svojim tezama te je vrlo brzo ostao posve usamljen.

Postojanje filoloških škola i njihova međusobna borba osnovne su karakteristike književnojezične povijesti tijekom druge polovice devetnaestog stoljeća. Četvrta je filološka škola, poznata pod imenom škola hrvatskih vukovaca, ojačala tek pred kraj stoljeća.

Fran Kurelac

HRVATSKA RIJEČ

Što je dobro znati o ljubavi?

Ljubav

Od samog početka svoje povijesti, čovjek pokušava objasniti pojam ljubavi i odgovoriti na pitanja koje sve vrste ljubavi postoje.

Ljubav je druga riječ za davanje, primanje i razmjenu osjećaja s jednom ili više osoba u našem životu.

Ljubav je posebna energija koja daje značenje svemu oko nas. Ona može ponekad značiti i bol jer ljubav ne traje vječno.

Ljudi koji nisu u mogućnosti da vole sami sebe, rijetko mogu osjećati ljubav koju bi podijelili sa drugima.

Ljubav prema roditeljima, bračnim partnerima, djeci, obitelji, zemlji i mjestu – su samo neki od oblika ljubavi na koje pomislimo kad govorimo o ljubavi. Međutim, postoji još mnogo aspekata ljubavi.

Ako zbog nekog nesretnog razloga osoba koju smo najviše voljeli nije više s nama, ne znači da je ljubav završila i da nećemo ponovno moći voljeti.

Ljubav je dragulj s mnogo ploha i velika pokretačka sila u našem životu, čak i onda kada ni sami nismo svjesni.

Kako iskazati ljubav?

Nije uvijek lako pokazati ljubav, naročito u uvjetima previranja i nemira u životu pojedinca i čitavih naroda.

Kada stvari idu glatko u životu i kada smo s onima koje volimo, iskazivanje ljubavi nije teška stvar. Ali u ratnim vremenima i uvjetima razaranja, ljubav može izgledati vrlo, vrlo daleka. Ljudi oko nas mogu biti stranci i mi ne znamo kako iskazati našu osnovnu potrebu za ljubavlju.

Ponekad u tim okolnostima i najmanja gesta mnogo znači, za ljude koji su izgubili ljubav, običan smijeh, dodir, suosjećanje u bilo kojem smislu, puno može značiti.

Prijateljski susreti, druženje i spremanje jela sa onima koje volimo ili onima za koje osjećamo da imaju potrebu za ljubavlju, predstavljat će izraz pažnje i brige.

Biti ljubazan, nesebičan i moći praštati često je vrlo teško, ali to su važni elementi, ako želimo da ljubav traje.

Ljubav i usamljenost

Riječ ljubav i razumijevanje su često međusobno povezane, ali znamo da je ljubav često povezana i sa boli.

Svatko živi u svom ambijentu, a to često nije svijet toplog razumijevanja i ugodnih odnosa.

Ponekad ljudi prolaze kroz tako nesretne situacije da ih učine još više nesposobnima da daju ili primaju ljubav.

Pokušajte ponašati se prema tim ljudima s razumijevanjem, jer će to razumijevanje postati osnova za ponovno uspostavljanje povjerenja i kontakata s drugim ljudima.

Nažalost, tvrdnja da prava ljubav ide bez boli je samo bajka.

Ljubav može uvećati gubitak i tugu.

Gubitak ljubavi može se činiti kao krajnja usamljenost.

Ali, ljubav su također sjećanja, održavanje topline i nade i obiteljske vrijednosti, ožive kroz mlađe članove.

Ljubav može ponovno početi

Jedna od karakteristika ljubavi je da se ponovno vraća u različitim oblicima. Kaže se da je usprkos prolaznosti čovjeka, ljubav neprolazna i neuništiva.

Često prvi korak k ponovnom pronalaženju ljubavi, je ponovno uspostavljanje komunikacija s drugim ljudima, odnosno izlaženje iz isključivosti vlastite boli.

Kada se jednom učini prvi korak, važno je pokušati i pokazati brigu i interes za druge. To je jedan način iskazivanja ljubavi.

Konačno nemojte se bojati dozvoliti drugim ljudima da Vam pomognu u poduzimanju prvih koraka u Vašem novom životu, u pronalaženju nove snage i obnovljene sposobnosti da volite.

Marie Stopes – INTERNATIONAL

Hvalospjev ljubavi

**Kad bi sve jezike ljudske govorio i anđeoske,
a ljubavi ne bi imao,
bio bi mjed sto ječi
ili cimbal sto zveči.**

**Kad bi imao dar prorokovanja
i znao svoja otajstva i sve spoznaje;
i kad bih imao svu vjeru
da bih i gore premještao,
a ljubavi ne bi imao – ništa sam.**

**Kad bih razdao sav svoj imetak
i kad bih predao tijelo svoje da se sažeže,
a ljubavi ne bi imao – ništa mi ne bi koristilo.**

**Ljubav je velikodušna,
dobrostitva je ljubav, ne zavidi,
ljubav se ne hvasta, ne nadima se;
nije nepristojna, ne traži svoje,
nije razdražljiva, ne pamti zlo;
ne raduje se nepravdi, a raduje se istini;
sve pokriva sve vjeruje,
svemu se nada, sve podnosi.**

**Ljubav nikad ne prestaje,
Prorokovanja? Uminut će.
Jezici? Umuknut će.
Spoznaje? Uminut će.**

**Jer djelomično je naše spoznanje,
i djelomično prorokovanje.**

**A kad dođe ono savršeno,
uminut će ovo djelomično.**

**Kad bijah nejače, govorah kao nejače,
mišljah kao nejače, rasuđivah kao nejače.**

**A kad postadoh zreo čovjek,
odbacih ono nejačko.**

**Doista, sada gledamo kroz zrcalo,
u zagonetki, a tada – licem u lice!**

**Sada spoznajem djelomično,
a tada ću spoznati savršeno,
kao što sam i spoznat!**

**A sada ostaju vjera, ufanje i ljubav
– to troje –
ali najveća je među njima ljubav.**

1. Korinćanima 13

PEDESETA OBLJETNICA MATURE DOBOJSKIH I ĐAKOVAČKIH GIMNAZIJALACA

Doboj

Dragi i veoma poštovani gospodine Novosel,

Veoma nam je drago da ste se odazvali našem pozivu i došli na naše druženje povodom obilježavanja pola vijeka od našeg ISPITA ZRELOSTI. Zahvalni smo Vam i na lijepim riječima kojima ste prpratili naše prozivanje i na krasnom druženju koje će mi dugo, dugo ostati u sjećanju. Posebno smo bili obradovani Vašom svježinom duha, kao i saznanjem da ste si još uvijek intelektualno veoma angažirani.

Žao nam je što imate nekih zdravstvenih problema, ali vjerujte da ih svi koji smo se onaj dan sastali u rodnom mjestu Vašega sina imamo u izobilju.

Vama od srca želimo brzo ozdravljenje.

Srdačan pozdrav,

Vlatko Doleček

Đakovo

Dragi naš profesore, dragi naš Juraj!

Pedeseta obljetnica mature maturanata đakovačke Gimnazije održana je 31. svibnja 2008. godine. Kroz sve prošle obljetnice ste bili uz nas (jedino ste nedostajali u teškim ratnim vremenima).

Nažalost, ovu jubilaru obljetnicu smo morali proslaviti bez Vas! Iako fizički niste bili s nama, bili ste s nama u našim mislima, srcima, razgovorima... Zamišljali smo da nas Vi prozivate, da s nama razgovarate, da se zajedno veselimo, da zajedno plešemo...

Sakupili smo se u Gimnaziji, u kabinetu latinskoga jezika te se prisjetili Vašega prvog sata latinskoga i prve latinske riječi koju ste nas naučili – amo, amare. Bili smo mladi i nismo tada ni shvatili (možda te riječi – ljubiti – koja je prva i posljednja zapovijed i na kojoj bi zapravo trebao počivati sav život. Tek smo kao zreli ljudi shvatili da se Vaš život i Vaše djelovanje temelji na tome, shvatili smo da ste u jednoj multikulturalnoj sredini svojom ljubavlju prema čovjeku, svojim radom, svojim ljudskim poštenjem, svojom tolerancijom zaslužili svako ljudsko poštovanje i ugled. Mi Vam želimo dobro zdravlje da i dalje radite na dobrobiti hrvatskoga naroda u tuzlanskom kantonu kao i da ekumenski djelujete u bosanskim različitostima i da budete na ponos svih koji žive u Vašoj sredini.

A mi, Vaši učenici, se nadamo da ste zaboravili sve nepravde, koje su Vam nanese u vlastitoj domovini, nadamo se da će Vas poslužiti dobro zdravlje i da ćemo slijedeću obljetnicu proslaviti zajedno.

Svi Vas volimo i puno pozdravljamo – Vaši prvi učenici!

U ime organizatora – Barica Ilić, Đakovo, 5. lipnja 2008.

Glavni i odgovorni urednik Hrvatskoga Glasnika g. Juraj Novosel svojom svježinom i elanom ubire nadu da će Đakovčani i Dobojljice još dugo godina proslavljati svoje obljetnice u društvu prvoga Glasnikovog čovjeka.

50 GODINA MATURE

PROSLAVA 40. OBLJETNICE MATURE

Jubilej 40. obljetnicu mature u Franjevačkoj gimnaziji u Visokom 21. lipnja 2008. proslavila je generacija maturanata 1964-68. Okupio se veliki broj maturanata ove generaciji iako žive i rade u zemlji i inozemstvu. Za sve prisutne misu zahvalnicu u samostanskoj crkvi predvodio je provincijal „Bosne Srebrene“ fra Mijo Džolan uz koncelebraciju svećenika koji su slavili 40. obljetnicu i svećenici koji su slavili druge obljetnice.

Na svečanoj večeri koja je priređena njima u čast, kao i maturantima koji su maturirali ove godine gvardijanu samostana prof. fra Josipu Ikiću i cijelom profesorskom zboru zahvalio je Ferdo Širić, pravnik iz Zagreba, koji je naglasio da je ponosan što je završio ovu gimnaziju koja je svima dala solidan odgovor i naobrazbu.

Ova generacija je dala značajne ljude koji djeluju kao svećenici franjevci već tridesetak godina. Među kojima je i provincijal fra Mijo Džolan, profesori na Franjevačkoj bogosloviji dr. fra Stjepan Duvanjak i dr. fra Ivo Marković, voditelj interreligijskog zbora Pontanime, fra Martin Antunović direktor gimnazije KSC u Tuzli, fra Dominko Batinić, fra Ivo Jurišić, fra Ćiril Lovrić afirmirani pastoralni radnici. Ostalih dvanaest maturanata završio je studij na drugim fakultetima u zemlji i inozemstvu i danas su značajni ljudi koji su se dokazali na privrednom, prosvjetnom i kulturnom polju.

Jedan od njih je i gospodin dr. Marijan Brajinović savjetnik u vladi Austriji, dok drugi obnašaju dužnosti u BiH, Hrvatskoj, Njemačkoj i Austriji, kao prof. Slavko Arapović, Tihomir Nuić, Drago Tolić, Đuro Mikić, Ivo Laštro, Nikola Žilić, Ferdo Širić, Ivo Pačar, Mato Marčinković, Jozo Ljubičić i Ivan Brizić. Jedini živući profesor koji je predavao ovoj generaciji je dr. fra Ignacije Gavran koji je proslavio 75. obljetnicu mature.

Dugo u noć razgovaralo se o životnim putevima i sjećanjima na život proveden u visokoj franjevačkoj gimnaziji. Sutrada su posjetili franjevački samostan u Fojnici, obišli knjižnicu i muzej i obećali da će se sastati ponovo za pet godina.

M. A

I OD CRNOG *ima crnije!!!*

Mama! Mama!, vrištala su djeca po drijenačkim i šibošničkim dvorištima. Majke su "ko bez glave" istrčale u dvorišta i prateći dječje poglede, ugledale pravi pravcati autobus. Gotovo mileći prolazio je pored njihovih kuća šaren kao djetlić. S vrata, poluotvorenih prozora, s krova autobusa visjeli su šareni ručnici, vezene marame, košulje, tkane ponjave... Na desetke šarenih vjenčića, napravljenih od zelenih grančica i mirisnog poljskog cvijeća. Iz svakog dvorišta, prolazak šarenog ljepotana pratila su nasmijana lica i mnogobrojne ruke podignute u znak pozdrava. Djeca su vrištala od radosti, stariji su klimali glavama s ushićenjem i odobravanjem.

"E svaka mu čast!" prozbori jedan od "viđenijih" mještana. "Kome to čast svaka?" upitaše okupljeni. "Zar ne znate što ovo znači?" iznenađeno će ovaj. "Ova će se cesta uskoro asfaltirati. Jamstvo zato je lično drug Majo. Prije nekoliko dana prošao je cestom Marije Terezije (tako su stariji zvali ovu prometnicu) i kažu da se vrlo iznenadio i puno naljutio, jer je ova cesta od Šibošnice preko Doknja do Tuzle već odavno trebala biti asfaltirana. Neki kažu i da je izdao hitnu naredbu određenim drugovima, da se nepravda, koja je nanesena narodu u dolini rijeke Šibošnice ima ispraviti u što skorije vrijeme."

No, kako tada tako i dana današnjega.

Još jedna potvrda narodnoj mudrosti: obećanje ludom radovanje! Još jedna potvrda, da se sve ili skoro sve mijenja. I ljudi i sustavi i interesi i uvjerenja se mijenjaju, ali obećanja ne mare za promjene kao ni cesta Marije Terezije, koju je carski dvor u Beču održavao i koristio kao najekonomičniju prometnu vezu između grada soli i ugljena, preko Brčkog sa zapadnom Euro-pom. A kako to, zbunjeno su ovdášnji žitelji, da niti bivši drugovi niti novopečeni demokrati ne prepoznaju važnost i ekonomičnost ove prometnice. U svakom slučaju zabrinutost mještana je sve

prisutnija, kao i pitanja zašto su ovi krajevi zapostavljeni i bez ikakve potpore. Možda bi trebalo napomenuti, da su naselja u slivu rječica Piperke i Drijenačice u rijeku Šibošnicu od davnina, a tako i dana današnjega - multietnička.

U demokratskom svijetu bi bila pod posebnom državnom skrbi. Ako je jednakopravnost triju naroda temelj BiH ustavu i ako je tolerancija i uvažavanje različitosti temelj našem zajedničkom opstanku na ovim prostorima, onda bi valjda oni pod čiju "upravu" spada Šibošnica i naselja oko nje, ne samo trebali, nego bi i dužni bili prepoznati ove vrijednosti i to upravo ovdje, gdje tri naroda žive u zajedništvu i gdje se govori jezikom zdravog razuma, suživota i uvažavanja. A da ove vrijednosti i nisu baš prepoznate, mišljenja je velika većina ovdášnjih žitelja. Evo i par njihovih argumenata:

Ustanove, koje su Šibošnicu činile centrom (varošicom) ili su ugašene ili premještene (Banka, OS, Matični ured,...) Zašto? Je li o tome trebalo možda i narod pitati? Nije li riječ o demonstraciji samovolje? Hoće li ista sudbina zadesiti i ambulanu i apoteku?

Polusušeni objekti, koji u sumrak avetinijski djeluju i danas „ponosno“ stoje u Šibošnici, u Drijenči,... i izgleda nikome puno ne smetaju.

Ista "briga" i do miniranih polja, njiva, suma,... a i ovdje ljudi žive, a možda bi ih i više ovdje živjelo

da nije te opasnosti. „Briga“ za ovaj kraj i narod koji ovdje životari potvrđuje se i u odnosu do spomenute prometnice. Nije li možda ovo demonstracija samovolje?

Mještani MZ Drijenča u više navrata pokušavali su dobiti dozvolu od općinskih mjerodavnih organa za ponovno otvaranje pijace (na starom mjestu) na teritoriju MZ Drijenča. Uzalud!! Nisu je dobili!! Da bi na kraju dio tog prostora od pijace bio izdan privatnoj osobi!! Neshvatljivo!! Neprihvatljivo!!

Prometni znakovi po Drijenči su postavljeni bez ikakva reda, tako da se teško orijentirati. Npr. iako ste dobrano u Drijenči po znakovima ste još uvijek u Šibošnici. A po putokazu na kojem piše Drijenča, stječe se dojam, kao da Bučje nije dio Drijenče. Ako je suditi po priopćenju za javnost, koje su objavili vijećnici OV Čelić 28.03.2008, izgleda da smo mještani u slivu rječica Piperke i Drijenačice u rijeku Šibošnicu još i dobro prošli. Naime, nakon 7. i 8. izvanredne sjednice u OV Čelić, nastupila je blokada rada OV. Dosadašnja izvršna vlast izgubila je većinu u parlamentu, obzirom da su je napustila 2 vijećnika, ali i dalje ignorira i zanemaruje OV. Kako ovo ponašanje u demokratskom sustavu prolazi?

IZGLEDA STVARNO DA I OD CRNOG CRNIJE IMA!!!
Andelko Knežević

Ordinacija za fizioterapiju

"VITA"

Albina Herljevića 14(iza pošte na Slatini)
75000 Tuzla

- bolovi u leđima
- bolovi u vratu i leđima
- sportske povrede
- deformiteti
- oduzetosti
- kućne posjete
- vježbe u grupi
- grijanje mineralnim blatom

- uzimanje mjera za ortopedske uloke i cipele
- kinezoterapija
- ru na masaža
- elektroterapija
- manualna terapija
- magnetoterapija
- kinesiotaping
- terapija laserom

AKCIJA PAVIĆ KOMERC TUZLA

doo PAVIĆ KOMERC
Ljepunice bb
75 000 Tuzla
Tel: 035/384 487

"KLJUČ U RUKE - UŠTEDA IZ SNOVA"

Budite brzi i sklopite Ugovor o kupovini vozila iz proizvodnog programa CITROËN.

Ne propustite ovu fantastičnu ponudu!

KREDIT BEZ ŽIRANATA DO 7 GODINA
KAMATNA STOPA VEĆ OD 6,7%
MOGUĆNOST KUPOVINE PO SISTEMU STARO ZA NOVO

Hrvatska – Turska

Najvažnija sporedna stvar na svijetu nogomet prošli je mjesec sve muževe i dečke zakovala za fotelje, a dame su tako imale priliku praviti se da „obožavaju“ nogomet. Kaže mi jedna kolegica

neki dan da dok su po dvije utakmice dnevno bile, ona bi sebi u svakoj reprezentaciji našla po jednog zgodnog nogometaša i onda njega pratila i tako joj je bilo lakše gledati tekme, a sutra bi na poslu s kolegama po cijeli dan imala što pričati. Tako da je ostavila dojam na sebi univerzalne djevojke kojoj je nogomet drag, a Žuja zakon. Pitala sam je tko joj je najzgodniji. Kaže mi, ma tko drugi nego Slaven Bilić. Smijala sam se, jer je on čak i u Hrvatskoj proglašen najpoželjnijim neženjom. No bilo bi dobro kada bi s Eura samo išle lijepe vijesti. Dok je nogomet sjedinjavao muškarce i žene, tek jedna utakmica na cijelom Euru uspjela je podijeliti nacije u BiH. Utakmica Hrvatska – Turska ostavila je tek jedan dokaz da rat u glavama ljudi još uvijek nije završen i da Međunarodnoj zajednici još nije vrijeme krenuti iz BiH. Tek što se saznalo da će u četvrtfinalu Hrvatska zaigrati s Turskom, mediji su u tome našli odličnu senzaciju, pa su tako i sigurnosne institucije tu utakmicu proglasile događajem visokog rizika. Tek nakon te utakmice vidjelo se da sve reforme koje se u ovoj lijepoj i nesretnoj zemlji pokušavaju donijeti su sasvim nepotrebne jer među ljudima niti jedna reforma nije ostvarena. Ta reforma bila bi pružena ruka jednih i drugih i trećih. Sve je isto kao i prije petnaest godina. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju s EU najbolji je pokazatelj da iako je postignuta politička volja, da te volje među ljudima još uvijek nema. Na žalost, Mostar je opet bio podijeljen, nacionalna netrpeljivost se osjetila, svi su se bojali te utak-

mice, a veliki broj policajaca vratio je Mostarce u ratno vrijeme. I tako dok se očekuje da konačno jedni drugima pruže ruku, razbiju onu crtu razdvajanja, naše institucije narede da vojska policajaca stoji na toj istoj crti i ne da nikome maknuti. Tek se sada pitam da to sve tako nije bilo, bi li uopće bilo nereda. Tako je tu noć gorilo našom lijepom BiH nebo. U Mostaru su palili zastave, jedni jednu, drugi drugu. U Sarajevu kolone vozila nosile turske zastave, u Zenici se uzvikivalo „Tekbir- Allahu ekber“. Budući da sam Travničanka, tamo je bio čak i vatromet i to neviđen do sada, kolone vozila prolazile su kroz grad i pjevalo se „Zagreb će biti Turska mahala“. Sve je to naša Bosna i Hercegovina bila nakon jedne utakmice nakon koje su brojni mladići noć proveli u pritvoru. Tuzla..... Što je bilo u Tuzli? Nije baš bilo vatrometa, ali bile su i ovdje kolone vozila, ali i klanjalo se pred Kapijom.

Međutim, sve je to što se događalo svima je neshvatljivo, ali još je neshvatljivije i to da se slavi pobjeda one reprezentacije koja je BiH izbacila s Eura. Turska se navijačima u BiH uopće nije zahvalila na svesrdnoj pomoći, dok je izbornik Hrvatske reprezentacije Slaven Bilić na prvoj konferenciji za tisak istaknuo upravo potporu navijača kako onima u Hrvatskoj, tako i onima iz BiH.

Što vi mislite koliko će još godina trebati da se vratimo u normalu? Vjerojatno još dugo dugo. Teško je biti normalan u ovoj zemlji, jer glavna odrednica svakog čovjeka je njegova nacija. Po njoj se sve mjeri. Nije ni čudo što nam mladi odlaze, što negdje drugo do izražaja dolazi njihovo znanje i njihova sposobnost. I sama se pitam je li ovo pravo mjesto za ostati i biti ovdje. Iako sam se klela u svoju zemlju i smatrala da je ovdje izazov ostati, sve više sumnjam u svoje odluke. Mene ovdje drži jedino posao i to mi je ono što mi daje nadu da će doći neko bolje vrijeme i to je ono što me tjera da ostanem. Prije godinu dana jedna moja poznanica otišla je u Rijeku. Muž joj je tamo dobio posao i odlučili su otići. Nakon samo godinu dana, rekli su da se više nikada ne bi vratili. Ona je također vrlo brzo dobila posao. Mladi su i treba izgraditi obitelj, treba imati djecu i pružiti im sigurnost i topao dom. Naše obitelji su naša nada i

naša sigurnost. Koliko se vodi računa o tome da se zaštiti te obitelji, koliko im se daje poticaja da rađaju, da budu izgrađene u normalnom društvu. Kod nas su još uvijek normalne dvije škole pod jednim krovom, još uvijek u malim općinama imamo dvije ambulante koje su deklarirane kao Hrvatska i Bošnjačka. Ja nekako smatram da u Tuzlu nije ušla takva primitivnost i nekako se nadam da nikada i neće. Baš kada mislim da smo mi stvarno grad koji istinski njeguje sve nacije i sve kulture, onda se uvjerim da je to tek samo jedna prezentacija javnosti grada takvog. Susjeda mi kaže da njezinog radnog kolegu koji je Bošnjak na poslu su čak napadali jer je sina upisao u Katolički školski centar. Govorili su mu da je sina upisao u Vatikan.

Ipak, valja nam ići dalje kroz život i boriti se. Iako nekada sama kažem da se ne smije u životu posustajati i sama posustanem. U novinarskom poslu vrlo lako se može vidjeti kakvi su ljudi i naši političari. Stoga mi novinari, iako ne želimo, ponekad se dotičemo vrlo bolnih tema, a teme koje najviše prostora dobivaju jeste upravo taj odnos između tri naroda. Iako uđemo u takve teme veoma optimistično, vrlo brzo taj optimizam padne. Nije baš sve tako idealno. Nije ni blizu idealnog.

Sada ćemo biti svjedoci brojnih obiljepljenih plakata s kojih će nam se smiješiti oni isti političari koji su se smiješili i 1995. godine. Neka vas ne iznenade nova krpljenja naših lokalnih cesta. Valjda će moći izdržati do listopada. No, ono što je najbitnije jeste ostati čovjek. Izbor je do sada bilo jako mnogo, pala su brojna obećanja i svi smo se nadali. Međutim nitko ništa ne može napraviti bez zelenog svjetla Visokog predstavnika. Na žalost nas još uvijek oduševljavaju događaji u kojima ćemo se odvajati jedni od drugih, a treći će graditi svoj mali dio zemlje i nikada je neće dati. Sve dok je tako i mi ćemo stajati na jednom mjestu. Utakmica Hrvatska – Turska pokazala je da još uvijek niti pola koraka nismo krenuli naprijed. No, ne gubite nadu, ni ja je ne želim gubiti. Budite hrabri i vjerujte u neko bolje sutra. Srdačan pozdrav iz „multi kulti“ Tuzle.

Maja Nikolić

GRAĐEVINARSTVO
PROIZVODNJA
TRGOVINA

LUCIANA

Adresa: Magistralni put bb, Lukavac, BiH
Tel/fax: ++387 35 553 454, 553 453

E-mail: luciana@bih.net.ba
www.luciana.ba

Iz života poznatih

FENIKS

Prosudba

Neki nedobudni pisac donio je slavnim nje-mačkom književniku i publicistu Heinrichu Heineu (1797.-1856.) svoju novu knjigu, tek izašlu iz tiska, te zatražio njegovu prosudbu. Nakon nekoliko dana ponovno su se susreli i Heine reče piscu:

„Vidite, čitajući vašu knjigu zaspao sam, ali spavajući sanjao sam kako i dalje čitam, a osjećaj dosade bio je toliko snažan da sam se odmah probudio!“

Pjesma

Kada je skladatelj Giacomo Puccini (1858.-1924.) bio još mlad, odnio je milanskom izdavaču Riccardiju svoju najnoviju kompoziciju, moleći ga da je objavi. Riccardi je uzeo rukopis, brzo ga pogledao i vratio autoru riječima:

„Žao mi je, ali vašu kompoziciju ne mogu objaviti, iako je dosta dobra.“

„Kako to?“, žalosno je upitao Puccini.

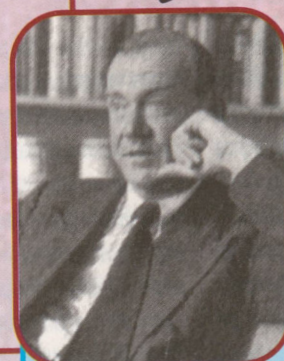
„Vidite, mladi prijatelju, vašu pjesmu neće pjevati nijedna žena jer počinje riječima: 'Kad bijah još mlada'.“

Kajanje

Znameniti engleski romanopisac Graham Greene (1904.-1991.), višestruki kandidat za Nobelovu nagradu i poznati scenarist (film „Treći čovjek“ Carola Reeda), jednom je prilikom izrekao i ovu misao:

„Čini mi se da se mi počinjemo kajati za naše pogreške tek onda kad postajemo svjesni da ih više nećemo moći ponoviti!“

Preporuka

Neki mladi glumac zamolio je književnika Georgea Bernarda Shawa (1856.-1950.) da mu napiše jednu preporuku i Shaw mu je na svoj način izašao u susret. Preporuka je glasila:

„Najtoplije preporučam glumca gospodina R. Igra Hamleta, Cezara, Shylocka, bridž i bilijar. Bilijar igra najbolje.“

Izbor

Velikog grčkog vojskovođu Temistokla (524.-460. prije Krista) prijatelj je zapitao: „Kad ne bi bio slavan vojnik, što bi ti više volio biti: Ahil ili Homer?“

Temistoklo se samo nakratko zamislio i zatim odgovorio:

„A što bi ti više volio biti: pobjednik olimpijskih igara ili trubač koji ga proglašava pobjednikom?“

Razlog

Talijanski pjesnik, romanopisac i dramatičar Luigi Pirandello (1867.-1936.) došao je k odvjetniku da mu sastavi tužbu za razvod braka.

„Kakvi su vaši razlozi?“, upitao ga odvjetnik.

„Oženjen sam!“, samo je kratko uzvratio Pirandello.

Priroda

Modernističkog slikara Pabla Picassa upitali su je li priroda uistinu takva kakvom je 'on slika, a on je odgovorio:

„To bi bilo strašno.“

Govorništvo

Velikog rimskog govornika i filozofa Marka Tulija Cicerona (106. do 43. prije Krista) jednom je neki znanac upitao kaže li on uvijek svakome sve što ima kazati. Ovaj mu je odgovorio:

„Govorništvo je vještina kojom se kaže samo ono što se mora. Samo ludak govori sve!“

114 godina tradicije

projektiranje i proizvodnja
remont i održavanje
usluge

www.tzv-gredelj.hr

GREDELJ

Zdravlje

Prevencijom do zdravlja

U Tuzli je početkom lipnja održan VI. po redu Simpozij o kontroli bolničkih infekcija BiH s međunarodnim sudjelovanjem iz Hrvatske i Srbije. Na konferenciji se posebno govorilo o različitim aspektima bakterija kao uzročnika bolničkih infekcija, prevenciji i njihovom učinku. Liječnici su se dotaknuli i tema iz oblasti intrahospitalnih infekcija. „U tijeku simpozija bilo je deset predavača iz Sarajeva, Zagreba i Tuzle. Prezentirano je i 19 stručnih radova, simpozij je posjetilo oko 200 sudionika. Naš glavni cilj je bio da se zna tko obolijeva, tko prenosi i tko nosi bolničke infekcije“, istaknula je dr. Fatima Numanović, predsjednica Organizacijskog odbora. Dr. Sead Ahmetagić također se dotaknuo značaja bolničkih infekcija i rekao da je ova tema sve više zastupljena i u svijetu. „Ja sam govorio također o zlatnom stafilocoku, jednoj vrsti bakterije koja je uzročnik i bolničkih i izvanbolničkih infekcija. Bolničke infekcije značajno povećavaju broj komplikacija, smrtnosti, razvoja drugih bolesti. Ono što ovakve simpozije karakterizira jeste upravo edukacija o infekcijama da se pravovremeno liječe, jer se na taj način smanjuje broj komplikacija“, ističe dr. Sead Ahmetagić. Bolničke infekcije predstavljaju posebnu profesiju unutar medicine. „Edukacija je permanentna, kontinuirana i ovim simpozijem nismo željeli govoriti o subjektivnim stavovima nego da na jedan znanstveno utemeljen način prezentiramo i učimo od ljudi koji imaju široko obrazovanje i tako djelujemo i pravimo programe“, ističe dr. Fahrija Skokić. Svi zaposleni u medicini zaslužuju zdravo zdravstveno okruženje. Valja svakako naglasiti da do 10% infekcija dolazi upravo s pacijentima, ali i s posjetiteljima. Naglašeno je i da se građani vrlo često nose neodgovorno pri ulasku u bolnice i posjete. Naime, veliki broj je onih koji donose razne vrste hrane, od čevapa, sendviča i svega drugog, a što u bitnoj mjeri doprinosi širenju infekcija. Tako je naglašeno i to da se nerijetko u bolnicama može vidjeti kako u sobama u kojima leži i po pet pacijenata se nađe takva hrana. „Kada donesu čevape i nekako to možemo podnijeti, ali imamo slučajeve gdje se pacijentima donose čak i sirutke. Zamislite kada ta sirutka stoji tu po nekoliko dana i kad eksplodira“, ispričala nam je u neobveznom razgovoru dr. Fahrija Skokić. Ono što je bitno reći jeste da i bolnice u BiH imaju isti tretman prevencije protiv bolničkih infekcija kao i druge bolnice u svijetu.

Maja Nikolić

Betakarotenom protiv alergije na sunce

Sunce je svake godine sve jače i UV zrake nam donose mnoge tegobe. Najveći zaštitnici kože su vitamini i minerali i to: vitamin B skupine, vitamin A, vitamin E i minerali kao natrij, magnezij, kalcij... Zato je potrebna vitaminizacija prehranom i dodacima prehrani. Konzumirajte svakodnevno zeleno lisnato povrće koje je bogato mineralima i vitaminom. A, zatim grahove, pšenične klice, meso, ribu, jer su odličan izvor B vitamina. Mrkva, mlijeko, maslac i jaja su bogat izvor vitamina A, dok E vitamin naći ćete u žitaricama, pšeničnim klicama i zelenoj salati. Travnice su sada bogate voćem: maline, trešnje, breskvice, bobice, marelice... to je voće bogato vodom i antioksidansima naročito vitaminom A, u obliku beta-karotena, koji se u organizmu pretvara u vitamin A kada je to potrebno. Upravo zbog toga, beta-karoten neće prouzročiti neželjene učinke koje može izazvati vitamin A kad se uzima u prekomjernim količinama. Vitamin E i C najučinkovitiji su kada se uzimaju zajedno zato zelena salata s limunom je idealna kombinacija za osvježanje i zaštitu. Potrebno je uzimati i dodatke prehrani poput Multivit (B kompleks), vitamine A, C, E, selen i cink, i minerale (kalcij, magnezij). Konzumirajte puno tekućine. Koristite kreme koje sadrže zaštitne faktore.

Voće – saveznik u borbi protiv depresije

Znanstveno je dokazano i provjereno da banane i naranče pomažu u popravljanju raspoloženja. Magnezij koji se nalazi u bananama i vitamin C kojim su bogate naranče pomažu u postizanju dobrog raspoloženja i sprječavaju padanje u depresiju.

Dakle, kako biste bili dobro raspoloženi, a pritom se i zdravo hranili, navalite bez straha na omiljeno voće – podiže raspoloženje i topi mrske masne naslage.

Zdrava prehrana

JEDITE BOLJE, BIT ČETE ZDRAVIJI

U zdravoj prehrani važnije je kako jedemo nego što jedemo. Nakupite li pogreške u prehrani, lako je moguće da ćete nakupiti i suvišne centimetre i naslage čak na potiljku i gležnjevima

Kako vratiti izgubljenu vitkost

Znate li što se događa za vrijeme jela i probave, zašto su spojevi nekih namirnica štetni za probavu, ali i za vitkost? Potrebno je znati što više, pa ćete se lakše riješiti neželjenih oblina.

Ne odričite se

Svakog dana tijelu treba dati određenu količinu masnoće, šećera

koji se sporo razgrađuju (mahunarke, žitarice), bjelanjčevina (meso, riba, jaja), vlakna (povrće), vitamini, minerala, oligoelementa i vode. Nedostaje li jedna od tih tvari, dolazi do poremećaja ravnoteže. Potrebno je, dakle, odabirati namirnice koje omogućavaju normalnu probavu i time pomažu mršavljenju.

Jedite pravilnim redoslijedom

Poštujući redoslijed namirnica koji vam predlažemo nećete opteretiti probavu, a time i cijeli organizam, i pomoći ćete izlučivanje štetnih tvari.

Zajutrak

Započnite dan kruhom od cjelovitih žitarica i svježim maslacem, uz neku namirnicu bogatu bjelanjčevinama (kozji sir, jaja, šunka, bijelo pileće meso). Tvrdje namirnice bolje se razgrađuju i ne povećavaju izlučivanje želučanih sokova. Osim toga, iz bjelanjčevina koje pojedete ujutro neće se tijekom dana stvarati zalihe, šećera. Pijte poslije obroka. Dovoljna je jedna čaša vode prije obroka da vrlo brzo razrijedi namirnice, loše utječe na lučenje želučanih sokova i za posljedicu ima povećani umor, fermentiranje i povećanje tjelesne težine. Za jutarnji napitak odaberite biljni čaj. Ako ste ovisnik o kavi, popijte jednu šalicu, ali bolje da se odlučite za nadomjestak. Izbjegavajte sokove od voća i povrća.

U podne i navečer

Prednost dajte osnovnim namirnicama: bjelanjčevinama (meso, riba, pilećina, jaja...) i maloj količini sporih šećera (2 žlice riže, tjestenina, 1 krumpir). Ili kombinirajte malo sporih šećera (tanjur tjestenine) i malo bjelanjčevina. Namirnice možete zamijeniti, ali nemojte zaboraviti na masnoće; dovoljna je sasvim mala količina (malo maslaca ili malo maslinovog ulja sa sirovim povrćem). Razlog? Uravnotežena prehrana pomoći će da se želučani sokovi proizvode uravnoteženo. Izbjegavajte sir tijekom dana, jedite ga samo za doručak; u jutarnjem obroku vrijedi dva puta više jer se dobro apsorbira. Završite zrelim plodom voća jer će ga puni želudac puno bolje probaviti.

Za vrijeme obroka

Umjesto voćnih sokova ili minerala gazirane vode popijte čašu vode ili čašu vina.

Opreno s juham

Suprotno vjerovanju, juhe usporavaju probavu, šire želudac i pogoduju debljanju: ne zasite nas dovoljno i nakon tanjura juhe često osjećamo još veću glad. Večerajte barem dva sata prije odlaska na spavanje – tako ćete moći probaviti sve što ste pojeli.

Apsolutno neodoljiv.

Vi zaslužujete vrhunsku uslugu!

Vaš Volkswagen partner

NIPEX d.o.o.

Ljepunice bb, Tuzla

Tel: 035 384 384, www.nipex.ba

TRADICIJA I KVALITET U GRADITELJSTVU

RADNIK

GRAĐEVINARSTVO I GRAĐEVINSKA INDUSTRIJA D.D.

48260 KRIŽEVCI, ULICA KRALJA TOMISLAVA 45

TEL : (048) 279-300 FAX : (048) 279-333

www.radnik.hr e-mail: radnik@kc.htnet.hr

Passat. Bogato opremljen po nevjerovatno povoljnoj cijeni!

Svi raspoloživi modeli sadrže sljedeću opremu: zračni jastuk za vozača i suvozača, bočni zračni jastuci, zračni jastuci za glavu, ESP (ABS, EDS, ASR), elektronska blokada protiv otuđenja, svjetla za maglu, servo upravljač - servotronic, elektronska parkirna kočnica sa Auto-Hold funkcijom, el. podizači stakala, centralno daljinsko zaključavanje, vanjski retrovizori el. podesivi i grijani, automatski klima uređaj "Climatronic", multifunkcionalni pokazatelj, radio s CD playerom "RCD 300 Mp3", zelena termoizolacijska stakla, naslon stražnje klupe djeljiv i preklopiv, srednji naslon za ruku naprijed, aluminijski točkovi "Milwaukee" 7Jx16...

A uz prvorazredan komfor, bogatu sigurnosnu i funkcionalnu opremu poklanjamo vam i profesionalni laptop uređaj.

Isporuka odmah!

CVJEČARA FLORAMI

Vam nudi veliki izbor rasade, saksija, žardinjera, zemlje za cvijeće od 50 l, 20 l, 10 l, 6 l, 5 l, te zemlje u pakiranju od 1kg iz vlastite proizvodnje pod nazivom FLORATRES, rezanog cvijeća, lončanica, svijeća, lampinjona, lukovica svih vrsta, ruža sadnica i ukrasnog šiblja. Sve to možete nabaviti uz najpovoljnije cijene u gradu i dobiti stručne savjete. Vaše je samo da dođete na MALU PIJACU i da se uvjerite u našu ponudu. **FRANJO BOSANKIĆ**

Ul. Bukinjska br. 60 • Tel. ++387-35-283-330 ; 061-13-10-13 • E-mail: stuhli@bih.net.ba

Marketing: 250-261, 250-262, 250263 http://www.kameleon.deltacom.ba
Centrala: 250-055 (tel/fax) radio_kameleon@deltacom.ba

MOTEL ORION ORMANICA SREBRENİK
TEL. 035 650-035 061 143-337 VI. Mato Jurić

**JAVNO PODUZEĆE
RADIO TELEVIZIJA
TUZLANSKOG
KANTONA**

AUTO SERVIS SENKOVIĆ - ODŽAK
Prodaja i servis ŠKODA vozila
ul. Titova 108
tel. 031/761-552, 762-718; fax. 031/762-552
e-mail: autoservis-senkovic@tel.net.ba

Za sva vremena

**ŽIVOTNO OSIGURANJE
MOĆNO A OBROČNO**

CROATIA OSIGURANJE d.d.

tel: +387 39 839 100
www.croatiaosiguranje.com, croatia-os.ljubuski@inf.tel.hr

75000 Tuzla, Mije Keroševića 20
Tel: +387 35 282 000, 281 751
Fax: +387 35 311 210
e-mail: printcom@bih.net.ba

Digital foto laboratorij

FOTO ŽUNIĆ

Tuzla tel/fax 0038735254594
Tuzla 035257205
Tuzla 035251448
Gračanica 061772282
Tešanj 061251897
Doboj 053231554

Mobil 0038761135960
061142399

www.fotozunic.co.ba

e-mail zunic@inet.ba

+387 35 205 205
www.rtvslon.ba

89 MHz

PLIVA

Članica Barr grupe

PLIVA Hrvatska d.o.o. Predstavništvo u Bosni i Hercegovini

Trg heroja 10, 71000 Sarajevo

Tel.: + 387 33 72 35 35, Fax.: + 387 33 65 39 86

HOLDINA

TRGOVINA NAFTNIM DERIVATIMA

ŠIROKA MREŽA MALOPRODAJNIH OBJEKATA

- Kvalitetno gorivo svih vrsta
- Bogat izbor robe široke potrošnje

VELEPRODAJA SKLADIŠTE PODLUGOVI

- Dnevna isporuka naftnih derivata bez ograničenja u količinama
- Dostava loživog ulja na Vašu adresu

ZNAM ZAŠTO.

Koktel
štednja

Probaj,
pravo dobro

NLB Tuzlanska banka

ISSN 1840-1260

9 771840 126007